

unesco

Programa sobre el Hombre
y la Biosfera

ASOCIACIÓN de DESENVOLVEMENTO RURAL MARIÑAS-BETANZOS

Memoria anual 2022

Memoria anual 2022

RESERVA DE BIOSFERA

MARIÑAS CORUÑESAS E TERRAS DO MANDEO

ASOCIACIÓN MARIÑAS-BETANZOS

unesco

Programa sobre el Hombre
y la Biosfera

ÍNDICE

Benvida a esta memoria	4
A Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”	5
A Asociación nunha ollada no ano 2022.....	8
Así somos, coñécenos.....	9
Descobre a nosa historia	11
O noso modelo organizativo.....	12
Así traballamos	19
Así coidamos e valorizamos o noso territorio	23
Xestión e gobernanza.....	24
Cumprimento das funcións de conservación	30
Comunicación	37
Sostibilidade do medio rural.....	43
Sostibilidade de pesca e marisqueo	52
Producións e turismo de calidade	54
Ciencia e desenvolvemento de capacidades	66
Cooperación e asociacións.....	78
Conservación dos recursos patrimoniais.....	85
Anexo I: Entidades asociadas, agrupadas sectorialmente	959
Anexo II: Proxectos apoiados pola Medida LEADER na Convocatoria 2022-2023	1046
Resultados económicos	1057
Esperamos as túas suxestións	1058

Benvida a esta memoria

No ano 2008, un grupo de Concellos acompañados doutras entidades locais de carácter social, ambiental e económica, constituímos a Asociación de Desenvolvemento Rural “Mariñas-Betanzos”, co obxectivo e coa finalidade de ser o núcleo de integración e representación dos diferentes axentes interesados en promover o desenvolvemento rural, no noso ámbito de actuación.

Ademais desde o ano 2013 somos a entidade impulsora e de xestión da Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”, recoñecida mundialmente pola UNESCO nese ano.

Durante estes anos foron acontecendo cambios no territorio e na sociedade, así como novas demandas, que temos ido acompañando e impulsando, poñendo en marcha novos proxectos.

Tamén desenvolvemos diferentes actividades formativas e de asesoramento dirixidas aos produtores alimentarios da Reserva de Biosfera, co obxectivo de mellorar a xestión das súas explotacións, en aspectos como producción, manipulación e comercialización dos produtos alimentarios, identificar oportunidades para a diversificación produtiva e fortalecer o traballo en rede e a cooperación entre os mesmos.

Quixería sinalar que neste ano 2022 nos temos visto “inundados” de propostas de novos parques eólicos no noso territorio, sendo todos eles analizados e presentando alegacións co obxectivo de non ver condicionado o noso futuro, os nosos hábitats e os nosos pobos.

Quedan por diante moitos retos, e vai a ser clave para consolidar as liñas de traballo iniciadas o Plan de Sustentabilidade Turística. Un dos pilares deste Plan será a redución e compensación da Pegada de CO₂. Vaise a reforzar a Marca da Reserva de Biosfera, a súa vinculación coa sustentabilidade, a calidade e a proximidade (Km0), así como a mellora na accesibilidade a infraestruturas turísticas. Continuamos no ano 2022 animando o consumo de produtos locais, ecolóxicos de tempada das escolas, da mán de A Caracola e outras entidades. Ademáis, fixemos varios proxectos para reforzar a conectividade ecolólica e recuperar terras para a agricultura.

Se queres participar activamente, asóciate!

A Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”

Esta Memoria pretende reflectir o traballo levado a cabo durante o ano 2022, destacando a xestión da Medida LEADER, e a posta en marcha de novos proxectos clave para a xeración de emprego e a creación de novos servizos á poboación.

Na convocatoria Leader (2022-2023) téñense concedido 20 axudas a proxectos, comprometendo 457.362,24 euros, tramitados en colaboración coa Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (AGADER), da Consellería do Medio Rural.

O ano 2021 ten servido para avanzar e consolidar á Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo” como destino Ecoturístico, avanzando na certificación de Restaurantes e Aloxamentos da Biosfera, creando novos produtos ecoturísticos que buscan posicionar e diferenciar a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas fronte a outros destinos. Ademais tense iniciado o traballo coas empresas do territorio para

disminuir a pegada de CO₂, así como na identificación de estratexias para compensar a mesma. Este traballo está dirixido a acadar un destino ecoturístico neutro en Carbono.

Reforzamos para a colaboración coa cidade de A Coruña na posta en marcha de proxectos achegar os nosos produtos aos restaurantes da cidade. Temos iniciado tamén un camiño de colaboración coa Cátedra de Sostibilidade de Hijos de Rivera, e traballamos con Inditex en reforzar a venta de alimentos locais en circuítos cortos a través dun portal electrónico.

Destacar tamén o avance do Programa EcoComedores, que está en fase de consolidación, pois a Fundación Carasso elixiu o proxecto “EcoComedores da Biosfera” para axudarnos a fortalecer este proceso.

Durante o ano 2022 tamén continuaron as actuacións dirixidas á mellora ambiental do territorio, como son os proxectos LIFE FLUVIAL para a mellora da xestión dos corredores fluviais en zona de Rede Natura 2000, así como o proxecto LIFE WATER WAY no Camiño de Santiago, coordinadamente coas entidades socias como a Xunta de Galicia, a Deputación da Coruña, EMALCSA, Augas de Galicia, o Concello de Abegondo, o Instituto Tecnolóxico de Galicia, e IBADER, entre outras.

No ano 2022, recibimos as axudas destinadas ás Reservas de Biosfera, financiadas a través dos Fondos Next Generation, para a posta en marcha de proxectos de mellora ambiental e onde tentamos identificar a folla de ruta para esta década.

Celebramos décimo ano tras a declaración como Reserva de Biosfera, polo que recibimos a avaliación da UNESCO e iniciamos a renovación do noso Plan de Xestión (2023-2032) da Reserva de Biosfera.

Sinalar o elevado compromiso do noso Comité Científico, formado por persoas de recoñecido prestixio científico e académico, e que están sempre dispostos a botar unha man cando os necesitamos.

Finalmente, quixera animar a todas as persoas e entidades que están a traballar neste territorio, a que participen e colaboren coas súas achegas neste proxecto común que é a Reserva de Biosfera, ademais de agradecer o esforzo de quenes xa o están a facer.

Recoñecer a implicación de todos os Concellos que están axudando a facer posible co seu cofinanciamento moitos dos proxectos, así como a moitas entidades que están a sumar. E como non, gracias a esta Xunta Directiva pola súa adicación e compromiso co territorio.

Todos estes axentes xunto coa poboación local, fainos más fortes!!

Maio 2023

José A. Santiso Miramontes

Presidente Asociación Mariñas-Betanzos

Reserva Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”

A Asociación nunha ollada no ano 2022

115 entidades asociadas

17 concellos participantes na Asociación

116.724 ha onde promovemos un desenvolvemento sustentable

+198.378 persoas habitan no noso ámbito de actuación

+ 272 alumnas e alumnos nas actividades formativas

+ 330 persoas asistiron ás xornadas técnicas que organizamos

+ 2.600 alumnas e alumnos no Programa Eco-Comedores alimentándose en ecológico con produto local e tempada

+ 2.528 alumnas e alumnos no Programa “Educando na Biosfera”

+ 10.697 persoas forman parte da nosa comunidade virtual

8 persoas traballando na asociación

Un equipo excepcional de entidades colaboradoras

Así somos, coñécenos

A **Asociación de Desenvolvemento Rural “Mariñas-Betanzos”** constitúese en xullo do ano 2008 como Grupo de Desenvolvemento Rural. A asociación ten como ámbito de actuación preferente o dos concellos de Abegondo, Aranga, Arteixo, Bergondo, Betanzos, Cambre, Carral, Coirós, Curtis, Culleredo, Miño, Irixoa, Oleiros, Oza-Cesuras, Paderne, Sada e Sobrado.

A NOSA VISIÓN

A valorización do territorio, incidindo na mellora da calidade de vida da poboación local a partires do noso patrimonio natural, cultural e do fomento da cohesión social

A NOSA MISIÓN

Converternos no núcleo de integración e representación dos diferentes axentes territoriais, institucionais, sociais e económicos, tanto públicos como privados, interesados en promover o desenvolvemento integral do territorio de actuación.

OS NOSOS PRINCIPIOS

Como entidade integrante da economía social, rexémonos por unha serie de principios de actuación:

Primacía das persoas e do fin social sobre o capital, que se concreta nunha xestión autónoma e transparente, democrática e participativa.

Aplicación dos resultados obtidos da actividade económica.

Promoción da solidariedade interna e coa sociedade que favoreza o compromiso co desenvolvemento local, a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres, a cohesión social, a inserción de persoas en risco de exclusión social, a xeración de emprego estable e de calidade, a conciliación da vida persoal, familiar e laboral e a sustentabilidade.

Independencia respecto dos poderes públicos

O **compromiso co territorio**, fronte ao despoboamento e ao envellecemento no medio rural galego, inxectando estabilidade e traballando a medio e longo prazo.

O fortalecemento da democracia institucional e económica

Descobre a nosa historia

2008

Constitución da asociación e inicio da xestión do programa LEADER 2007-2013

Coordinación proxecto cooperación “Rede de Espazos Ambientalmente Competitivos”

2010

Proxecto “Novos Horizontes” para a recuperación de variedades hortícolas locais

2013

Declaración como “Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”

2014

Deseño do Plan Alimentario da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e lanzamento

Inicio Proxecto Eco-Comedores Ecológicos

2015

Premio Camiño de Santiago (Xunta de Galicia)

2016

Posta en marcha de dous viveiros para o emprendemento agroalimentario

Adhesión á Unión Internacional para a Conservación da Natureza (UICN)-España

2017

Declaración de Utilidade Pública da Asociación Mariñas-Betanzos

Incorporación ao Club de Produto Turístico Reservas de Biosfera Españolas

2018

Adhesión de 3 empresas á Marca da Rede Española de RBs e 25 á Marca Mariñas Coruñesas

Constitución da Rede Galega de Reservas de Biosfera

Inscrição no Rexistro Entidades Ambientais de Galicia

Irmanamento coa Reserva de Biosfera Illa do Príncipe

2019

Premio Michel Batisse da UNESCO

Entidade xestora do Xeodestino turístico “A Coruña e as Mariñas” e destino SICTED

Acordo de colaboración coa Reserva Biosfera Illa da Palma

Primeiro destino de Ecoturismo de Galicia

Celebración I Foro Xóvenes de Reservas de Biosfera de España

Alta como Entidade de Cooperación para o Desenvolvemento

Alta como Entidade de Custodia do Territorio

2020

Inclusión da Ruta do Impresionismo como Itinerario Cultural Europeo (Ruta Lloréns)

Actuacións de mellora en espazos Rede Natura (LIFE FLUVIAL)

Plan formación COVID-19 para a Restauración

Convenio co Concello da Coruña para accións conxuntas en Turismo

2021

Distinción de calidade turística do Ministerio polos envases ecológicos dos Restaurantes da Biosfera

Premio Fundación Botín a “A Auga non Para” (EMALCSA - Reserva Biosfera MCETM)

Alta na Rede de Dinamización Lingüística da Xunta de Galicia

Premio Agader á Reserva de Biosfera pola promoción do Rural como destino Turístico

2022

X Aniversario Declaración como Reserva de Biosfera

Axudas Next-generación para o Ecoturismo e a mellora da conectividade ecolólica

O noso modelo organizativo

A **Asemblea Xeral** é o máximo órgano de decisión da Asociación, integrada por todas as entidades que forman parte dela. Estas entidades están organizadas en 10 mesas sectoriais, onde se pon en común a problemática do sector que representan, coa finalidade de establecer posibles actuacións de mellora e canalizando á **Xunta Directiva** aquellas suxestións, demandas, proxectos e iniciativas que o sector considere.

MESAS SECTORIAIS

Mesa das administracións públicas e sector público.

Mesa do sector institucional

Mesa do sector agrario, gandeiro, cooperativo, sector forestal e da madeira.

Mesa de asociacións de mulleres.

Mesa de asociacións, deportivas, recreativas, de veciños, culturais e ANPAS.

Mesa de asociacións e colectivos medioambientais e mocidade.

Mesa do sector de turismo e hostalería.

Mesa de asociacións de empresariado multisectorial, asociacións profesionais e artesanía.

Mesa da pesca, marisqueo, acuicultura e desenvolvemento do litoral.

Mesa de colectivos de acción social, discapacidade e ONGD.

A **Xunta Directiva** da Asociación está formada polos representantes das entidades asociadas, organizadas segundo as Mesas Sectoriais.

José A. Santiso Miramontes (Presidente/a. Mesa administracións públicas). Concello de Abegondo

Cesar Longo Queijo (Vicepresidente. Mesa administracións públicas). Concello de Paderne

Catalina Rodríguez Rodríguez (Secretaria. Mesa asociacións de mulleres). AMFAR Cambre

Aida Pérez Barredo (Tesoureira. Mesa asoc. empresariado multisectorial, asoc. profesionais e artesanía).

Federación de Asociaciones Empresariales de As Mariñas.

Carlos Vales Vázquez (Vogal. Mesa sector institucional). CEIDA

Patricia Amado Varela (Vogal. Mesa administracións públicas). Concello de Arteixo

Alberto Platas Álvarez (Vogal. Mesa administracións públicas). Concello de Aranga

Alejandra Pérez Mález (Vogal. Mesa administracións públicas). Concello de Bergondo

Francisco Quintela Requeijo (Vogal. Mesa administracións públicas). Concello de Coirós

Javier Francisco Caínzos Vázquez (Vogal. Mesa administracións públicas). Concello de Curtis

Jéssica Méndez Santos (Vogal. Mesa administracións públicas). Concello de Culleredo

José Domiro Garrote Martín (Vogal. Mesa pesca, marisqueo, acuicultura e desenvolvemento do litoral). GALP Golfo Ártabro Sur

Juan Castro Insua (Vogal. Mesa sector agrario, gandeiro, forestal e da madeira). CMVMC Monte Xalo

José Ángel Roca Díaz (Vogal. Mesa sector agrario, gandeiro, forestal e madeira). CMVMC Montes Raño

Lucas Quintas Gómez (Vogal. Mesa asoc. culturais, deportivas, recreativas, veciños e ANPAS). Asociación

Camiño dos Bouzos

José Francisco Castro Vilariño (Vogal. Mesa asoc. culturais, deportivas, recreativas, veciños e ANPAS).

Asociación Vedoeira.

Andrés Rodríguez Pereira (Vogal. Mesa asociacións e colectivos medioambientais e mozos). Grupo Naturalista

Hábitat

Carlos Rodríguez Silvar (Vogal. Mesa asociacións e colectivos medioambientais e mozos). Sociedade Galega de Historia Natural

José Soto Martínez (Vogal. Mesa sector turismo e hostalería). Asociación Turismo Sostible A Coruña.

Ricardo Iglesias San Martín (Vogal. Mesa colectivos acción social, discapacidade e ONGD). ASPACE

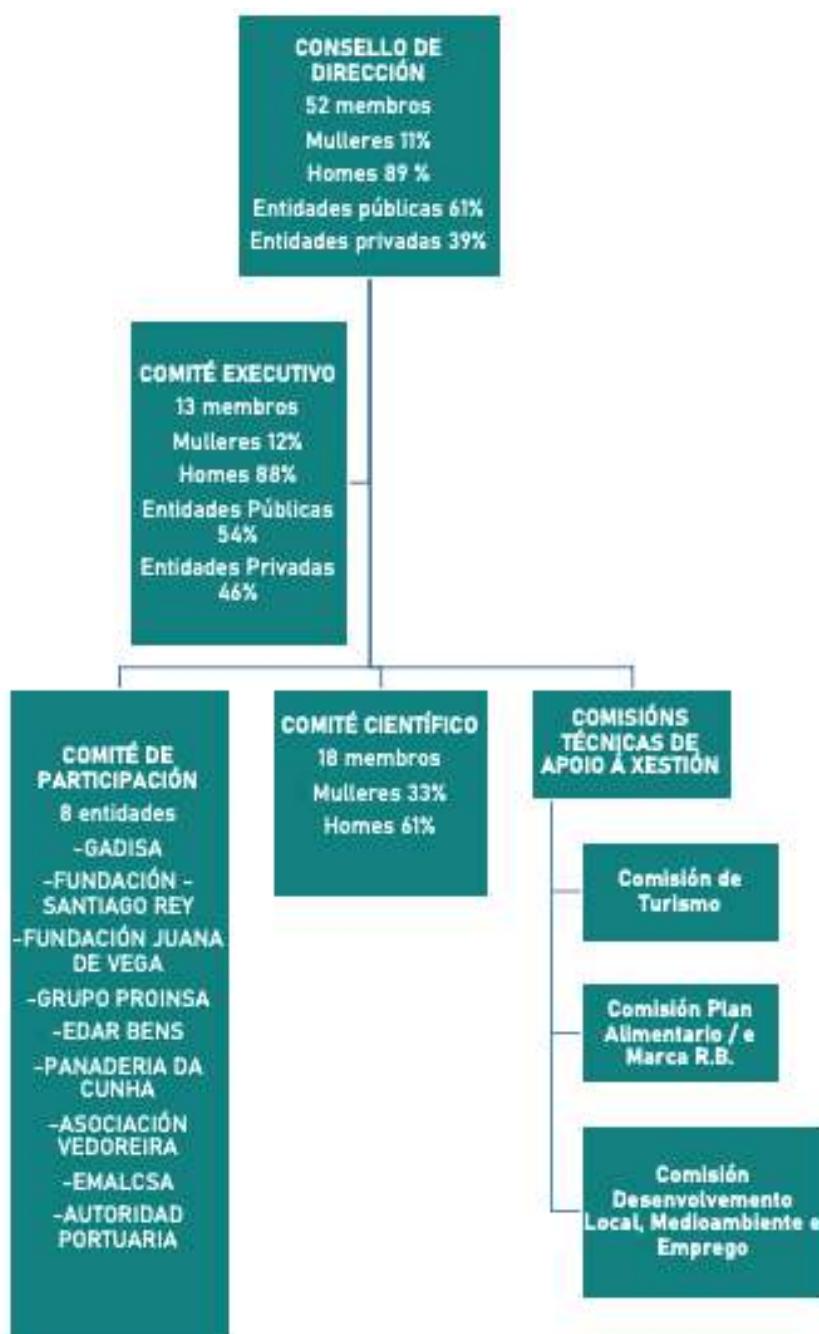
José Alén álvarez (Vogal. Mesa de colectivos de acción social, discapacidade e ONGD). ASPANAES

Un **20%** das persoas da Xunta Directiva son mulleres, fronte ao **80%** de homes.

Un **38%** das persoas son representantes das Administracións Públicas, un **47%** representantes de todo tipo de asociacións (sectoriais, culturais, de veciños, de mulleres...), Un **10%** representantes de colectivos de persoas con discapacidade e un **5%** de representantes de organismos institucionais, non administracións.

A Asociación creou unha estrutura de goberno para a formulación, desenvolvemento e avaliación da estratexia, liñas de acción e programas da Reserva de Biosfera e así, garantir o cumprimento dos obxectivos do Programa MaB da UNESCO.

A ESTRUTURA DE GOBERNO DA RESERVA DE BIOSFERA

Membros Comité Científico da Reserva de Biosfera (ano 2022):

Jerónimo Puertas Agudo. Docente e Investigador da UDC. Área Hidráulica de Canais e Ríos.

Juan Castro Ínsua. Centro Investigacións Agrarias de Mabegondo. Xunta de Galicia.

Carlos Vales Vázquez. Centro Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA).

Pablo Ramil Rego, Profesor da Área de Botánica da Universidade de Santiago de Compostela.

Venancio Salcines Cristal. Presidente da Escola de Finanzas de A Coruña.

Enrique Sáez Ponte. Presidente da Fundación Juana de Vega.

Andrés Precedo Ledo. Catedrático Xeografía Humana, USC.

Francisco Javier Sanz Larruga. Catedrático Dereito Ambiental, UDC.

Antía Pérez Caramés. Doctora. Facultade de Socioloxía.

Ángeles Romero Rodríguez. Catedrática Química Analítica, Nutrición e Bromatoloxía (USC).

Darío Prada Rodríguez. Catedrático Química Analítica. UDC.

Alfredo Erias Martínez. Ex-Director Museo das Mariñas e Anuario Brigantino.

Isabel Aguirre de Urcola. Arquitecta paisaxista.

Pedro Calaza Martínez. Director da Escola Galega da Paisaxe. Fundación Juana de Vega.

Elvira Sahuquillo Balbuena. Profesora Titular Departamento Bioloxía Animal, Bioloxía Vexetal e Ecoloxía da UDC.

Marta Rey García. Profesora de Economía e Empresa da Universidade de A Coruña

Adina Dumitru. Directora do seu Campus de Especialización na Sustentabilidade

Xosé Antón Fraga Vázquez. Director do Instituto José Cornide de Estudos Coruñeses

A NOSA ESTRUTURA DE PERSOAL

A nosa estrutura de traballo baséase nun modelo participativo onde se traballa por proxectos, distribuindo as tarefas en torno a distintas áreas que abarcan a toda a asociación, cunha xerencia e un equipo técnico, que da contas á Xunta Directiva e ao seu Presidente.

Jorge M. Blanco Ballón. Xerencia LEADER e Xestor da Reserva de Biosfera

Concepción Bonome González. Técnico Proxectos LEADER e xestión económico-financieira

Miguel Fernández Pardo. Técnico LIFE

Ignacio García Presedo. Técnico Proxectos innovación e educación ambiental

Diego López Pedreira. Técnico Turismo do Xeodestino “As Mariñas Coruñesas”.

Diego Miranda Barrós. Técnico Emprendemento e Formación da Medida LEADER

Mónica Rodríguez Pérez. Administración

Iria Suárez Corral. Técnico en Prácticas

En primeiro lugar queremos agradecer a súa colaboración por participar de forma activa no primeiro contacto co mercado laboral dos nosos estudiantes universitarios. Con esta colaboración a súa entidade estase a convertir nun dos axentes fundamentais para a futura incorporación dos nosos estudiantes ao mundo laboral.

Verónica Vázquez Pereiras en prácticas dende o 05/09/2022 o 30/09/2022

Actividades realizadas:

- Elaboración dun plan de traballo tendo en conta os obxectivos da actividade proposta.
- Realización de entrevista aos viticultores.
- Visitas ao campo. Mostreo e toma de datos.
- Redacción dun informe final e elaboración dun artigo de prensa

O NOSO TRABALLO

O noso traballo baséase na [metodoloxía LEADER](#) centrada en tres pilares básicos: o Territorio e os seus Recursos, a Estratexia Local e a Participación da Poboación, tendo oito principios básicos:

- 1. Enfoque ascendente.**
- 2. Estratexia territorial de desenvolvemento adaptada á realidade.**
- 3. Principio de colaboración público-privada**
- 4. Actuacións integradas e multisectoriais.**
- 5. Animación e impulso aos procesos de innovación.**
- 6. Cooperación dentro do territorio e con outros territorios.**
- 7. Conectar o territorio con distintas redes temáticas.**
- 8. Equipo técnico a disposición do proceso de desenvolvemento.**

Así traballamos

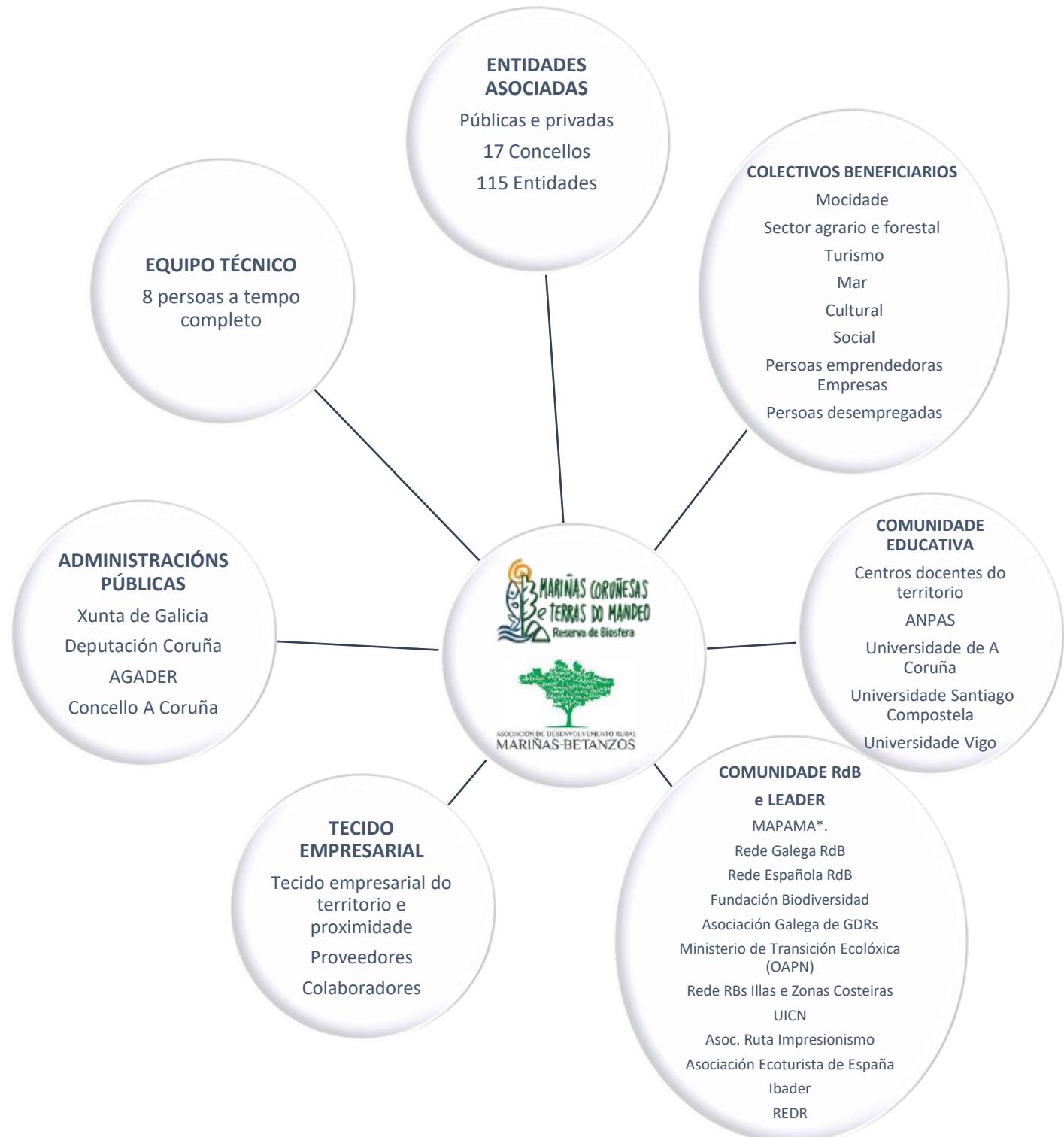
A Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo” (MCeTM) céntrase en fomentar o **aproveitamento sostible** dos recursos endóxenos, así como a conservación do patrimonio natural e cultural que identifica a este territorio, permitindo a mellora da calidade de vida da poboación local.

Para conseguilo, desde a Asociación impulsamos a definición do **Plan de Xestión da Reserva de Biosfera MCeTM (2013-2022)** que é a folla de ruta do noso modelo de actuación. Ten tres ámbitos fundamentais: Conservación, Desenvolvemento Sostible e Apoio Loxístico.

O Plan de Xestión deste Plan (2013-2022) estrutúrase en 9 Liñas de Acción:

- A. PLAN DE CHOQUE E XESTIÓN ADAPTATIVA.
- B. CUMPRIMENTO DAS FUNCIÓNDS DE CONSERVACIÓN.
- C. COMUNICACIÓN.
- D. SOSTIBILIDADE DO MEDIO RURAL COA BIODIVERSIDADE.
- E. SOSTIBILIDADE DA PESCA E MARISQUEO COA BIODIVERSIDADE.
- F. PRODUCIÓNDS E TURISMO DE CALIDADE.
- G. CIENCIA E DESENVOLVEMENTO DE CAPACIDADES.
- H. COOPERACIÓN E ASOCIACIÓNDS.
- I. PROMOCIÓN DOS RECURSOS ETNOGRÁFICOS E PATRIMONIAIS.

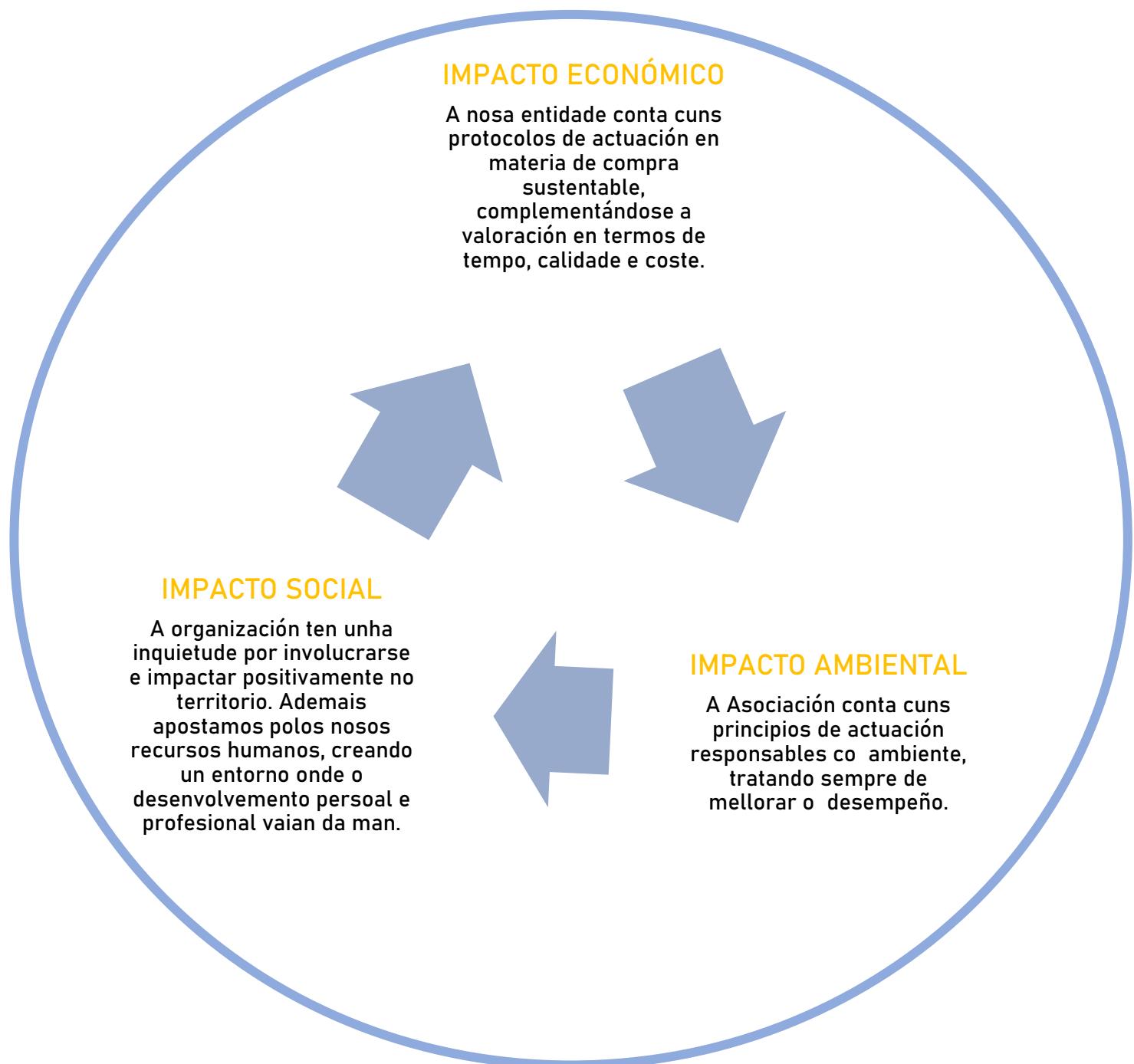
Para a execución das diferentes accións, temos en conta a perspectiva dos nosos **grupos de interese**:

*Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación

Ademais, a asociación como organización con entidade xurídica propia, conta cuns protocolos de actuación para minimizar os nosos impactos ambientais e sociais.

IMPACTO ECONÓMICO: Impulsamos a economía local

Dende a Asociación impulsamos a contratación de empresas que estean comprometidas co territorio. A organización conta cun **protocolo de contratación** na que sempre, se solicitan 3 orzamentos.

IMPACTO AMBIENTAL: Coidamos a contorna

A Asociación conta cun local cedido polo Concello de Abegondo, onde desenvolvemos as nosas actividades. Esta é unha localización provisional pendente de traslado a un novo local onde as instalacións estean adaptadas á minimizar a nosa pegada de Carbono (iluminación de baixo consumo, sistemas de calefacción eficiente, etc.). Aínda así, sempre tratando de mellorar o noso desempeño, desenvolvemos as seguintes accións:

- Promoción vehículos eléctricos.
- Aforro de enerxía calorífica a través da instalación de radiadores de baixo consumo.
- Uso de papel reciclado na xestión diaria.
- Fomento da Administración Electrónica.
- Calculo e redución da pegada de CO₂ das nosas actividades.
- Apoio a Concellos na implantación do PACES.
- Actividades en modalidade *online* para a redución da pegada de CO₂.
- Promoción de comunidades enerxéticas locais.

IMPACTO SOCIAL: Contribuímos a un mundo mellor

Emprego Xuvenil. A nosa aposta polo fomento do emprego xuvenil materialízase a través da sinatura de convenios de cooperación con entidades educativas para que xente nova poida fazer prácticas na nosa entidade. Temos asinado convenios coa Universidade de A Coruña e a Universidade de Santiago de Compostela.

Esté ano tivemos unha alumna de Bioloxía da Universidade de Santiago de Compostela en prácticas a cal realizou traballos da problemática concreta que afectaba ao sector vitícola enmarcado na “IXP Viño da Terra de Betanzos”.

Loxística solidaria. Somos colaboradores da Fundación SEUR a través dos seus programas de loxística solidaria. Para elo recollemos os tapóns de plástico para os seus programas de axuda á infancia.

Voluntariado ambiental. Promovemos o voluntariado ambiental e o compromiso da xuventude coa mellora do entorno.

Mellora da Saúde. Promovemos a mellora da alimentación saudable nas escolas.

Así coidamos e valorizamos o noso territorio

As Reservas de Biosfera (RdB) son territorios preocupados por innovar e amosar que é posible compaxinar a conservación ambiental e o desenvolvemento socioeconómico sostible.

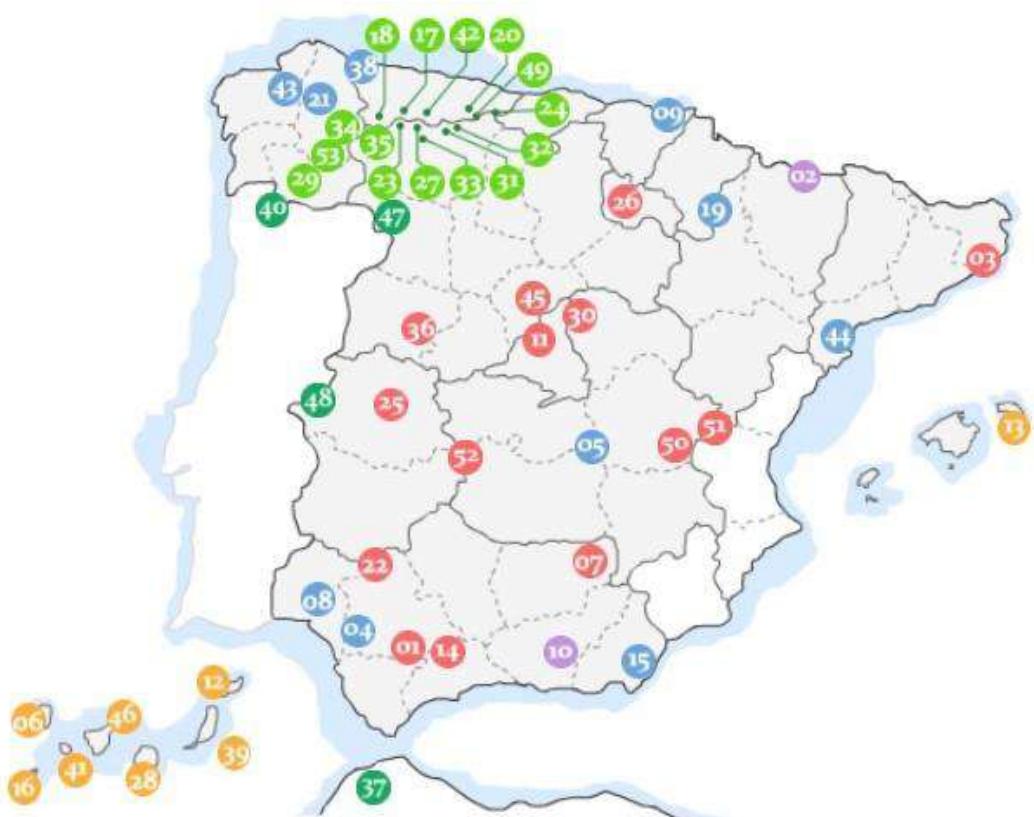
A Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo” abarca un total de 116.724 ha (113.969,7 ha terrestres e 2.754,6 ha mariñas), que representa o 14,33% da superficie da provincia de A Coruña, repartidas en 17 concellos.

O noso modelo de traballo baséase no **Plan de Xestión 2013-2022**, que foi elaborado contando coa participación dos principais axentes do territorio e das entidades que participan na xestión e que teñen competencias na Reserva de Biosfera.

A **Visión** deste Plan céntrase en **fomentar a conservación do patrimonio natural e cultural** que identifica ao noso territorio, a través da compatibilización dos **usos e aproveitamentos sustentables da poboación local**, que permita a **mellora da calidade de vida dun modo sustentable**.

Ademais este Plan de Xestión foi a base para construír o **proceso participativo de deseño e elaboración da Estratexia Leader 2014-2020** para o territorio Mariñas Betanzos. Neste proceso constituímos diferentes mesas sectoriais nas que estarán representadas todas as nosas entidades asociadas. Con este enfoque participativo e colaborativo queremos conseguir unha estratexia de futuro integradora para o noso territorio.

Desde o ano 2020 traballamos nun novo Plan de Xestión para afrontar a década 2020-2030 cos novos retos identificados nos Obxectivos do Desenvolvemento Sostible, que agardamos aprobar no ano 2023.

XESTIÓN E GOBERNANZA

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Funcionamiento dos órganos de xestión</i>	<ul style="list-style-type: none">• Reunión Asemblea Xeral 5 xullo 2022• Reunións Xunta Directiva:<ul style="list-style-type: none">• 10 de febreiro, 22 marzo; 14 xuño e o 22 de novembro• Reunión co secretario do Consello Científico do Comité Mab España.
<i>Información pública o alegación</i>	<ul style="list-style-type: none">• Parques eólicos na Reserva de Biosfera
<i>Sede Reserva Biosfera</i>	<ul style="list-style-type: none">• Centro de estancias para persoal investigador• Tematización Centro Recepción Visitantes
<i>Xornadas para animar a participación</i>	<ul style="list-style-type: none">• Visita Tourooperadores• VI Congreso nacional de Ecoturismo

REUNIÓN ASEMBLEA XERAL

En xuño do 2022 celebrouse, en Abegondo, no Centro de Recepción de Visitantes da Reserva de Biosfera, a Asemblea Xeral Anual, para aprobar as Contas do ano 2021 así como a Memoria de actividades desenvolvidas e os indicadores.

O orzamento para 2022, superar os 700.000 euros Acordouse presentar á Convocatoria aberta pola Axencia Galega de desenvolvemento Rural para ser beneficiarios do programa LEADER no novo período de programación 2023-2027, e iniciar o proceso de elaboración da nova Estratexia cos actores locais.

Así mesmo acordouse prorrogar o actual Plan de Xestión actual da Reserva de Biosfera (2013-2022) mentres se da inicio á elaboración do novo Plan (2023-2032).

A continuación realizouse unha Asemblea Xeral Extraordinaria para modificar os Estatutos e adaptarse aos novos requirimentos do Programa LEADER.

Agradécense a todas as entidades asociadas o compromiso co desenvolvemento rural, e se felicitaron polos logros acadados nestes últimos 10 anos, reafirmando que LEADER e a columna vertebral de todos os procesos de desenvolvemento en marcha para "Mariñas-Betanzos".

REUNIÓNS XUNTA DIRECTIVA

Ao longo do ano 2022 celebráronse catro reunións (10 de febreiro; 22 de marzo; 14 de xuño e 22 de novembro), co obxectivo de debater, formular ou aprobar os diferentes proxectos postos en marcha.

Celebrouse unha Xunta Directiva On-Line, para aprobación de expedientes Leader.

O 22 de novembro o GDR Mariñas - Betanzos emprende un proceso participativo para deseñar a estratexia Leader 2023 – 2027.

A entidade está a adaptar a nova Convocatoria de axudas ás necesidades do territorio.

REUNIÓN CO SECRETARIO DO CONSEJO CIENTÍFICO DO COMITE MaB ESPAÑA

O presidente da Reserva, José Antonio Santiso, e o xerente, Jorge Blanco, reuníronse o 11 de novembro con Pablo Ramil, Secretario do Consejo Científico do Comité Español do Programa MaB (Man and Biosphere) da UNESCO.

Abordaron o proceso de posible incorporación de novos municipios ás Mariñas Coruñesas. O proceso pasará primeiro pola avaliación dos 10 anos de vida da Reserva, que se cumplen en 2023, e logo poderá elevarse a proposta de novas adhesións á Unesco, unha vez rematada a Avaliación Decenal.

PARQUES EÓLICOS NA RESERVA DE BIOSFERA

Na páxina web da Reserva de Biosfera MCeTM cóntase cun apartado de Información Ambiental no que se recollen todos os proxectos sometidos a información pública con afeccións ao territorio.

<https://www.marinasbetanzos.gal/evaluacion-ambiental-de-proyectos>

Informouse aos membros do Comité Científico da Reserva de Biosfera de que están planificados estes parques, e que se irá subindo información deles á Web; así como elaborando alegacións.

No ano 2022 analizáronse os seguintes proxectos, presentando alegacións:

- **Parque Eólico Brancellao (Concellos de Boimorto, Curtis, Vilasantar, Frades, Mesía, Ordes, Carral)**
- **Parque Eólico Caíño (Concellos de Aranga, Curtis, Oza-Cesuras, Sobrado, Abegondo, Guitiriz)**
- **Parque Eólico Lucecú (Concellos de Guitiriz, Vilalba, Xermade e Aranga)**
- **Liña de alta tensión de Infraestruturas de evacuación do Parque Eólico Carboeiro Concellos de Arteixo, a Laracha e Culleredo)**
- **Parque Eólico Carboeiro (Concellos de Arteixo, a Laracha e Culleredo)**
- **Parque Eólico Monteagudo (Concellos de Arteixo, a Laracha e Carballo)**
- **Infraestrutura de evacuación do Parque Eólico Monteagudo (Carballo, a Laracha e Arteixo)**
- **Liña de alta tensión lat 220 kv Gato-Mesón e Subestación Colectora Mesón 220/132 kv (Oza-Cesuras, Abegondo, Carral e Ordes)**
- **Parque Eólico Legre (Mesía e Oza-Cesuras)**
- **Parque Eólico Pedra Qeimada (Arteixo, Carballo e a Laracha)**
- **Liña de alta tensión lat 132 kv evacuación Parque Eólico Legre (Oza-Cesuras e Mesía)**
- **Parque Eólico Abrente (Vilasantar, Curtis e Sobrado)**

Desde a Oficina Técnica da Reserva de Biosfera presentáronse alegacións correspondentes aos proxectos destes parques eólicos.

Nas devanditas alegacións analizáronse as solucións propostas, o alcance e os contidos específicos a considerar (ámbito de actuación e consideracións iniciais, hidroloxía, medio biótico, fauna, flora, Rede Natura 2000 – Zonificación da Reserva de Biosfera – Estratexia de Infraestrutura Verde da área da Coruña, patrimonio cultural, paisaxe e medio socioeconómico) trasladando estas alegacións aos órganos competentes.

O presidente da Reserva visitou o 27 de febreiro dúas explotacións gandeiras de Curtis afectadas polos proxectos eólicos de Brancellao e Caíño.

Acompañados polo alcalde do Concello de Curtis, Javier Caínzos se mantiveron encontros cos propietarios das explotacións onde os técnicos recolleron información para a realización dos informes sobre impactos e repercusión dos proxectos dos parques eólicos.

A RESERVA DE BIOSFERA MARIÑAS CORUÑESAS E TERRAS DO MANDEO ESTUDIOU A POSIBILIDADE DE ACOLLER REFUXIADOS UCRAÍNOS NOS DIFERENTES CONCELLOS QUE CONFORMAN O TERRITORIO.

Desde a Reserva de Biosfera analízouse diferentes vías e opcións para levar a cabo a iniciativa.

O 16 de marzo tivo lugar unha sesión informativa da Reserva de Biosfera para coordinar a acollida de refuxiados de Ucrania.

O presidente, José Antonio Santiso, liderou esta proposta, que foi analizada no Edificio da A Serra de Bergondo e á que acudiron 11 dos 17 Concellos.

Trasladouse a posibilidade de que os Concellos poñan a disposición da Fegamp algúun local para acoller a persoas refuxiadas ucranianas.

Ademais, na sesión, descartouse totalmente o envío de alimentos ante a dificultade de que estos cheguen ao seu destino.

A Reserva de Biosfera puxose á total disposición da cidadanía para calquera dúbida.

CENTRO PARA ESTANCIAS DE PERSOAL INVESTIGADOR NA RESERVA

O Concello de Abegondo promoveu o proxecto de creación do Centro de Recepción de Visitantes da Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”, no edificio da Antiga Reitoral de San Tirso (Mabegondo – Abegondo).

Dende Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras de Mandeo apostamos pola investigación científica. E por mor deste empeño e dentro da metodoloxía Leader, obtivemos unha subvención de 50.000€ para a creación dun Centro para estancias de investigadores.

Con este proxecto preténdese que unha ou dúas persoas investigadoras poidan desenvolver estudos e análises científicos de investigación, na procura de coñecemento en temas de interese para o territorio de Mariñas-Betanzos.

PRESENTACIÓN DA MARCA DA RESERVA DE BIOSFERA NO B TRAVEL SHOW

Os produtos certificados pola Marca de Calidade da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo estiveron presentes no Salón Internacional de Turismo de Barcelona B Travel Show o 3 de abril.

A participación nesta feira foi posible grazas á colaboración coa Deputación da Coruña

Se queres ver estes e todos os produtos que contan coa nosa certificación, podes consultar a guía agroalimentaria nesta ligazón: <https://bit.ly/378je2Q>

GALICIA FÓRUM GASTRONÓMICO

Do 25 ó 27 de setembro estivemos xunto coa A Artesa da Moza Crecha no Galicia Fórum Gastronómico.

Paula Martínez e Lolo Mosteiro fixeron tres elaboracións nun obradoiro que esgotou as súas prazas. A degustación estivo maridada cunha cata dos viños a cargo de Tonecho Meixide, de Adegas Bordel.

VISITA TOUROPERADORES

O 29 de setembro a Reserva convidou a un grupo de maioristas, touroperadores, blogueiros e medios a que coñeceran, a través dunha ruta guiada, ao Pazo de Mariñán.

A colaboración entre a Reserva, o GALP Golfo Ártabro Sur e Turismo da Deputación da Coruña e a empresa certificada COMPÁS foi esencial para poñer en valor a importancia patrimonial e natural deste espazo, así como Viaxes Alumar, entidade que comercializará este producto.

A presentación destas novas experiencias tivo como obxectivo a desestacionalización do turismo, a atención en pequenos grupos, así como para fomentar un turismo de proximidade.

A proposta combina o paseo entre as árbores tradicionais dos seus xardíns, unha actividade de contemplación de aves desde o observatorio situado na ribeira. da Ría de Betanzos degustación de produtos locais mariñeiros en Restaurantes da Biosfera.

A Reserva da Biosfera, recibiu o 16 de outubro, previamente ao inicio do Congreso Nacional De Ecoturismo, a un grupo de touroperadores internacionais especializados en Ecoturismo, para darréles a coñecer durante os vindeiros días o potencial do noso territorio, así como tamén presentar empresas e experiencias turísticas certificadas na Marca de Calidade da Reserva de Biosfera.

COLABORACIÓN CON TURISMO DE GALICIA

O 11 de outubro, e gracias a colaboración con Turismo de Galicia , puidemos dar a coñecer a Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo como primeiro destino de ecoturismo certificado de Galicia a Sabina Trojanova, más coñecida como Girl vs Globe , unha blogueira do Reino Unido.

Esta foi recibida polo Alcalde de Sobrado e polo técnico da Reserva de Biosfera, Diego López e coñeceu de primeira man a Experiencia Mandeo.0, empresa certificada na Reserva Pobo Aventura así como os principais recursos da zona alta da Reserva de Biosfera, e un exemplo de Restaurante e Alojamento da

Biosfera: Casa Do Queixo e Abeiro da loba (en Sobrado).

Poderedes ver o resultado da súa visita neste ligazón:
<https://www.youtube.com/user/girlvsglobe>

VI CONGRESO NACIONAL DE ECOTURISMO

Celebramos no Pazo de Mariñán o VI Congreso Nacional de Ecoturismo coa presenza das entidades organizadoras, do Ministerio de Turismo, a Xunta de Galicia, a Deputación da Coruña, o Concello de Bergondo e representantes dos municipios pertencentes ao territorio, así como as persoas que ao longo destes dous días participarán neste evento.

<https://www.facebook.com/RBMarinasCorunesas/videos/802615494256075/>

Inaugurouse o 18 de outubro , coa asistencia de máis de 200 persoas expertas en turismo.

Esta edición que levou por lema "Cara a neutralidade en carbono".

Na clausura do evento interviron o vicepresidente da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, César Longo, e a directora xeral de Patrimonio Natural, Belén do Campo.

Neste acto tamén se anunciou que o proxecto sostible "Biosfera sen barreiras" de A-02velas foi elixido polos congresistas para recibir o 60% da recadación obtida a través das inscricións.

As persoas asistentes disfrutaron da nosa Reserva de Biosfera!

Ao longo dos dous días que estiveron connosco, puideron coñecer Betanzos e realizar varias das experiencias no noso territorio.

A plantación de té de Orbalo, a zona do muíño de Caraña, o barrio mariñeiro de Fontán ou o mosteiro de Sobrado foron algúns dos lugares que visitaron.

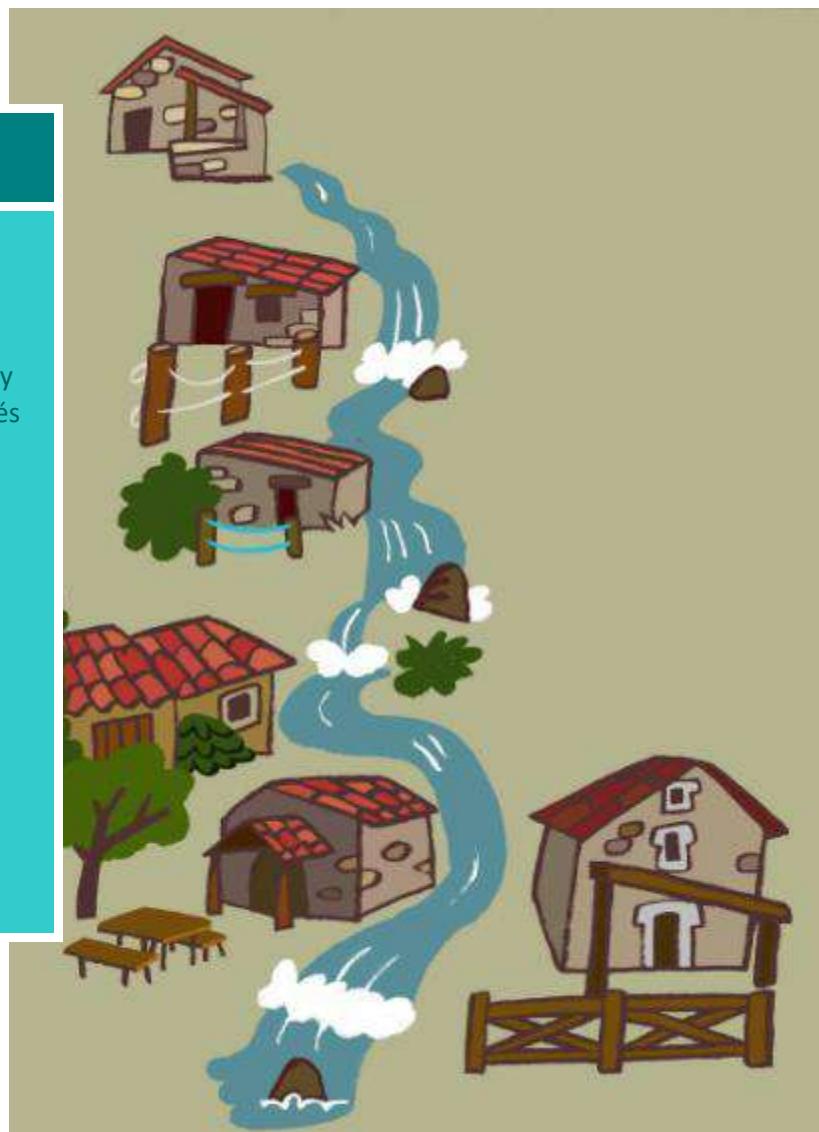

Queremos dar as grazas a todas as persoas que fixeron posible o VI Congreso Nacional De Ecoturismo!

CUMPRIMENTO DAS FUNCIONES DE CONSERVACIÓN

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Mantemento, restauración e recuperación dos hábitats e especies</i>	<ul style="list-style-type: none">• Peche do proxecto Life Fluvial• Life Water Way• Proxecto Barcés

PECHE DO PROXECTO LIFE+ FLUVIAL

Desde a Reserva de Biosfera séguese traballando na mellora dos corredores fluviais situados en Rede Natura 2000, a través do proxecto Life Fluvial.

Este proxecto tivo como obxectivo xeral a mellora do estado de conservación dos corredores fluviais atlánticos na Rede Natura 2000. Para este propósito, o proxecto desenvolveu unha estratexia transnacional para a xestión sostible dos seus hábitats en varias cuncas fluviais atlánticas de España e Portugal, que abarca tres Reservas de Biosfera galegas.

Actuacións desenvolvidas na anualidade 2022

- Restauración de hábitats; ao longo da anualidade 2022 no territorio da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo leváronse a cabo as seguintes actuacións:
 - Seguimento das actuacións na ZEC Betanzos-Mandeo. Unha vez realizada a restauración ambiental dos terreos en Miodelo (Bergondo), na marxe esquerda da Ría de Betanzos, realizouse un traballo de seguimento para a comprobación dos resultados de naturalización das áreas de actuación.
 - Seguimento das actuacións levadas a cabo na ZEC Encoro de Abegondo-Cecebre. A igual que no caso anterior, leváronse a cabo traballos de seguimento e control de rebrotes de especies invasoras.
- Actividades de comunicación e difusión:
 - Instalación de paneis descriptivos e fitos indicativos.

-Restauración dos observatorios de aves do Encoro de Abegondo-Cecebre.

■ Actividades de divulgación e sensibilización:

- a. Actividades de divulgación presencial a centros escolares do territorio que se achegaron a máis de 1.500 nenas e nenos, con temáticas como o ciclo da auga, talleres de debuxo na natureza, de estampación téxtil con follas de árbores autóctonas ou actividades de coñecemento do litoral. (curso 2022-2023).
- b. Visita institucional da Directora Xeral de Patrimonio Natural ao Encoro de Abegondo-Cecebre (febreiro/2022).
- c. Final do xogo “A auga non para”, desenvolvido en colaboración entre Mariñas-Betanzos e EMALCSA (marzo/2022).
- d. Visita institucional á ZEC Betanzos-Mandeo por parte do presidente da Reserva de Biosfera e da alcaldesa de Bergondo abril/2022).
- e. Xornada de voluntariado ambiental na praia da Cabana - Bergondo (maio/2022).
- f. Seminario “Celebración do Día da Rede Natura 2000” no CEIDA – Oleiros (maio/2022).
- g. Xornada de voluntariado ambiental no MVMC San Antón – Irixoa (xuño/2022).
- h. Xornada de voluntariado ambiental no entorno da Torre de Hércules – A Coruña, en colaboración co Grupo Naturalista Hábitat (xullo/2022).
- i. Presenza na feira de ciencia Open Science Cambre 2022 (setembro/2022).
- j. Xornada de voluntariado ambiental en O Pedrido – Bergondo (outubro/2022).
- k. Xornada de voluntariado ambiental na ZEC Encoro de Abegondo-Cecebre (outubro/2022).
- l. Participación na xornada final do proxecto en Mieres – Asturias (decembro/2022).
- m. Seminario de formación e capacitación no CFEA Pedro Murias – Ribadeo (decembro/2022).

(<https://www.lifefluvial.eu/es/productos/documentos-new/>).

LIFE+ WATER WAY:

MELLORANDO O ABASTECEMENTO DE AGUA NO CAMIÑO INGLÉS

Neste ano 2022 estreamos a rede de 28 fontes de auga potable en 18 municipios, do Camiño Inglés.

O 15 de marzo tivo lugar o acto central de Santiago que contou coa presenza do Presidente do GDR Mariñas Betanzos, a directora de Augas de Galicia, Teresa Gutiérrez, a subdirectora da Consellería de Sanidade, Inés Mato, do deputado de Economía, Facenda e Persoal da Deputación da Coruña e do equipo de seguimento do proxecto [LifeWaterWay](#) e da Asociación de Concellos do Camino Inglés

Todas as fontes contan cun innovador sistema de potabilización de auga a través de luz ultravioleta e filtración e están pensadas para darlle servizo tanto aos peregrinos como aos veciños e veciñas

Toda a información: <https://bit.ly/3q9opWV>

Web: <https://lifewaterway.eu/>

PROXECTO BARCÉS

A Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e a Cátedra Hijos de Rivera-UDC de Desenvolvemento Sostible asinaron un convenio para estudar o río Barcés e o seu bosque de ribeira para que funcionen como un corredor ecolóxico entre o encoro de Cecebre e o lago de Meirama e mellorando a calidade das augas.

O traballo propón medidas de restauración pasiva por rexeneración natural en áreas cun nivel medio de degradación, e medidas de reforestación en áreas moi degradadas. Sen o bosque, os ríos carecen dun elemento protector e regulador “esencial” para moitas especies sensibles e procesos ecolóxicos que teñen lugar baixo o seu refuxio.

A investigación dos doutores da Universidade da Coruña María José Servia e Jaime Fagúndez avaliaron o estado ecolóxico do bosque de Ribeira no Barcés, sobre a base de que o seu benestar incrementa a calidade das augas.

COMUNICACIÓN

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Estratexia de comunicación da RdB</i>	<ul style="list-style-type: none">• Potenciación das redes sociais• Medios comunicación• Sensibilización e divulgación• Participación en revistas temáticas• Fusión Madrid 2022• BTravel Show• Galicia Fórum Gastronómico• III edición Biocultura

A NOSA COMUNICACIÓN CO ENTORNO

A principal canle de comunicación co entorno é a nosa [páxina web](#), que contou cunha media de **20.123 visitas** durante o 2022. Nesta web, xunto coas redes sociais, tamén nos facemos eco das novedades e actividades doutras entidades públicas e privadas da Reserva de Biosfera.

www.marinasbetanzos.gal

A nosa comunicación vese reforzada polos nosos impactos en medios de comunicación, que ascenderon a máis de 200 durante todo o ano 2022.

REDES SOCIAIS

Ademais contamos con presenza en diferentes redes sociais porque queremos estar atentos ás demandas que xorden na nosa contorna, tendo un espazo específico para poder falar cos diferentes axentes sociais cos que interactuamos.

10.506 seguidores

4.322 seguidores

2.120 seguidores

SENSIBILIZACIÓN E DIVULGACIÓN

Entre as principais liñas de traballo desenvoltas pola Asociación están as dirixidas á sensibilización e divulgación sobre aspectos clave da Reserva, abertos a toda a cidadanía. Consideramos que esta é unha labor primordial, xa que permite dar a coñecer os problemas socioecolóxicos e promover a acción da cidadanía.

Publicacións en revistas:

Organismo Autónomo de Parques Nacionais (OAPN):

<http://erb.oapn.es/documentacion-y-difusion/boletines>

Unión Internacional para a Conservación da Natureza (UICN):

www.iucn.es/web/pdf/Memoria_Actividades_2022.pdf

Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo

O 14 de xaneiro saíu a XX edición do Boletín da Rede de Reservas Illas e Zonas Costeiras, que conta cun artigo sobre a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo. A peza recolle o voluntariado ambiental de recollida de lixo realizado na praia de Arnela, no Concello de Sada, como parte do proxecto LIFE Fluvial.

Podedes ler o boletín completo nesta ligazón

<https://bit.ly/34LaXra>

En decembro de 2022 finalizou o proxecto LIFE Fluvial, o cal estaba dirixido á mellora dos corredores fluviais situados na Rede Natura 2000.

Este proxecto tiña como obxectivo xeral a mellora do estado de conservación dos corredores fluviais atlánticos na Rede Natura 2000. Para este propósito, o proxecto ten desenvolvido unha estratexia transnacional para a xestión sostible dos seus hábitats en varias cuncas fluviais atlánticas de España e Portugal, que abarcan tres Reservas de Biosfera galegas.

Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo (P.R. Spain)

ENVIRONMENTAL VOLUNTEERING DAY ON ARNELA BEACH
LIFE FLUVIAL PROJECT (23rd October 2021)

Problem addressed and location chosen

The purpose of the day was based on social awareness of the environmental damage derived from the presence of waste and plastic in the aquatic environment, in this case in the marine environment. The location chosen on the coast of the municipality of Sada (A Coruña - Galicia - Spain), in addition to suffering the usual pressures from coastal environments close to population centers, also suffers from being an area of moderate marine traffic (ferry routes and inshore fishing), in addition to having wastewater facilities nearby (municipality).

In order for the activity to be as demonstrative as possible, a date outside the beach season was chosen (with less intensive cleaning work by the responsible entities) and also that, due to its limited accessibility, no allow the entry of mechanical means for such tasks.

Actions developed

This volunteering activity is part of the dissemination and awareness actions of the LIFE Fluvial project (LIFE16-NAT/ES/000271), of which the Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo Biosphere Reserve is partner.

On this occasion there were two volunteers as a result of the collaboration of the Biosphere Reserve with the NGO International Cooperation.

The work, supported by the Sada City Council's environmental department, consisted of explanatory talks on the problems of plastic and other marine alien species of flora, in this precise in the selective collection of waste found in the beach and surroundings.

Dust collected, they were quantified and typed according to the SWAROVIA protocol. This platform, created by the Verdaña Cero Association and supported by the Biodiversity Foundation, Ministry for the Environment, Tourism and the Demographic Challenge, aims to collect, analyse and share information on marine litter from beaches, boats and reefs through an application developed.

Results obtained

At the end of the actions on an approximate net area of 7,800 m², approximately 33 kg of micro-plastics and small-format waste were removed.

RECOÑECIMENTOS “RESERVAS DE BIOSFERA”

O 22 de marzo, o Organismo Autónomo de Parques Nacionais, entregou o distintivo a primeira edición dos “Recoñecimentos Reservas de Biosfera ao compromiso medioambiental” cos que impulsar e recoñecer a aquelas organizacións que enmarcan a súa actividade nas Reservas de Biosfera e promoven a formación ambiental e a investigación, axudan á conservación do patrimonio natural e ao desenvolvemento socioeconómico das áreas e concellos que conforman as Reservas de Biosfera.

Entre as empresas recoñecidas nestes premios, están da nosa Reserva as seguintes:

- Contribución á promoción e conservación dos valores da Reserva de Biosfera, Orbalo (Paderne).
- Contribución á promoción e conservación dos valores da Reserva de Biosfera, Acastrexo (Cambre).
- Contribución á promoción e conservación dos valores da Reserva de Biosfera, Artesa da Moza Crecha (Betanzos).

PRESENTACIÓN DOS PRODUTOS CERTIFICADOS EN MADRID FUSIÓN 2022 EN COLABORACIÓN CO TURISMO DE A CORUÑA

O 31 de marzo tivo lugar MADRID FUSIÓN, onde a cabaza, espinaca e salsa maltesa de Seitura, xunto co vermut ecológico de Fogar do Santiso, foron os protagonistas os cociñeiros David Pérez, de Restaurante La Penela María Pita, e Moncho Méndez, de Millo Orzán, empregaron o viño das Adegas Lorenzo Bescansa para acompañar as súas creacións

Ademais, na primeira xornada, Paula Patiño, de Acastrexo, impartiu o taller de “Enriquecer os teus pratos con arte culinaria coruñés”, onde elaborou unha tosta de requesxo de Queixos Cagiao cun untal de kiwi da súa propia marca e unha sardiña confeitada. Miguel Ángel Roig, de Os Biosbardos • Cultura de Leira, explicou aos asistentes como cultivar no territorio das Mariñas en “Leira Atlántica: no berce do produto”

PRESENTACIÓN DA III EDICIÓN DA FEIRA BIOCULTURA.

PROGRAMACIÓN DE ACTIVIDADES

Vernes 4 de marzo
12:30 Acto inaugural Inauguración Oficial da Feira de Bioturismo e Productos Ecológicos de la Ribeira das Mariñas e Mariñas do Miñor
13:30 Degustación Taller de Degustación de Vinos e Gastronomía de la Ribeira das Mariñas e Mariñas do Miñor
EVENTOS PROFESIONAIS
16:30 Presentación Presentación de la Ribeira das Mariñas e Mariñas do Miñor como destino turístico sostenible.
18:00 Presentación Taller de Degustación de Vinos e Gastronomía de la Ribeira das Mariñas e Mariñas do Miñor
Sábado 5 de marzo
12:00 Presentación Exposición de resultados da Encuesta de Satisfacción de Clientes.
12:00 Presentación Exposición de resultados da Encuesta de Satisfacción de Clientes.
12:00 Presentación Presentación de resultados da Encuesta de Satisfacción de Clientes.
12:00 Entrada de Balde

16:30 Taller para Familias
16:30 Catamarán eléctrico
17:30 Degustación
18:00 Catamarán eléctrico
Domingo 6 de marzo

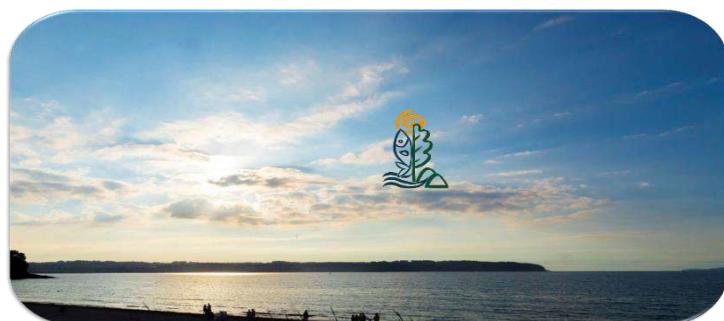
12:00 Taller para Familias
12:00 Catamarán eléctrico
17:30 Degustación
18:00 Catamarán eléctrico
18:00 Catamarán eléctrico

O 4 de marzo realizouse, a presentación da Feira de ecoturismo e produtos ecolóxicos más grande do país.

O público que visitou o noso espazo poido acceder ao catamarán eléctrico que ofrece experiencias ecoturísticas no territorio. Ademais, ata cinco produtos locais certificados baixo a nosa marca contou con stands promocionais: Acastrex, Adegas Bordel, LUTEGA, DaTerra e Os Biosbardos Leiriñas de Uz. A mostra, comezou o día 4 en EXPOCoruña e se estendeu ata o domingo 6 de marzo.

EDICIÓN DE MATERIAIS DE SENSIBILIZACIÓN

1.- 485 fotografías do destino turístico para redes sociais. As imaxes entráganse en alta e Baixa resolución. ENLACE: <https://galleries.page.link/ZbyRN>

2.- Realización de seis microvídeos promocionais, cada un deles dun minuto de duración, sobre as experiencias de ecoturismo na **Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo**. As rutas son:

- **Ecoturismo no Golfo Ártabro;** ENLACE: <https://vimeo.com/750865272>
- **Experiencias inmersivas subacuáticas;** ENLACE: <https://vimeo.com/750866503>
- **Visita Pazo de Mariñán;** ENLACE: <https://vimeo.com/750866384>
 - **Encoro de Beche;** ENLACE: <https://vimeo.com/750866057>
 - **Onda do Pedrido;** ENLACE: <https://vimeo.com/750865816>
- **Experiencia Mandeo 2.0;** ENLACE: <https://vimeo.com/750865816>

Vídeos xenéricos, para a promoción do destino en feiras e congresos de referencia nacional e internacional. ENLACES: <https://vimeo.com/754878067>
<https://vimeo.com/754877547>

Vídeo resumo dos resultados das accións do proxecto de mellora da calidade, competitividade e sustentabilidade turística na Reserva de Biosfera durante o ano 2022, cunha duración aproximada de dous minutos. ENLACES: <https://vimeo.com/756247640>

Tres microvídeos promocionais dun minuto de duración para a promoción dos productos “Restaurantes da Biosfera”, “Aloxamentos da Biosfera” e “Sendas Ecoturísticas da Biosfera”.

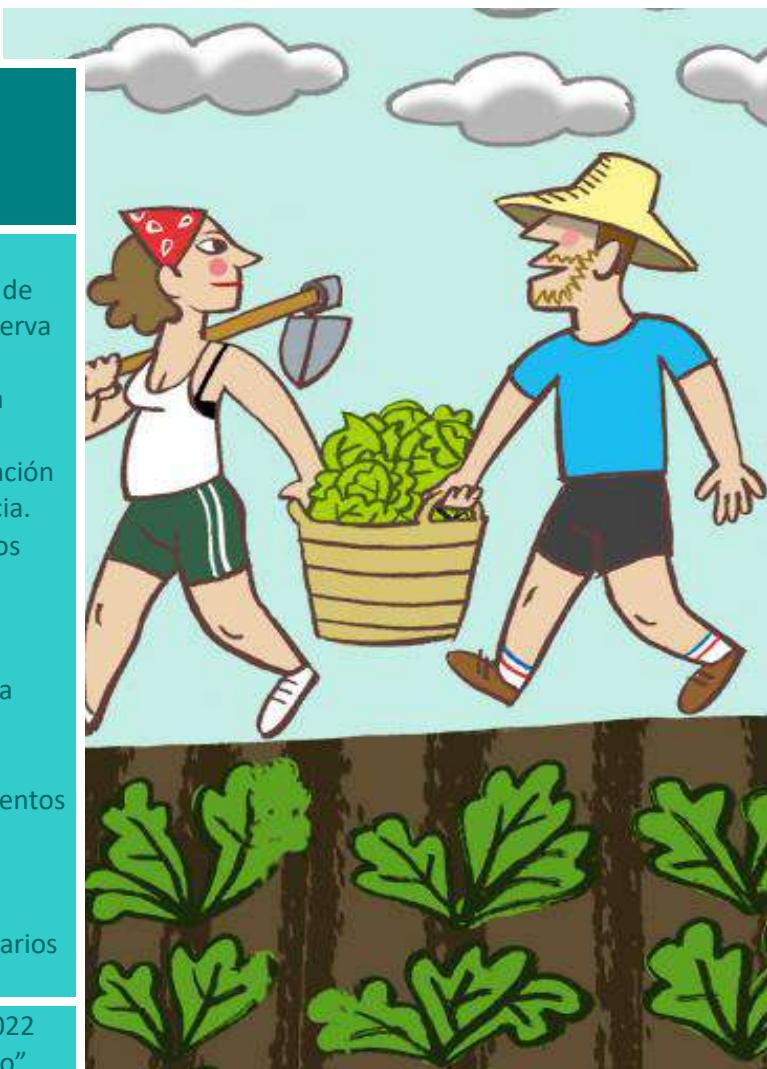
ENLACES: <https://vimeo.com/725446844>

<https://vimeo.com/754878356>

SOSTIBILIDADE DO MEDIO RURAL

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Emprego verde</i>	<ul style="list-style-type: none">• Guía de produtos Agroalimentarios de Excelencia da Reserva de Biosfera• Aconsellamento a produtores• Proxecto Cooperación IXP Viños de Galicia.• Obradoiro residuos eléctricos• Proxectos de cooperación Eco.Comedores da Biosfera• Proxectos de cooperación Alimentos da Biosfera• Mellorando comercialización produtos Alimentarios
Medida LEADER	<ul style="list-style-type: none">• Medida Leader 2022• Reunión “Emprego”

GUÍA DE PRODUTOS AGROALIMENTARIOS DE EXCELENCIA DA RESERVA DE BIOSFERA

O proxecto de crear unha Guía de Produtos Agroalimentarios de Excelencia da Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo” naceu coa premisa de que expertos multidisciplinares analizasen sensorialmente e a cegas os produtos do territorio en comparación a outros foráneos. Estes expertos abordan desde cociñeiro/as ata catadores, pasando por produtores, gastrónomos e prescritores.

O 5 de decembro a Reserva deu a coñecer a de Produtos Alimentarios de Excelencia, que conta con 338 propostas e inclúe unha sección de receitas de cociña.

Descargar guía: <https://we.tl/t-K12u4uCwo3>

FORMACIÓN AO SECTOR ALIMENTARIO E PERSOAS EMPRENDEDORAS

A Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo desenvolveu diferentes actividades formativas no ámbito do Plan de Formación, impulsado pola Consellería de Medio Rural, co obxectivo de apoiar e promover a competitividade do sector agrario en Galicia.

PROXECTO COOPERACIÓN I.X.P VIÑOS DE GALICIA

Reforzar ao propio sector produtor, dándolle un protagonismo central nas xornadas e nos túneles. Tamén fomentar a conexión entre as diferentes IXP, posicionando unha imaxe conxunta das mesmas en Galicia.

Fomentar a colaboración dos axentes locais na promoción das IXP, a nivel institucional, pero tamén a nivel sectorial, reforzando unha maior conexión co consumo destes viños.

10:30 Recepción e presentación institucional

César Loura (Quirós) (Alcalde de Paderne)

Xosé António Sánchez Miramontes

Diretor Xeral de Desenvolvemento Rural e do Medio Rural

União de Gobernacións (Manuel Betanzos)

Instituto Galego de Estudios Urbanos

Concello de Paderne

Paladóiros

11:00 Diversificación económica, territorial e turística das comunidades vitivinícolas do Galicia, Álvarez e Ribeira Álvarez (Raquel Álvarez, Ana Paula Vigo)

11:30 As Oficinas Agrarias Comarcas no desenvolvemento das IXP de Viños o caso de Padrón (Xosé Víctor Antón) (Oficina Agraria Comarcal de Betanzos)

12:00 A variedade Dureiro leñísimos - Xosé António Martínez Fernández

Centro de Investigacións Agrarias do Gallego (CIAAG)

12:30 Promoción de produtos agroalimentarios dentro a IXP Terra de Betanzos

Concello de Paderne (Marta Pérez, Miguel Fernández Díaz)

Reserva da Biosfera Mariñas

Comisión de Xornadas

13:00 Acto institucional de apoio e promoción dos viños das IXP

15:00 Catas de viño comentadas para profesionais (HORECA).

16:30 Catas de viño comentadas abertas ao público.

Prazas limitadas
Inscrição gratuita en
viños.ipx.gal

Poñer en valor o potencial das IXP, como figura de dinamización socioeconómica, destacando a súa contribución ao coidado do territorio, á preservación ambiental, e á xeración de iniciativas de desenvolvemento.

MOSTRA DO BRANCO LEXÍTIMO EN PADERNE

No marco da VII Mostra do Branco Lexítimo, organizado en Esperela os 2 e 3 de xuño, organizaronse se unha serie de actividades divulgativas buscando exaltar as virtudes dos viños da IXP Viño de Terra de Betanzos en xeral e da variedade Branco Lexítimo en particular.

Durante tres horas organizouse a cata que contou cun sumiller e con todo o material necesario para o desenvolvemento da mesma.

Nos seminarios tratáronse os temas principais da xornada: a importancia do deseño, packaging e desenvolvemento de marca para unha mellor comercialización.

Tras o seminario e previo á Mesa Redonda, organizouse unha degustación de viños das IXP de Galicia con más de 20 referencias expostas.

OBRADOIRO “ DESEÑO E LABORACIÓN DE MOBILIARIO URBANO MEDIANTE A REUTILIZACIÓN DE RESIDUOS ELÉCTRICOS E ELECTRÓNICOS”.

Tivo lugar o 20 de setembro na aula de O Naranxo (Abegondo), cunha duración de 16 horas.

O curso, organizado por Mriñas Betanzos, coa axuda da Medida Leader, tivo entre os obxectivos, promover a economía circular na Reserva a través da formación, animar a posta en marcha de iniciativas emprendedoras ligadas á reciclaxe e capacitar na reciclaxe e reutilización dos residuos de aparellos eléctricos e electrónicos.

PROXECTO ECO-COMEDORES DA BIOSFERA

Desde a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas se está traballando no proxecto "Eco-Comedores da Biosfera: ferramenta para un cambio social, animando o consumo de produtos ecológicos de temporada e proximidade en centros escolares", que conta co apoio da Fundación Carasso.

O 17 de maio comezamos co transporte conxunto dos pedidos do proxecto "EcoComedores da Biosfera"

Os centros escolares fan os seus pedidos de verdura de temporada, local e ecolóxica aos produtores e produtoras da nosa contorna, unha empresa de transporte os recolle nas explotacións e os entrega directamente nos comedores escolares.

Na xornada elaboraron receitas como salsa de remolacha e cenoria, arroz integral con verduras e crocante de remolacha ou ensalada de espinacas, amorodos e améndoа tostada.

Este proxecto contou con axuda da Fundación -Carasso e da Medida Leader 2014-2020.

Web: <https://mercado-ecocomedores.pod.coop/1129/producers>

Seminario de formación en Alimentación Sostible para persoal de cociña de comedores escolares o 4 de xuño de 2022 no CEIP Vicente Otero Valcárcel, ao que asistiu o persoal de cociña de 6 centros educativos: EIM A Caracola, EI Ventorrillo, Andaina, CEIP Vicente Otero Valcárcel, CEIP San Marcos e CEIP da Rabadeira. Esta formación en Alimentación sostible para persoal de cociña de comedores escolares foi realizada por Sandra Varela Amado, cociñeira do grupo de traballo "CHEF 2030", de Menjadors Ecologics de Catalunya.

ECOCOMEDORES da Biosfera!

ECOCOMEDORES da Biosfera!

O prato saudable!

50% FROTA E VERDURAS 25% PROTEÍNAS 25% HIDRATOS DE CARBONO

FINAL DO PROGRAMA 'ECOCOMEDORES BIOSFERA'

O 30 de setembro tivo lugar en Arteixo, a xornada final do programa 'EcoComedores Biosfera', unha ferramenta que busca un cambio social animando ao consumo de produtos ecológicos, de tempada e de proximidade nos comedores escolares e colectivos. Neste acto houbo diferentes faladoiros acerca da alimentación nos centros escolares e presentáronse diversos proxectos e estudos para aumentar o consumo de produtos sustentables.

Audiovisual da proba piloto

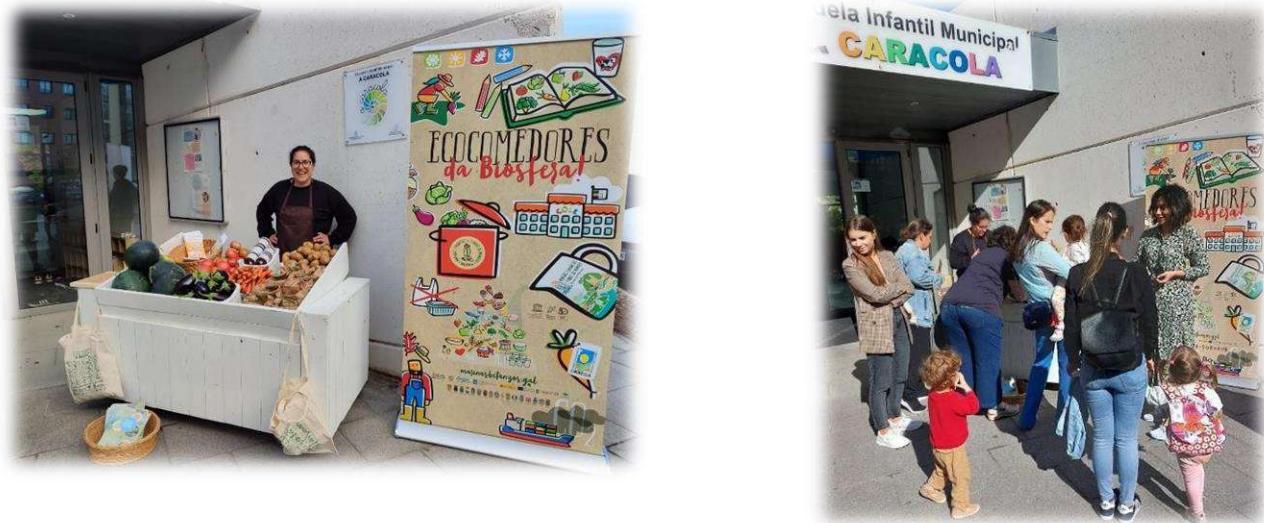
Realizouse un audiovisual da experiencia de proba piloto: realización de pedidos a través da plataforma online, recollida de pedidos en diferentes explotacións por empresa de transporte, reparto a cociñas de comedores escolares, comida nos comedores. Máis información detalladana documentación anexa.

CO APOIO DE

Dúas xornadas de visita de produtores hortícolas a centros escolares: na EIM A Caracola o 6 de setembro de 2022 e no CEIP da Rabadeira o 10 de setembro de 2022. No inicio de curso, cando os centros educativos celebran xornadas de portas abertas, organizáronse estas dúas xornadas de feira cos produtores ecolóxicos, co obxectivo de visibilizar o proxecto de cara ás familias e os equipos educativos.

MELLORANDO A COMERCIALIZACIÓN DOS PRODUTOS ALIMENTARIOS

Desde a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo desenvolveuse o proxecto “Creación e lanzamento da plataforma de marketplace para produtos agroalimentarios no medio rural”, cun custe de 34.404,25 € e que contou cunha axuda de 27.523,40 € da Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

O obxectivo final deste proxecto foi a creación dunha plataforma para favorecer a venda en circuitos curtos dos produtos alimentarios e potenciar a comercialización en circuitos curtos dos produtos adheridos á Marca de Calidade Reserva de Biosfera MCeTM.

Con esta plataforma buscábase:

- Facilitar a compra de produtos adheridos á Marca de Calidade da Reserva de Biosfera, inicialmente nos Eco-Comedores e Comedores colectivos de colexios e outras entidades.
- A diminución da pegada de carbono derivada do transporte.
- Mellorar a calidade e o packaging dos produtos da Marca, a través do deseño e creación de produtos sostibles de packaging.
- Avanzar no proceso de transformación dixital e adaptarse á nova demanda e perfil das persoas consumidoras.
- Servir

Web: <https://mercado-biosfera.pod.coop/1060/producers>

MERCADO DA BIOSFERA

XUNTA DE GALICIA
VICEPRESIDENCIA SEGUNDA E
CONSELLERÍA DE ECONOMÍA,
EMPRESA E INNOVACIÓN

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

The screenshot shows the homepage of the Mercado da Biosfera website. At the top, there are navigation links for 'Reserva Biosfera Mariñas Coruñesa...', 'Productos', 'Productores' (which is underlined), and 'Acerca de'. Below this is a search bar with 'Filtrar categorías' and 'Filtrar certificados' dropdowns, and a 'Busca un productor' input field with a magnifying glass icon. The main content area displays a grid of 12 producer profiles, each with a small profile picture, the producer's name, and a 'Productos' button. The profiles are arranged in three rows of four. The first row includes: 'A Horta de Ana Carral', 'A Horta de Porta Curtis', 'A Horta de Sueirifa Carril', 'A Horta do Monte Carril', 'Acastrexo Cambre', and 'Adegas Bordel Abegondo'. The second row includes: 'A Horta de Paula Vilanova de Arousa', 'A Horta de Xosé Vilar de Arousa', and 'A Horta de Xosé Vilar de Arousa'. The third row includes: 'A Horta de Xosé Vilar de Arousa', 'A Horta de Xosé Vilar de Arousa', 'A Horta de Xosé Vilar de Arousa', and 'A Horta de Xosé Vilar de Arousa'.

PROXECTO DE COOPERACIÓN “ALIMENTOS DA BIOSFERA”

O 16 de setembro tivo lugar en Begonte o seminario final do programa, denominado “Alimentos da Biosfera: rede para a promoción de circuitos curtos alimentarios baixo a marca Reserva de Biosfera españolas”.

Levouse a cabo un asesoramento nutricional e xornadas con alimentos locais para máis de 2.000 alumnos e propuxeron cambios no packaging ás empresas para apostar pola sustentabilidade.

GDR Terra Chá GDR Asociación Miño Ulla Asociación GDR Seitura22, Gdr Ulla Tambre Mandeo, Terras de Miranda - Turismo de Lugo, ADRComarcadeLugo, AsociaciónMonteseValesOrientais, ADRLimiaArnoia

PROXECTO COOPERACIÓN ALIMENTOS DA BIOSFERA

A Asociación Mariñas-Betanzos é o GDR coordinador do proxecto “Alimentos da Biosfera: rede para a promoción de circuitos curtos alimentarios baixo a marca Reservas de Biosfera Españolas”.

Neste proxecto de cooperación tamén participan os seguintes GDRs: Asociación Seitura 22, GDR Ulla-Tambre-Mandeo, Asociación Terras de Miranda, Asociación Terra Chá, ADR Comarca de Lugo, Asociación Montes e Vales Orientais, ADR Limia-Arnoia e Asociación Miño-Ulla.

Este proxecto iniciouse na anualidade 2021 e desenvolveuse tamén durante a anualidade 2022.

A finalidade deste proxecto é impulsar desde os Grupos de Acción Local as marcas propias asociadas a cada Reserva de Biosfera, así como a marca estatal das Reservas de Biosfera Españolas para producións alimentarias, como estratexia para a mellora da calidade destas producións e que contribúan á mitigación do cambio climático e mediante o fomento do consumo en circuitos curtos locais.

INCORPORANDO ILUSIÓNS NO RURAL

A Asociación Mariñas-Betanzos participa no proxecto de cooperación “Incorporando ilusións no rural” (2021-2022), xunto cos GDRs Asociación Seitura 22 (Grupo coordinador), ADC Terra Cha, ADR Comarca de Lugo, ADR Suroeste Eurural, ADR Limia-Arnoia.

Entre os obxectivos deste proxecto están os de incentivar e facilitar o retorno e a inserción laboral da xuventude nas zonas rurais, así como impulsar o número de persoas mozas que incorporen ao sector agrícola.

A través desta rede para animar a incorporación de persoas no sector primario, foméntase o emprendemento e a mellora da empregabilidade, conectando as empresas das áreas rurais e o talento da mocidade, mellorando a coordinación e o traballo en rede das administracións públicas, empresas, centros educativos e universidades pola permanencia ou retorno do talento da xuventude ao rural.

Trátase de relacionar aos diferentes axentes que xa están a traballar no ámbito do emprego, xuventude e sector agrogandeiro, constituindo unha rede de colaboración a prol da inserción laboral.

Con este proxecto facilitase un novo servizo de prácticas e estadías en empresas nos territorios que mellore as competencias profesionais da xuventude e lles facilite o acceso ao mundo laboral a través do contacto coas empresas

Por outra banda identificárase un “Banco de Oportunidades” para cada un dos territorios ou GDR, á disposición dos usuarios do servizo: explotacións sen relevo, instalacións ociosas, terras, etc.

Web: <https://norural.gal/>

O 3 de marzo Mariñas Betanzos une forzas con cinco GDR e a Universidade de Santiago para impulsar o proxecto "Nó Rural".

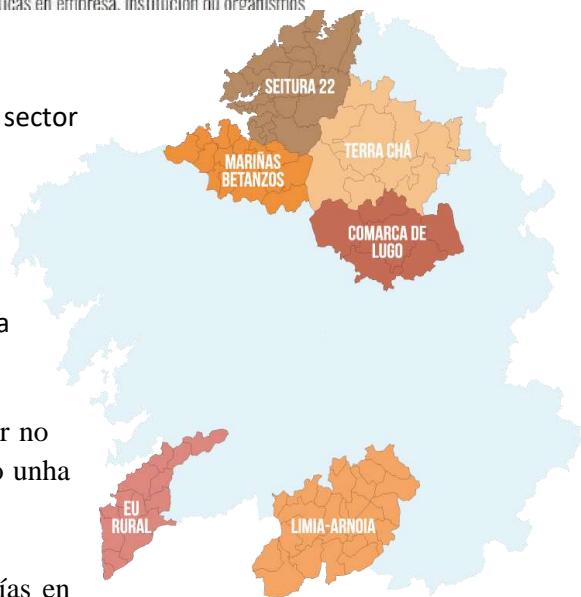
As sete entidades firmaron un convenio de colaboración co que se pretende dinamizar a economía e o emprego rural, especialmente entre a xuventude.

A iniciativa de cooperación interterritorial "Nó Rural - Incorporando Ilusións" deu comezo no 2021 dentro da convocatoria da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural baixo a medida Leader Galicia 2014-2020.

The logo for "nô rural" is displayed at the top left, featuring a stylized orange and blue circular icon followed by the text "nô rural". At the top right, there is a horizontal menu bar with links: INICIO, PRÁCTICAS E BOLSAS, ENQUISAS, TRABALLO, NOVAS, and CONTACTO. Below the menu is a photograph of a woman wearing a pink long-sleeved shirt and a grey apron with red pockets, standing in a greenhouse filled with green plants. She is holding a small plant in her hands and looking towards the camera.

Convenio Nô Rural - Campus Terra USC

Prácticas en empresa, institución ou organismos

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

DINAMIZACIÓN E PROMOCIÓN DAS IXP DE VIÑOS DE GALICIA

A Asociación Mariñas-Betanzos participa no proxecto de cooperación “Dinamización e promoción das IXP de Viños de Galicia” (2021-2022).

Este proxecto de cooperación é coordinado pola ADR Pontevedra O Morrazo e participan a ADR Mariñas-Betanzos, a ADR Suroeste Eurural, Asociación Deloa, ADR Comarca de Ourense, GDR Salnés-Ulla-Umia.

A finalidade deste proxecto é impulsar a viticultura nas IXP de viño de Galicia (IXP Viño da Terra de Betanzos, IXP Ribeiras do Morrazo, IXP Viños das Terras de Barbanza e Iria, IXP Valo do Miño – Ourense), abordando cunha metodoloxía participativa a dinamización interna e externa das IXP, con intercambio de experiencias, mellorando o coñecemento e posicionamento web, promocionando os seus viños e adegas, desenvolvendo o enoturismo e aflorando sinerxias.

GOBERNANZA E A SOSTIBILIDADE DOS RECURSOS

A Reserva da Biosfera reuníuse o 31 de agosto con 6 bodegas do seu territorio para buscar posibles solucións aos danos causados polas velutinas, os xabarís e os paxaros nos seus viñedos.

Esta reunión chega no momento en que o GDR está deseñando a Estratexia Leader para a vindeira década, e que estas accións poidan ser incorporadas neste plan global para o territorio.

O presidente da Reserva, Jose Antonio Santiso, destacou que “imos poñer medios á disposición dos adegueiros da nosa contorna para analizar, detectar e actuar en firme contra esta problemática”.

A entidade ofreceu a posibilidade de adherirse ou crear programas de cooperación con outros territorios de IXP que teñan a mesma problemática.

Responsables da entidade

reunironse o 1 de setembro con seis propietarios de bodegas e con biólogas da UDC, coa idea de buscar unha solución eficaz ao problema e respectuosa co medio natural.

Esta reunión chega no momento no que o GDR está deseñando a Estratexia Leader para a vindeira década, e que estas accións poidan ser incorporadas neste plan global para o territorio.

REUNIÓN “ EMPREGO”

O 6 de decembro tivo lugar unha reunión entre os técnicos locais de emprego para a elaboración da nova Estratexia Leader 2023-2027 do territorio Mariñas Betanzos.

Lembrámosvos que está vixente a enquisa para coñecer a vosa opinión sobre a evolución nos últimos anos do territorio, como percibides, como cidadás, a situación actual e que áreas son nas que cómpre focalizar os esforzos e accións que se desenvolverán no GDR para desenvolver a Estratexia Leader 2023 e 2027.

SOSTIBILIDADE DE PESCA E MARISQUEO

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Fomento pesca e marisqueo sostenibles</i>	<ul style="list-style-type: none">• Mellora da gobernanza para a sostibilidade dos recursos pesqueiros.• Foro de Gobernanza da Ría de Betanzos.

MELLORAR A GOBERNANZA E A SOSTIBILIDADE DOS RECURSOS PESQUEIROS

Desde a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo convidouse O GALP Golfo Ártabro Sur convídavos a participar no proceso de elaboración da Estratexia de Desenvolvemento Local Participativo do GALP Golfo Ártabro Sur.

O mércore 31 de agosto, ás 19:00 horas, tivo lugar a 2ª xuntanza na que se debatirán as "Liñas de acción para o desenvolvemento na zona pesqueira".

Temos o pracer de convidarte
a participar no proceso de elaboración da
Estratexia de Desenvolvemento Local
Participativo do GALP Golfo Ártabro Sur

Mércores 31 de agosto ás 19:00h
Sede do GALP Golfo Ártabro Sur
Casa do Mar (Avda do Porto, 21, baixo)
19380 Sada (A Coruña)

Grupo de Acción Local
do sector Pesqueiro
Golfo Ártabro Sur

FORO DE GOBERNANZA DA RÍA DE BETANZOS

A Reserva da Biosfera impulsa un foro de participación pública para protexer a Ría de Betanzos. A finalidade desta medida é chegar a un acordo entre todos os axentes sociais que derive en financiación e medidas para protexer a Ría.

O 22 de setembro ten lugar o encontro con asociacións e axentes sociais dentro do Foro da Ría de Betanzos que promove a Reserva de Biosfera. Buscando como obxectivo impulsar desde o consenso a folla de ruta para mellorar a situación da ría.

O 24 de novembro a Reserva de Biosfera reuniu ás administracións competentes no Foro da Ría de Betanzos como vía de cooperación para a mellora do estuario. A xuntanza, que se celebrou na sede da Reserva, en San Tirso de Mabegondo, contou coa presenza da Xunta, da Garda Civil do Mar, do Seprona, de Demarcación de Costas e dos Concellos para, todos xuntos, analizar as prioridades identificadas polos diferentes axentes e elaborar un guía de actuación conxunta. Acordouse iniciar unha serie de reunións individuais coas administracións competentes para abordar cada un dos temas e adoptar as actuacións que correspondan.

Así mesmo, deseñarase un plan de ordenación e uso público da Ría de Betanzos, cuxa finalidade será garantir o bo funcionamento do espazo natural, compatibilizando a sustentabilidade e a mellora ambiental.

ECOTURISMO NO GOLFO ÁRTABRO

Durante o ano 2022, desenvolvéronse diversas accións no ámbito do Ecoturismo na Reserva de Biosfera das Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo. Entre as iniciativas destacan a creación das escapadas de ecoturismo, xunto co desenvolvemento de tres viaxes promocionais dirixidas a axentes turísticos. Tamén se puxo en marcha unha campaña de comunicación para promover o plan de ecoturismo da Reserva de Biosfera nas Mariñas Coruñesas na cidade da Coruña. Ademais, creáronse experiencias inmersivas subacuáticas na Reserva de Biosfera, así como nas Terras do Mandeo. Como parte das actividades promocionais, tamén se elaboraron bolsas promocionais para os participantes dos Fam Trip, co obxectivo de difundir e dar a coñecer os atractivos turísticos e ambientais da rexión.

GOBERNANZA NA RÍA DE BETANZOS

A execución deste proxecto proporcionou unha visión ampla e integrada da zona, permitindo profundar no papel da Reserva da Biosfera como principal destino de ecoturismo en Galicia, abordar as necesidades para o desenvolvemento dunha actividade pesqueira responsable e promover a diversidade de usos e a mellora medioambiental da ría de Betanzos.

Os valores naturais e paisaxísticos desta ría son recoñecidos a nivel internacional mediante figuras de protección como a Rede Natura 2000 e o estatuto de Reserva da Biosfera.

claras e propuxérонse solucións posibles.

A

confluencia de usos e actividades, xunto co crecente turismo acuático e de aventura, ás veces xera conflitos entre eles, xa que a normativa existente non abarca todas as situacións e non é capaz de xerar unha ordenación que permita a convivencia harmoniosa entre eles. No marco deste proxecto, abordáronse as problemáticas identificadas, definíronse competencias

PRODUCCIÓN E TURISMO DE CALIDAD.

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Formento de produtos de calidad</i>	<ul style="list-style-type: none">• Eventos de promoción de producciones alimentarias.• Marca de calidad da Reserva de Biosfera MCeTM.
Eco-Turismo	<ul style="list-style-type: none">• Planificación.• Formación.• Mellora de Calidade.• Promoción.• Ecoturismo no Golfo Ártabro• Fitur 2022• Recoñecementos

COLABORACIÓN CON TURISMO DE A CORUÑA

O 29 de abril o presidente de Mariñas Coruñesas, José Antonio Santiso, o xerente do Consorcio de Turismo, Moisés Naranjo, e varios técnicos de ambas institucións mantiveron unha reunión para establecer os puntos de colaboración entre ambos os territorios, co fin de complementarse mutuamente para conseguir unha oferta turística moito máis completa.

COLABORACIÓN CO MUSEO MEGA

O 2 de maio presentouse unha experiencia de ecoturismo única en España que reúne natureza, gastronomía e cervexa.

Este "Ecotour cervexeiro", terá un impacto positivo na economía local, xa que ofrece un roteiro pioneiro durante unha xornada completa polas Mariñas Coruñesas.

Así poderanse descubrir, a través dunha experiencia 100% neutra en carbono, dúas das materias primas fundamentais na elaboración da cervexa, a auga e o lúpulo, así como gozar dun "Menú da Biosfera" e visitar MEGA cunha experiencia de cata e tiraxe

Máis información: <https://mundoestrellagalicia.es/experiencias/ecotour-cerveceros/>

ECOTOUR CERVEXEIRO

En colaboración co Turismo de A Coruña a compañía aérea Binter, tras a posta en marcha dunha nova conexión aérea entre A Coruña e Gran Canaria, os principais medios de comunicación das Illas, puideron coñecer o potencial da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo como Primeiro Destino de Ecoturismo certificado de Galicia.

Desenvolveron o EcoTour Cervexeiro, exemplo de colaboración entre a cidade da Coruña, a Reserva de Biosfera e Estrella Galicia, que inclúe unha visita ao encoro de Abegondo-Cecebre, aos cultivos de lúpulo de

LUTEGA, degustar os nosos produtos certificados nos Restaurantes da Biosfera e coa visita ao Museo MEGA.

FORMACIÓN EN CALIDADE E SOSTENIBILIDADE DO SECTOR TURÍSTICO

17 empresas aspiranban a integrarse na marca de calidade e conseguir o triplo certificado da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.

O 13 de maio, 24 de maio e 26 de maio no Concello de Abegondo tivo lugar a xornada de inicio do Proxecto Formativo para a mellora da Calidade e Sostenibilidade do Sector Turístico do territorio, o primeiro paso para obter estas certificacións.

Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo é a entidade xestora do destino turístico e a entidade que forma e certifica ao empresariado nos seguintes procesos: Sistema de Calidade Turística (SICTED), Marca de Calidade dá Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo (selo da UNESCO) e Club de Ecoturismo de España.

Podedes consultar os establecementos que contan coa nosa Marca de Calidade nesta ligazón:

<https://bit.ly/3PHNPG3>

A RESERVA DE BIOSFERA MARIÑAS CORUÑESAS CELEBROU O DÍA MUNDIAL DO TURISMO

En Setembro conmemorouse o Día Mundial do Turismo, e celebrouse un acto conmemorativo en Fisterra, no que participou o Presidente da Asociación Mariñas-Betanzos, como entidade xestora do Xeodestino “A Coruña e As Mariñas”.

CAMPIONATO EUROPEO DE CARREIRAS DE ORIENTACIÓN 2022

A Reserva de Biosfera acolleu o 8 e 9 de outubro o Raid Gallaecia - Campionato Europeo de Carreiras de Orientación 2022.

Os equipos realizaron un percorrido non-stop de 200 quilómetros, con inicio e final en Betanzos, e combinando

as disciplinas de trekking, bicicleta de montaña, kayak e rápel, baixo a modalidade de orientación.

SEGUIMIENTO CAMPEONATO DE EUROPA DE AVENTURA - RAID GALAECIA

Podrás seguir la carrera desde cualquier dispositivo móvil en raigallaecia.com pulsando el botón de live.

En este enlace podrás seguir la carrera en tiempo real. Tendrás el posicionamiento de todos los equipos, los puntos de control de paso y la clasificación en directo.

PUNTO DE SEGUIMIENTO BETANZOS

Para todos aquéllos que quieran asistir a Betanzos, habrá instalado un punto de seguimiento con pantalla gigante, con PIPE speaker animador que hará los análisis de la carrera y haremos conexiones en streaming en directo con imágenes de la carrera. Este punto de seguimiento estará instalado el sábado todo el día. Habrá una terraza habilitada para poder sentarse y seguir la carrera.

PUNTOS DE SEGUIMIENTO DE LA CARRERA

VIERNES
10:00 SALIDA DE BETANZOS
10:00-11:00 RAFAEL EN TORRE DO RELOJO (PRAZA DA CONSTITUCIÓN)
11:30 SAB (PADERNE)
12:30 PASEO MARÍA PEDROCO - BERGONDO
13:30 A 16:30 PAGO POR PUERTO DE MIÑO
11:15 A 16:30 PASO POR PLAYA GANDARÍO - BERGONDO
16:30-18:00 RAFAEL TORRE DO RELOJO (PRAZA DA CONSTITUCIÓN)
16:00-18:00 PONTE DE TEIXEIRO - CORIOS - BERGONDO
16:30-18:00 PONTE DO RÍO - CORIOS - BERGONDO
17:00 A ESPINCALCA (COSTAÑO)
18:30 TRANSICIÓN PABELLÓN OZA DOS RÍOS
20:30 MONTE DO GATO (PICO FOLGARI) OZA DOS RÍOS
NOITE MONTE DO GATO - CAMIÑO INGLÉS ABEGONDIO

SÁBADO
10:00 SALIDA DE BETANZOS
10:00-11:00 RAFAEL EN TORRE DO RELOJO (PRAZA DA CONSTITUCIÓN)
11:30 SAB (PADERNE)
12:30 PASEO MARÍA PEDROCO - BERGONDO
13:30 A 16:30 PAGO POR PUERTO DE MIÑO
11:15 A 16:30 PASO POR PLAYA GANDARÍO - BERGONDO
16:30-18:00 RAFAEL TORRE DO RELOJO (PRAZA DA CONSTITUCIÓN)
16:00-18:00 PONTE DE TEIXEIRO - CORIOS - BERGONDO
16:30-18:00 PONTE DO RÍO - CORIOS - BERGONDO
17:00 A ESPINCALCA (COSTAÑO)
18:30 TRANSICIÓN PABELLÓN OZA DOS RÍOS
20:30 MONTE DO GATO (PICO FOLGARI) OZA DOS RÍOS
NOITE MONTE DO GATO - CAMIÑO INGLÉS ABEGONDIO

DOMINGO
10:00 PASO EQUIPOS PLAZA HERMANOS GARCÍA NAVEIRA (TRANSICIÓN)

08:30 MERA PRIMAVERA ETAPA AVENTURA - ENFORCO DE BECHE

8:30 MERA PRIMAVERA ETAPA AVENTURA - ENFORCO DE BECHE

8:30 MERA PRIMAVERA ETAPA AVENTURA - ENFORCO DE BECHE

TODA LA MAÑANA LLEGADA EQUIPOS

8:30 A 13:30 CARRERA DE ORIENTACIÓN (BETANZOS-CANEIROS-PADERNE)

RAID GALAECIA

O Team FMR francés proclamouse campión do Raid Gallaecia - Campionato de Europa de carreiras de aventura 2022 en Betanzos, evento no que colaborou a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.

O gañador completou o percorrido de 185 quilómetros combinando trekking, bicicleta de montaña, caiac, rápel e orientación polo territorio das Mariñas Coruñesas.

O podio continental da Praza Irmáns García Naveira foi completado polos galegos Brigantia Adventure Race, segundo a 21 minutos do vencedor, e Endurante, terceiro a 35 minutos.

A MARCA DE CALIDADE DA RESERVA DE BIOSFERA

O 27 de maio recibimos a visita de varias técnicas enviadas polo Organismo Autónomo Parques Nacionais para coñecer os traballos realizados na nosa Marca de Calidade

O obxectivo foi tratar de sumar á Marca Estatal Reservas de Biosfera Españolas más empresas agroalimentarias e incorporar ao empresariado turístico da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo a este recoñecemento e certificado de calidade.

A MARCA DA RESERVA DE BIOSFERA

O 3 de xunio o presidente da Reserva, José Antonio Santiso, entregou as placas para recoñecer aos primeiros Aloxamentos da Biosfera.

Os 10 locais que completaron o proceso formativo e que obtiveron a marca de calidade foron:

- ◆ Casa de Barreiro (Curtis)
- ◆ Casa de Sixto (Paderne)
- ◆ Hostal Pórtico (Betanzos)
- ◆ Rectoral de Cines (Oza-Cesuras)
- ◆ Hotel Terranova (Oza-Cesuras)
- ◆ Albarari (Oleiros)
- ◆ Cabañas de Canide (Oleiros)
- ◆ Hotel La Terraza (Miño)
- ◆ Hotel Noa Boutique (Oleiros)
- ◆ Abeiro da Loba (Sobrado)

CREACIÓN DA CÁTEDRA DE TURISMO SOSTIBLE

O 11 de xunio a Reserva da Biosfera, a Deputación da Coruña e a Universidade da Coruña, acordaron a creación da Cátedra de Turismo Sostible.

O Obxectivo desta iniciativa é activar o Turismo mediante planificación e atracción de novos investimentos. Será a primeira vez que a bisbarra dispoña destas ferramentas para facer do Turismo un ámbito de desenvovemento real.

V EDICIÓN DA “PRIMAVERANOCAMIÑO”

O 13 de xunio a Reserva de Biosfera participou na V edición da PrimaveranoCamiño!

No festival tivemos a ocasión de dar a coñecer a ampla oferta de restaurantes e servizos que componen a Reserva, un claro incentivo turístico polo que ademais pasa o Camino Inglés.

No evento, promovido pola Asociación de Concellos do Camino Inglés, tamén participou o Restaurante da Biosfera A Artesa da Moza Crecha, que atendeu o espazo gastronómico.

"HOSTALARÍA POLO CLIMA"

O 16 de xunio presentouse na fábrica de Coca-Cola da Coruña os resultados do proxecto "Hostalaría polo clima". Ao acto asistiron o presidente da [Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo](#), José Antonio Santiso, o técnico, Diego López, e representantes de varios establecimentos que participaron nesta iniciativa. Tras a presentación de resultados e breves ponencias sobre a sostenibilidade e o cambio climático, realizouse unha visita guiada pola fábrica. A xornada finalizou cunha degustación de produtos que contan coa Marca de Calidade da Reserva a través de pratos elaborados por Lolo Mosteiro e Paula Martínez, chefs de [A Artesa da Moza Crecha](#).

"PLAN FORMATIVO PARA A MELLORA DA CALIDADE E COMPETITIVIDADE DOS RESTAURANTES E ALOXAMENTOS DA BIOSFERA"

O 16 de novembro a Rectoral de Cines acolleu o "Plan Formativo para a Mellora da Calidade e Competitividade dos Restaurantes e Aloxamentos da Biosfera". Se realizaron as presentacións dos produtos entre Produtores certificados, Restaurantes e Aloxamentos da Biosfera. E para rematar, tivo lugar un showcooking para favorecer a implantación dos "Menús da Biosfera" a cargo de David Vilariño, Presidente da Asociación Lume Atlántico.

COORDINACIÓN TURISMO COS CONCELLOS

O 30 de setembro tivo lugar na sede da Reserva unha primeira reunión cos técnicos e concelleiros de Turismo dos 17 municipios. O obxectivo foi expoñer a folla de ruta do traballo a realizar de forma conxunta coas miras postas no incremento da competitividade como destino turístico.

A idea é conxugar a labor que se desenvolve entre todos os recursos humanos do sector da Reserva, facendo fincapé nas Oficinas de Información Turística, os museos ou os centros de interpretación que existen no territorio.

Por outra banda, a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo e o Concello de Betanzos traballarán en conxunto na candidatura do casco histórico para obter os fondos Next Generation e emprender un Plan de Sostibilidade Turística.

O presidente, José Antonio Santiso, e a alcaldesa de Betanzos, María Barral, presentaron o 25 de novembro a iniciativa. Este plan poderán contemplar accións en árees como o patrimonio, a mobilidade, a eficiencia ou a dinamización turística.

Para elaborar a candidatura seguirase un proceso participativo que implicará a ciudadanía e todos os colectivos relacionados co casco.

DESPREGABLES DAS EXPERIENCIAS TURÍSTICAS

A Reserva da Biosfera creou unha experiencia turística que unirá a cidade da Coruña coas Mariñas coruñesas.

Esta actividade enmárcase dentro do modelo de ecoturismo e sostibilidade e permite a interpretación do litoral do Golfo Ártabro hasta Sada. Ademais, inclúe guía e degustación comentada de produtos locais ao longo da viaxe.

O 9 de setembro tivo lugar a presentación na dársena da Coruña. Nas vindeiras semanas poderase acceder á experiencia, pensada tanto para turistas como para a poboación local.

Por outra banda, o 13 de outubro presentamos a turooperadores a experiencia con gafas de realidade virtual!

Esta "Experiencia inmersiva da Biosfera" conta cun percorrido circular en veleiro desde o porto de Sada ata a zona das bateas de Lorbé

Unha vez alí, as persoas que participen na viaxe poderán observar o fondo mariño a través dunhas gafas de realidade virtual.

REALIZACIÓN DE MATERIAIS PROMOCIONAIS DE ECOTURISMO.

- Deseño e maquetación de catro (4) novas folletos "Experiencias Ecoturísticas" en tres idiomas.

Folleto Ecoturismo no Golfo Ártabro.

Folleto Experiencias inmersivas da Biosfera.

Folleto Onda do Pedrido

Folleto Pazo de Mariñán

Folleto Experiencia Náutica, Catamarán Eléctrico.

Folleto Ruta Agroalimentaria.

Folleto Ruta da Auga e da Biosfera

Folleto Mandeo-Orballo. Eco-Ruta de Senderismo.

MATERIAL PROMOCIONAL SOBRE BIODIVERSIDADE

● OBXECTO

Con esta actividade de animación a Asociación Mariñas-Betanzos quere difundir a importancia da conservación da biodiversidade das aves en seminarios e talleres coa axuda de material promocional, como son as caixas niños para páridos, desmontables

TERRITORIO ATLÁNTICO

O 4 de outubro do 2022 celebrouse un encontro entre produtores da reserva de biosfera e chefs da Coruña nas instalacións de Daterra en Miño. O obxectivo era que os restaurantes da cidade coñeceran de primeira man a calidade e a procedencia da materia prima que empregarán nas “III Xornadas Territorio Atlántico”, que terán lugar do 7 ao 23 de outubro.

Na xornada participaron as empresas agroalimentarias Adegas Bordel, Lua de Dexo, Agreco Galiza S.L.U, As Camposeiras, Pagos de Brigante, Acastrexo, Labrecos, enflor_agro, Os Biosbardos , Cultura de Leira e Daterra Do País.

“III XORNADAS TERRITORIO ATLÁNTICO”

Ao longo de 16 días no mes de outubro tivo lugar as III Xornadas Gastronómicas Territorio Atlántico! os produtos da Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo foron os protagonistas dos fogóns, onde cociñeiros e cociñeiras comprometidos coa riqueza agroalimentaria fixeron, coa nosa materia prima km0, auténticos manxares. Participaron 21 restaurantes da Coruña.

PARTICIÓN EN FITUR 2022

A Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo estivo presente en FITUR presentando novedosas experiencias turísticas neutras en carbono.

Se mantivo unha reunión cos responsables do proxecto Starlight, buscando unha posible colaboración para o noso territorio.

Este ano incorporarase a experiencia Biosfera 1906, en colaboración con Estrella Galicia. Será unha iniciativa coa producción de cervexa como elemento protagonista.

Noutro acto en FITUR, neste caso co Soy Ecoturista • Club Ecoturismo en España, presentouse o VI Congreso de Ecoturismo de España, que será en Mariñas Coruñesas o 18, 19 e 20 de outubro. É o principal evento do sector a nivel estatal e xunta habitualmente a unhas 300 persoas.

O presidente, José Antonio Santiso, o Vicepresidente, César Longo, e o técnico, Diego López, conformaron a delegación coruñesa. Tamén participaron alcaldes e concelleiros de municipios da Reserva.

SANATORIO O PASARÓN COMO RECURSO TURÍSTICO

A Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo aspira a converter o Sanatorio do Paraxón, no Concello Oza-Cesuras, nun novo reclamo turístico do territorio

O presidente, José Antonio Santiso, e o alcalde do municipio, Pablo González, comprobaron o avance das obras de rehabilitación que se están a realizar.

En paralelo á execución destes traballos, o goberno local acaba de abrir un proceso participativo para decidir os futuros usos do edificio

A decisión sobre a utilización dos espazos sairá dun proceso participativo onde se terán en conta a todos os axente sociais da zona: goberno local, e a veciñanza de Oza de Cesuras.

A RESERVA DE BIOSFERA CENTRO DE INVESTIGACIÓN

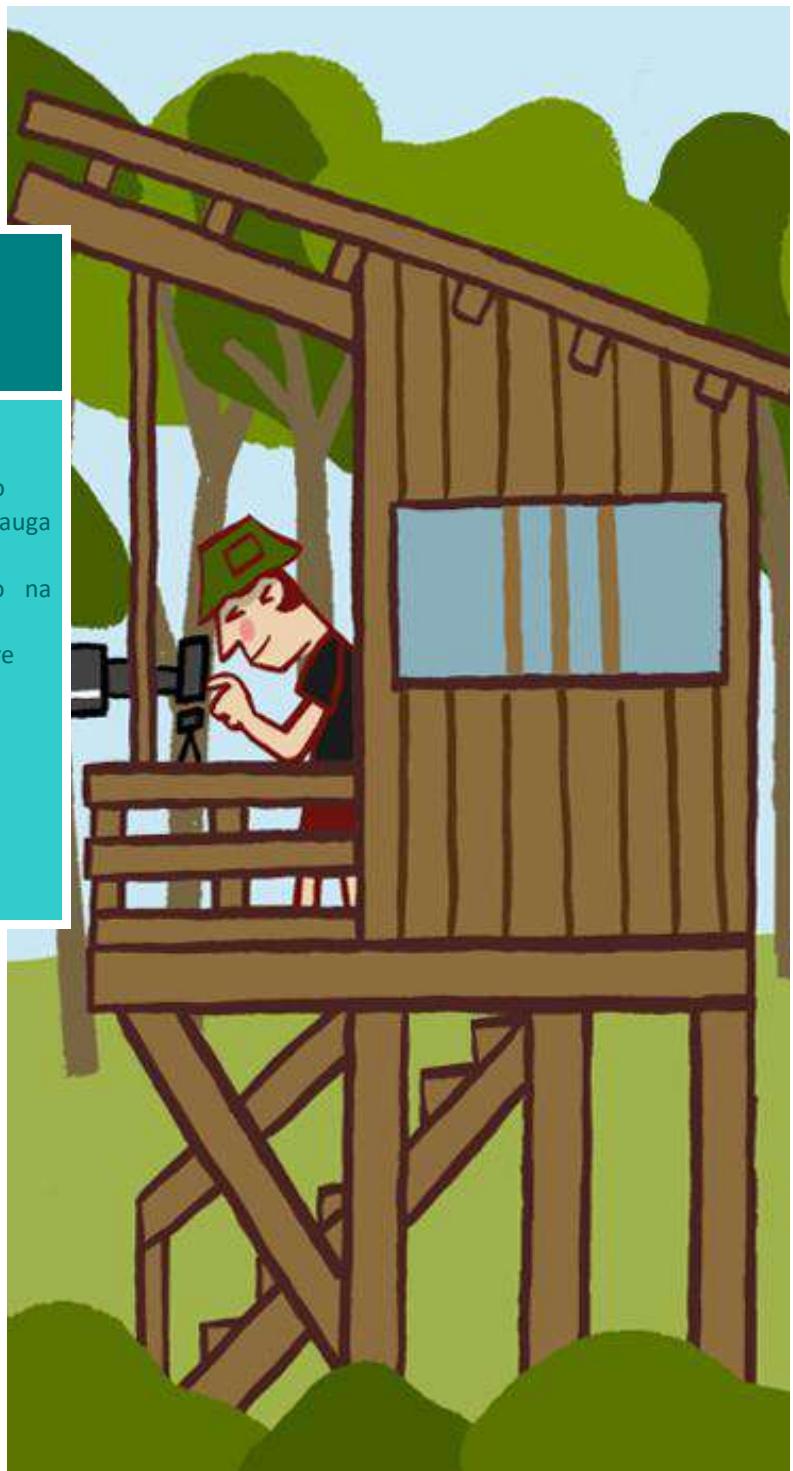
O 22 de outubro tivemos na Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo a visita de investigadores e profesores universitarios pertencentes ao Cispac (Centro de Investigación Interuniversitario das Paisaxes Atlánticas Culturais)

Neste encontro puideron coñecer de primeira man, grazas aos técnicos Miguel Fernández e Diego Miranda, o Plan Alimentario da nosa Reserva de Biosfera e o proxecto de "EcoComedores escolares"

CIENCIA E DESENVOLVEMENTO DE CAPACIDADES

ACCIÓN	LOGROS 2022
<p><i>Utilizar a Reserva como lugar de investigación e fonte de aprendizaxe</i></p>	<ul style="list-style-type: none">• Especie do Ano• Maratón Ornitológico• Concurso escolar “A auga non para!”• Programa Educando na Biosfera• Open Science Cambre

ESPECIE DO ANO 2022 NA RESERVA DE BIOSFERA

A iniciativa Especie do Ano na Reserva de Biosfera *Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo* (en diante RBMCeTM), en marcha dende o pasado ano 2014, ten por obxectivo promover e ampliar o coñecemento sobre a biodiversidade ligada a súa contorna, a través da posta en marcha dunha serie de iniciativas que comprenden a implicación e participación de cidadanía e expertos.

No ano 2022 tivo como protagonista a unha especie de bolboreta de tons alaranxados ligada ao noso sotobosque e aos prados húmidos, a señoriña dos brañais, *Euphydryas aurinia*.

Desenvolveuse unha xornada de conferencias temáticas da man de expertos, que pretendeu achegar á cidadanía o coñecemento desta singular especie, moi ligada ao sotobosque ben conservado, onde está unha das plantas nutricias das eirugas, ademais dun bo estado de prados con flor para a alimentación e relación dos adultos.

A xornada desenvolveuse o sábado 8 de outubro nun formato presencial, tendo como sede o Centro Cívico de Meicende, Tr^a de Meicende en Arteixo.

Podes recordalas, no seguinte enlace:
<https://youtu.be/8cXP2xv9BPo>

CONGRESO INTERNACIONAL DE ASESORES RURALES

Xa está tendo lugar o Congreso Internacional de Asesores Rurales na USC (Lugo).

As persoas expertas participantes neste congreso visitaron o 23 de xuño a Reserva Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo e coñecendo os proxectos postos en marcha.

Ao longo do día tamén coñecerán proxectos de produción agroalimentaria adheridos á Marca de Calidade da Reserva de Biosfera (Agroflor, Queixería Cagiao e Orballo, ademáis de Bodegas Beade).

IV XORNADAS SOBRE ORNITOLOXÍA

Iniciativa composta de dúas xornadas formativas e lúdicas destinadas ao público en xeral e co obxectivo principal de amosar os valores ambientais e ornitológicos que posúe a Reserva de Biosfera *Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo* (en diante rbMCeTM).

- **Obxectivos:**

- Introducir aos asistentes no mundo da ornitoloxía.
- Estudo e conservación das aves.
- Dar a coñecer as aves presentes na rbMCeTM e como diferencialas e protexelas.

- **Resultados da actividade:**

- **Data:** 30 de setembro
- **Lugar de celebración:** Espazo Coworking de Souto (Paderne).

IV Xornadas sobre ornitoloxía na Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo

Introducción á ornitoloxía

Curso formativo de iniciación ao mundo das aves: identificación, buenas prácticas, recursos, especies e espazos de interese ornitolóxico

- Data: Veneres, 30 de setembro do 2022.
- Horario: 20 a 22h.
- Lugar: Espazo Coworking (Paderne).
- Información e inscricións en gnhabitat.org

Actividade de balde e aberta a todas as idades e niveis de coñecemento

Grago Naturalist Hábitat
inscricion@gnhabitat.org
www.gnhabitat.org
981 35 004

IX Maratón ornitológica

Actividade formativa en campo, que consiste en coñecer e identificar por equipos o maior número posible de especies de aves sylvestres nun tempo determinado

- Duración: 2 e 3 de outubro do 2022.
- Horario de dixectación: punto a 08:00 h.
- Recomezo de especies e entrega de premios: ás 16h en Espazo Coworking (Paderne).
- Área: concellos do Territorio LEADER Mariñas-Betanzos.
- Bases reguladoras de participación e inscricións en gnhabitat.org.

Actividade por equipos, de balde e aberta a todas as idades e niveis de coñecemento

X 21·22

MARATÓN ORNITOLÓXICA

Por outra banda, o 2 de outubro celouse a Maratón ornitolóxica, actividade formativa e lúdica que consiste en identificar por equipos o maior número posible de especies de aves silvestres dentro dos concellos que conforman a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.

Fórmanse equipos de mínimo 2 participantes segundo o número de inscritos, e non é imprescindible ter experiencia en ornitoloxía para poder participar.

Os resultados globais foron impresionantes, establecendo un novo record de especies vistas nesta maratón chegando as 120 especies de aves detectadas en total.

CONCURSO “A AUGA NON PARA” ONLINE

O Concurso Escolar *“A Auga non para”*, nace co fin de poñer en valor a importancia da auga como un recurso natural e limitado, e fomentar a concienciación sobre o seu uso responsable entre a comunidade educativa da Coruña e a súa área de influencia.

Así mesmo, levouse a cabo o lanzamento desta nova edición de “A Auga non para” tanto en redes socias como nas páxinas web de EMALCSA e da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.

Dentro de Concurso participaron 4 centros educativos; 27 aulas e 601 alumnos/as, da cidade de A Coruña e a súa área de influencia. Así mesmo, fora de concurso, este estaba orientado ao alumnado de 5º e 6º de Educación Primaria, A Auga non para chegou ao alumnado doutros 2 centros educativos (un da cidade de A Coruña e outro do Concello de Sada); 5 aulas; 133 alumnos/as.

A FASE FINAL, celebrouse na sede de EMALCSA (Edificio Casa da Auga, rúa Manuel Murguía s/n, 15011. A Coruña) o 03 de xuño de 2022.

PROGRAMA “EDUCANDO NA BIOSFERA

Na anualidade 2021 – 2022 tivo lugar a 6º edición do Programa Educando na Biosfera. Ao longo **destes 6 anos** o Programa “Educando na Biosfera” consolidouse entre a comunidade educativa do territorio da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, debido en gran parte, á súa flexibilidade e ao alto grao de adaptación para cubrir as necesidades específicas de cada colexio ou instituto.

É un **Programa dinámico e transversal**, incorporando e ofertando cada ano novas temáticas relacionadas non só co medioambiente e a natureza, senón tamén coas ciencias sociais, a igualdade, o fomento dun estilo de vida saudable, artes gráficas, cultura, historia e tradicións, posta en valor do territorio, etc.

A proposta para o curso 2021 – 2022 incluía un total de 28 actividades enmarcadas en 6 bloques temáticos:

1. Alimentación saudable e producto de proximidade; 2. Arte e patrimonio cultural; 3. Fomento da biodiversidade; 4. Igualdade e ciencias sociais; 5. Natureza e territorio;
6. Cambio climático e sostenibilidade dos recursos

No curso escolar 2021 – 2022 o Programa Educando na Biosfera desenvolveuse en 10 centros educativos pertencentes a 5 Concellos do territorio da Reserva de Biosfera (Abegondo, Bergondo, Betanzos, Carral e Sada), e no que participaron un total de 2.528 alumnos/as dende educación infantil ata bacharelato.

Realizáronse un total de 102 obradoiros, charlas e talleres; e fixéronse 19 saídas polo territorio da Reserva de Biosfera para coñecer diferentes recursos naturais, culturais e etnográficos.

CONCELLO DE
ABEGONDO

CONCELLO DE
BERGONDO

Concello de
CARRAL

Concello de Betanzos

CONCELLO DE
SADA

PROGRAMA EDUCANDO NA BIOSFERA – ABEGONDO

Nesta edición do Programa Educando na Biosfera desenvolvéronse no CEIP San Marcos un total de 16 horas lectivas, distribuídas en 12 talleres/obradoiros. Un total de 196 alumn@s de Educación Primaria, participaron no Programa.

ACTIVIDADES REALIZADAS:

- TALLER DE ESTAMPACIÓN TÉXTIL
- ECO-XOGOS
- USOS TRADICIONAIS DAS PLANTAS; ELABORACIÓN DE XABÓN ARTESANAL
- RECICLA E CREA: CESTERÍA CON PAPEL

EXPERIENCIAS DE ECO-TURISMO PARA O PROFESORADO:

PADDLE SURF

MANDEO

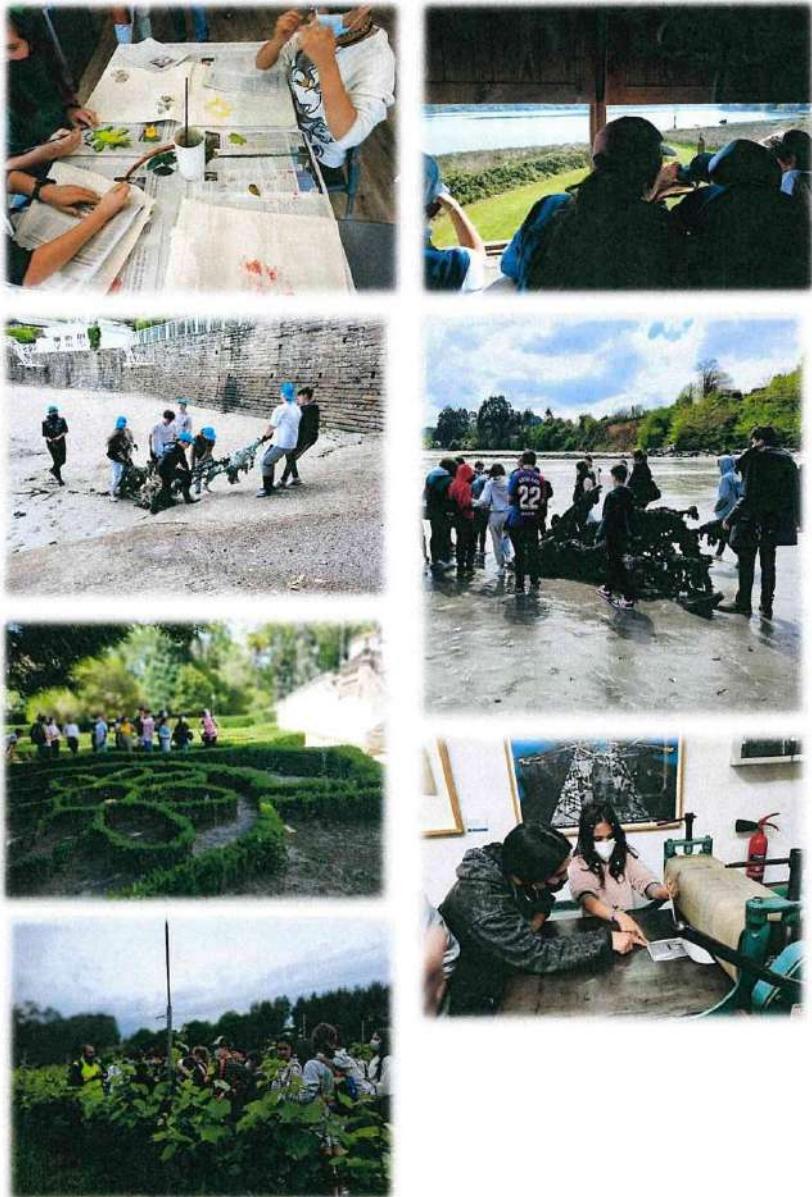
VISITA GUIADA POLO BETANZOS DOS PECADOS CAPITAIS

**CONCELLO DE
ABEGONDO**

PROGRAMA EDUCANDO NA BIOSFERA – BERGONDO

Nesta edición do Programa Educando na Biosfera desenvolvéronse no Cruz do Sar un total de 49,5 horas lectivas, distribuídas en 9 talleres/obradoiros. Un total de **380 alumn@s** de Educación Primaria, participaron no Programa.

CONCELLO DE
BERGONDO

V OPEN SCIENCE – FEIRA DE CIENCIA

Do 17 o 18 de setembro do 2022 tivo lugar a feira OPEN SCIENCE en Cambre, contando co apoio da Asociación Mariñas-Betanzos.

Asistiron arredor de **2.500 persoas**, fundamentalmente escolares.

Na feira Open Science, dende Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo leváronse a cabo dous talleres de estampación téxtil para nenas e nenos de ata 11 anos co obxectivo de dar a coñecer dunha maneira divertida as principais especies de árbores autóctonas de ribeira dos nosos ríos e a importancia da súa conservación.

Os talleres (sábado 17 pola tarde e domingo 18 pola mañá) iniciáronse cunha breve explicación sobre a Reserva de Biosfera e as principais especies de árbores autóctonas de ribeira. Tras unha serie de prácticas en papel, cada participante tivo a ocasión de realizar as súas propias creacións sobre bolsas de algodón.

DÍA DA REDE NATURA 2000

O 26 de maio celebramos o "Día da Rede Natura 2000" no CEIDA de Oleiros cun seminario centrado nas conclusións e aprendizaxes obtidas polo proxecto LIFE Fluvial.

O presidente da Reserva, José Antonio Santiso, participou na inauguración das xornadas organizadas pola Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo en colaboración con Emalcsa. Deixámosvos unhas imaxes do encontro.

<https://www.facebook.com/RBMarinasCorunesas/videos/755383805783125>

COOPERACIÓN E ASOCIACIONES

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Impulsar accións e compromisos de cooperación</i>	<ul style="list-style-type: none">• CEIDA• O rural contra a violencia de xénero• Rede de Dinamización Lingüística• Visita Reservas Hondureñas• Asociación de GDRs• Foro de Innovación• UICN.• VIII Certame de Debuxo• Rede Española de Reservas de Biosfera e Galega• Rede Illas e Zonas Costeiras.• Ibero MAB

COLABORACIÓN CO CEIDA

Destacar a colaboración mantida co Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA) no desenvolvemento das seguintes xornadas, organizadas polo CEIDA:

O 23 de abril, no CEIDA na xornada celebrada contouse unha experiencia de 'cohousing'.

Ao longo do día expertos na materia explicaron en profundidade en que consiste este concepto, que ten como obxectivo crear un novo modelo de vivenda eficiente e sostible

<https://www.youtube.com/watch?v=lt7nD7p4mJ0>

XORNADA Novos modelos de convivencia: vivendas colaborativas ou "cohousing"

Data: 23 Abril 2022

PROGRAMA

09:45 Inauguración.
■ Representante Asociación Sotomaior Manresas Confusas e Terras do Miño
■ Representante Cohousing Ártabra
■ Representante Consello Ourense

10:45 - 11:30 Mesa "Experiencias de cohousing no Estado español"
Modera: Dra. Regla Basadre. Cohousing Ártabra
■ D. Pedro Pousa. Director del Programa
■ D. Pepe Pousa. Senior Consultant
■ Dra. Paloma Rodríguez Villegas. Cohousing Trabesol
■ D. Jaime Llorente. Cohousing Iracemosa

11:30 - 12:00 Pausa café

12:00 - 14:00 Mesa "Cohousing e territorio"
Modera: Dra. Neves R. Brásolos. Cohousing Ártabra
■ Dra. Ana Gómez. Presidenta de la Federación Social
■ Dra. María Novo Pardiñas. Asociación de Investigación
■ Dra. Luisa Pérez Aguirre. ETS Arquitectura UDC
■ D. Fernando González Álvarez. Director Xeral Maiores e Personas con Discapacidade

14:00 - 15:30 Comida

15:30 - 18:15 Mesa "Experiencias de cohousing europeas embrionarias ou en desenvolvemento"
Modera: Dra. Josefina López Santa. Cohousing Ártabra
■ Dra. Ana Gómez. Presidenta de la Federación Social
■ D. Miquel Àngel de la Peña Cristina. Alavigna
■ Dra. Lucia Calvo Martínez. Andromedas
■ Dra. Ana Gómez. Presidenta de la Federación Social
■ Dra. Isabel López Chacón. Economía en Tercero
■ D. Xavier Ross. Somos Amizar

18:15 - 18:45 Conclusións e peche

LUGAR IMPARCIALIZADO
CEIDA, Corcel de Santa Cruz, s/n. 33179 Lugo (Ourense) - A Coruña

MÁS INFORMACIÓN E INSCRIPCIONES
Asociación Desenvolvemento Rural Manres-Betanzos
Cohousing Ártabra
TE. 981 658 541
Web: cohousingartabra.com

Práctica da interpretación do Patrimonio: casos reais. 6 e 7 de xullo 2022. Este evento foi de xeito telemático

O 5 de xuño conmemorouse o Día Mundial do Medio Ambiente! E para celebrar esta data, o CEIDA - Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia organizou un "Ecomenú literario". Este é un espazo para a lectura, o diálogo e a reflexión colectiva, dirixido a público adulto, onde os e as comensais puideron gozar dun menú que foi deseñado para reconectar coa natureza dunha forma diferente, a través dos libros e das palabras. A actividade desenvolverase no Xardín do Pazo de Lóngora.

UICN

Asociación de Desenvolvemento Rural Mariñas-Betanzos adheriuase como **membro de pleno dereito da UICN** (Unión Internacional para a Conservación da Natureza). A UICN é a organización medioambiental más grande do mundo, con máis de 1200 membros gubernamentais e non gubernamentais, ademais de contar con máis de 10.000 expertos voluntarios en preto de 160 países.

X CERTAME DEBUXO

A vida silvestre do Encoro de Cecebre quedou retratada polos pinceis dos participantes da VIII edición do certame Debuxo da Natureza, organizado por EMALCSA e o Grupo Naturalista Hábitat coa colaboración da Reserva de Biosfera.

A Reserva de Biosfera colabora co Grupo Naturalista Hábitat e Emalcsa na organización do X Certame de Debuxo de Natureza “Vida silvestre do encoro de Cecebre”.

Este ano, baixo o título “As beiras do encoro”, quérerse poñer en valor a importancia das marxes dos medios acuáticos, con especies que podemos ver nas beiras deste espazo natural

COLABORANDO COA OFICINA ACELERA PEME

A Asociación Mariñas-Betanzos asinou un convenio de colaboración co Instituto Tecnolóxico de Galicia (ITG), como entidade colaboradora da Oficina Acelera PEME, e co obxectivo de dar difusión e achegar os servizos desta Oficina ás empresas da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, tratando de avanzar na dixitalización das pequenas e medianas empresas.

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 29 de Marzo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 29 de Marzo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 26 de Abril 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 10 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 24 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 03 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 17 de Junio 2022 - h12.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Ponente:

Eduardo González Martínez: Responsable de proyectos de Iberdrola en Instituto Tecnológico de Galicia.

Agenda:

- 10:00-10:15: CONFERENCIA DE APERTURA - Presentación Oficina Acelera pyme
- 10:15-10:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:30-10:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:45-11:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:00-11:15: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:15-11:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:30-11:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:45-12:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas

Ponente:

RICOH

Ponente:

Karl Vázquez Díaz, CEO de Kola Extending Reality.

Agenda:

- 10:00-10:15: CONFERENCIA DE APERTURA - Presentación Oficina Acelera pyme
- 10:15-10:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:30-10:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:45-11:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:00-11:15: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:15-11:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:30-11:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:45-12:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 29 de Marzo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 26 de Abril 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 10 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 24 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 03 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 17 de Junio 2022 - h12.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Ponente:

RICOH

Ponente:

Karl Vázquez Díaz, CEO de Kola Extending Reality.

Agenda:

- 10:00-10:15: CONFERENCIA DE APERTURA - Presentación Oficina Acelera pyme
- 10:15-10:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:30-10:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:45-11:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:00-11:15: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:15-11:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:30-11:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:45-12:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas

Jornadas Online Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 24 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 24 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 03 de Mayo 2022 - h10.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Martes 17 de Junio 2022 - h12.00

ACELERA la transformación digital de tu PYME

Jornadas Presenciales Oficina Acelera pyme A Coruña

Ponente:

Bertha de González: Consultora Senior en Inovación e Transformación Digital en INNOVIA. Consultora en Inovación e Transformación Digital para Universidades, empresas y administración pública por la Universidad Católica de Costa Rica. Cuenta con más de diez años de experiencia trabajando para el sector público y privado en temas de innovación y desarrollo de estrategias de transformación digital a través de la introducción de innovación en las empresas de consultoría.

Agencia:

- Introducción
- Ponentes
- Transformación digital: oportunidad para cambios
- ¿Qué es lo que necesita?
- Formación
- Sistemas
- Futuro Ayudas
- Buena pregunta

Ponente:

Ricardo Rodríguez de la Torre

CONC

Ponente:

Karl Vázquez Díaz, CEO de Kola Extending Reality.

Agenda:

- 10:00-10:15: CONFERENCIA DE APERTURA - Presentación Oficina Acelera pyme
- 10:15-10:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:30-10:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 10:45-11:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:00-11:15: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:15-11:30: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:30-11:45: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas
- 11:45-12:00: CHARLA TÉCNICA - Transformación digital en las empresas

APOIO Á FEIRA DA CEBOLA CHATA

- Esta actuación de promoción e difusión tivo lugar no ámbito do Feira da Cebola Chata de Miño celebrada no mes de agosto de 2022.
- Desenvolveuse unha actividade promocional e de difusión dos produtos alimentarios da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, que consistiu nunha degustación e cata dos viños adheridos á Indicación Xeográfica “Viño da Terra de Betanzos”, así como de queixos e marmeladas adheridas á Marca Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.
- Esta actividade serviu para facer difusión dos produtos alimentarios do territorio de Mariñas-Betanzos e promover o seu consumo noutros concellos fóra do seu ámbito.

APOIO Á FEIRA DO PAN DE CARRAL

O 7 e 8 Maio 2022 - Festa Pan de Carral

Actuación:

- Publicación de 14 cuñas publicitarias na Cadena Ser para a promoción e difusión do Pan de Carral no ámbito da Festa do Pan de Carral
- As cuñas publicitarias publicáronse durante os días 4, 5, 6 e 7 de maio do 2022.
- A publicitaria pódese descargar no seguinte enlace:
- https://www.dropbox.com/s/7nf5lfay30ebmto/concello_de_carral.mp3?dl=0

CONGRESO INTERNACIONAL DE ASEORES RURAIS

O 23 Xuño 2022

Actuacións:

- Esta actuación de promoción e difusión tivo lugar no ámbito do Congreso Internacional da Extensión Rural Europea (<https://www.ialb-tagung2022.com/es/index.php>), celebrado en Lugo no mes de xuño de 2022.
- Desenvolveuse unha actividade promocional e de difusión dos produtos alimentarios da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, que consistiu nunha degustación e cata dos viños adheridos á Indicación Xeográfica “Viño da Terra de Betanzos”, así como de queixos adheridos á Marca Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo (do municipio de Paderne).
- Nesta actividade participaron os asistentes ao Congreso Internacional da Extensión Rural Europea.

COOPERACIÓN FORESTAL

Hoxe, 29 de novembro, tiveron lugar a Mesa do Sector Medioambiental e a Mesa do Sector Forestal, organizadas no marco da elaboración da 'Estratexia Leader 2023-2027', na que traballa a Asociación de Desenvolvemento Rural Mariñas-Betanzos.

VISITA GDRs CASTELA A MANCHA

O 4 de outubro de 2022 o GDR Mariñas Betanzos recibiu a representantes de seis comarcas das provincias de Ciudad Real, Toledo, Cuenca e Guadalajara.

Os manchegos visitaron o espazo natural ca fin de coñecer o traballo que estamos levando a cabo e poder potenciar a Reserva de Biosfera La Mancha Húmeda.

Tras un encontro na sede da entidade, puideron coñecer de primeira man o bo funcionamento e as distintas iniciativas que se están a impulsar no territorio, como os

EcoComedores e a Marca de calidade, e visitar ós produtores, as bodegas e os restaurantes con selo de calidade.

VISITA INSTITUCIONAL DE GUINEA BISSAU

O 3 de setembro, unha comitiva representativa da Reserva da Biosfera de Bijagos de Guinea Bisau, coñeceu de primeira man a noso territorio.
Acompañados pola Dirección do CEIDA.

MELLORANDO POLO CAMIÑO INGLÉS

O 9 de xunio acollimos a visita dun total de 32 persoas procedentes do GAL Delta 200, GAL del Ducato, GAL Valli Maracchia e Conca e GAL L'Altra Romagna.

Durante a mañá, tivo lugar a recepción oficial no Concello de Abegondo, e levouse a cabo o encontro con axentes locais onde se presentaron os seguintes proxectos:

Estratexia de Eco Turismo na Reserva da Biosfera.

Programa Life Water - Way.

Estratexia Alimentaria: Marca e Programa Eco-Comedores.

Para rematar a xornada, realizaron unha saída a Presedo, polo tramo do Camiño Inglés, para coñecer a fonte do proxecto Life Water - Way.

O CONGRESO MUNDIAL DE CIENTÍFICOS DE LÚPULO

O Congreso Mundial de Científicos de Lúpulo, que se celebra na Universidade de Santiago de Compostela, visitou o 5 de xullo as plantacións de lúpulo da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.

Os asistentes realizaron un pequeno tramo do Camiño Inglés en Presedo, onde se atopan os cultivos de Lutega. Son 55 participantes procedentes de todos os centros de investigación de lúpulo de Europa, América e Asia. Están acompañados polos doutores da USC que dirixen o evento

En Presedo visitaron tamén a Fonte do Campo, con auga en condicións sanitarias de consumo, instalada no programa LIFE WATER WAY.

Un orgullo dar a coñecer o desenvolvemento de actividades agrícolas respectuosas co medio ambiente no noso territorio

II FORO XÓVENES DA RED DE RESERVAS DE BIOSFERA DE IBEROAMÉRICA

A Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo estivo o 2 de novembro no II Foro Xóvenes da Red de Reservas de Biosfera de Iberoamérica, organizado pola UNESCO's Man and Biosphere Programme, que celebrouse en Costa Rica.

O Foro celébrouse entre o 1 e o 3 de novembro e, onde se puido revisar e validar os obxectivos do Plan de Acción da Rede e traballar en comisións sectoriais para definir as accións do plan.

MAB Youth Biosphere Reserve ReservadelaBiosfera Generation Restoration.

Iria Suárez representou á nosa Reserva de Biosfera

Queremos destacar a colaboración activa con outras organizacións, co obxectivo de promover a mellora do patrimonio natural e cultural:

Somos membros de:

- **Rede Española de Reservas de Biosfera.**
- **Rede Mundial de Illas e Zonas Costeiras.**
- **Rede IberoMaB.**
- **Unión Internacional para a Conservación da Natureza (UICN).**
- **Asociación de Grupos de Desenvolvemento Rural de Galicia.**
- **Rede Galega de Reservas de Biosfera.**
- **Asociación Española de Ecoturismo**
- **Asociación Ruta Impresionismo**

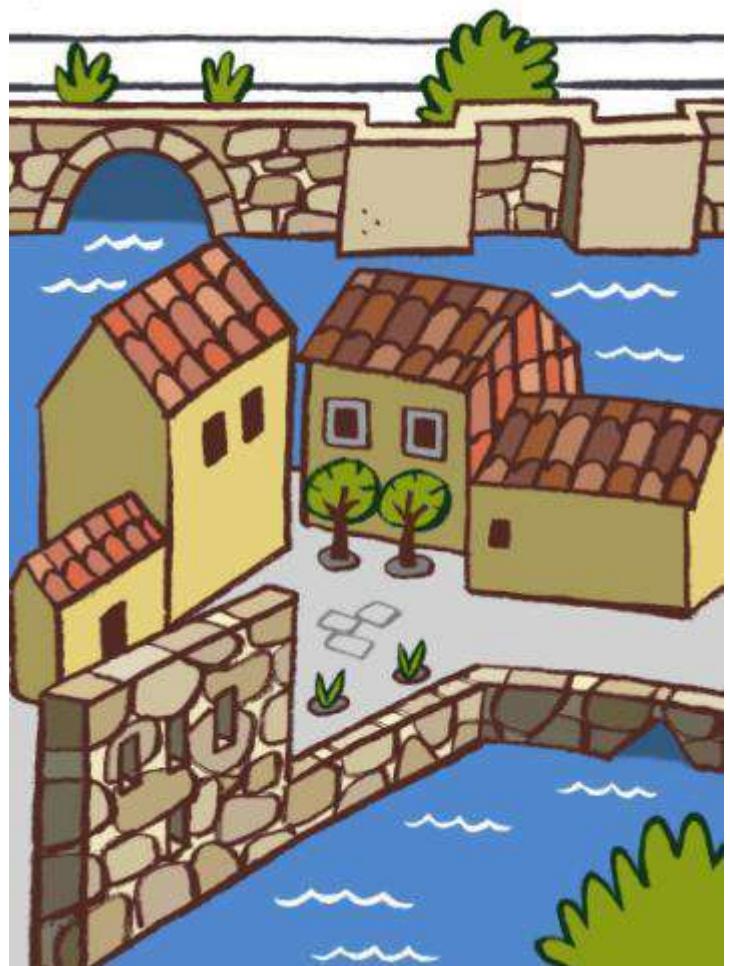
Cooperación co Grupo Naturalista Hábitat:

- **Especie do Ano.**
- **Maratón ornitológica**
- **Ceida**

CONSERVACIÓN DOS RECURSOS PATRIMONIAIS.

ACCIÓN	LOGROS 2022
<i>Conservación e dinamización do patrimonio cultural</i>	<ul style="list-style-type: none">• Son de Monte• Patrimonio inmaterial nas Reservas de Biosfera

SON DE MONTE

A Asociación Mariñas-Betanzos participa no proxecto de cooperación “Son de Monte” (2021-2022).

Este proxecto de cooperación é coordinado pola ADR Limia Arnoia e participan a ADR Mariñas-Betanzos, a ADR Suroeste Eurural, Asociación Seitura 22, Asociación Montes e Vales Orientais, ADR Condado Paradanta.

O obxectivo deste proxecto é crear unha “rede” de traballo entre os diferentes axentes do territorio para contribuír de xeito activo á valorización do monte. Esta Rede vai a permitir ter un espazo de debate e de deseño das liñas xerais polas que debe ir a valorización do monte, como debe ser a relación dos propietarios/veciños co monte e crear o primeiro material divulgativo para os/as pequenos/as propietarios/as forestais.

No ámbito deste proxecto se está levando a cabo a acción piloto “Os bens culturais e arqueolóxicos dos Montes Comunais como medio de promoción dunha estratexia integradora de desenvolvemento comunitario”, que busca desde a experiencia na Comunidade de Montes Veciñais do Xalo, sacar conclusións para o resto do territorio galego.

As actuacións xiran en torno á posta en valor do patrimonio cultural do Monte Xalo, establecendo unha perspectiva multidisciplinar que comprenda os bens culturais e patrimoniais como unha parte máis dos valores e servizos que poden proporcionar os montes veciñais en man común. Considérase esta actuación como un exemplo de posta en valor do territorio e da paisaxe cultural, que permitirá dotar de valor histórico e científico un espazo cuxo valor ambiental, paisaxística e turístico xa é ben coñecido.

Web: <https://sondemonte.gal/>

O 9 de maio de 2022, desenvolveuse a xornada final en Celas e Culleredo.

O presidente da Reserva, José Antonio Santiso, o alcalde do **Concello de Culleredo**, José Ramón Rioboo, e o presidente da Comunidade de Montes do Xalo, José Antonio Barbeito, inauguraron o programa

9 de maio de 2022
Local da Asoc. Veciñais de Celas. 1º andar (Culleredo)

III Xornada. Son de Monte

Programa de xornada

10:00 H. Recepción de asistentes. Café
10:30 H. Apertura da xornada
- José A. Barbeito (Presidente) - A representante do GDRN do Sudo
- Representante GDR Montes Orientais
- Alcalde de Culleredo.
11:00 H. Mesa redonda de iniciativas Son de Monte
Valores Juan Canto (responsible)
- Montes e paisaxe cultural do GDRN da Xaia-Centro Ribeira Baixa (representante GDRN do Sudo)
- Punto Lanza da Celas. Mendo (responsible)
- Encante redondo responde a Montes Ribeira Baixa (representante GDRN do Sudo)
- Asociación Ecoturismo Redondel (responsible).
12:00 H. Procesos innovadores no monte gallego
Valores: Juan Blázquez (GDR Montes Orientais)
- Desenvolvemento rural (responsible).
- Local de Celas (responsible).
- Montes Ribeira Baixa (responsible).
13:00 H. Peche da xornada

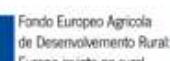
14:00 H. Xantar (ofrecido pola Asoc. Veciñais de Celas)

15:00 H. Visita ao Monte Xalo:
- Testallos de resultados:
- Pedras singulares: A Casarela, A Cova do Vello, etc.

Fotos: [www.xornadasondemonte.com](#)

Organiza:
GDRN do Sudo
ADR Mariñas-Betanzos
EURO RURAL
GDR Montes Orientais
Asociación de Desarrollo Rural Montes Ribeira Baixa
Concello de Culleredo
Tomíño
Xunta de Galicia
Fondo Europeo Agrícola de Desarrollo Rural: Europa inviste no rural

Logos: Limia-Arnoia, Agader, GDR, SEITURA 22, GDR Condado Paradanta, Xunta de Galicia, Consellería do Medio Rural, Agencia Galega de Desarrollo Rural, Goberno de España, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Fondo Europeo Agrícola de Desarrollo Rural: Europa inviste no rural.

BLIOBLITZ NO MONTE XALO

A Reserva de Biosfera celebrou o 11 de setembro, o 'Bioblitz no Monte Xalo'.

Bioblitz no Monte Xalo

PROGRAMA:

- 09:30 - 10:00: Benvida dos asistentes.
- 10:05 - 10:45: Explicación da metodoloxía a empregar.
- 10:45 - 14:00: Percorrido pola zona de O Peito e arredores.
- 14:00 - 15:00: Pausa para a comida.
- 15:00 - 18:00: Recorrido polas pistas forestais e corta lumes ata chegar preto do nacemento do río Anllóns.

Información e inscrición: Xornada de balde e aberta ao público. Prazas limitadas. Imprescindible inscrición previa (reserva de plaza) a través do [formulario electrónico](http://www.inaturalist.org) disponible na web do Grupo Naturalista Hábitat: www.inaturalist.org

Dúvidas e comentarizos: inscricion@habitat.org | 981 33 012

Data: Domingo, 11 de setembro do 2022.
Lugar: Monte Xalo.
Obxectivos: Observar o maior número de especies nunha xornada de mís de naturalistas especializados en diferentes grupos faunísticos e florísticos para coñecer o estado de conservación dun espazo natural.

AXENCIAS GALEGAS DE ESTUDOS DO MONTAÑEIRO **Fondo Europeo Agrícola para o Desenvolvemento Rural** **X 21.22**

BIOBLITZ BRAÑAS DO DEO

Un bioblitz é un evento participativo de ciencia ciudadana onde o obxectivo é identificar hábitats e rexistrar tantas especies como sea posible nun lugar determinado durante un tempo determinado, coa finalidade de que os participantes, como parte da sociedade, tomen conciencia da realidade sobre a biodiversidade, os ecosistemas e a natureza.

Obxectivo: O coñecemento por parte da sociedade dos ecosistemas da turbeira, a súa biodiversidade e funcións ecosistémicas, e o rol clave ante o contexto do cambio climático.

As actividades específicas que se realizaron durante a xornada foron as siguientes:

- 1.- Introducción os ecosistemas de turbeira (conceptos, tipoloxías, distribución, características) e importancia da súa conservación en relación al contexto do cambio climático.
- 2.- Metodoloxías de muestreo e caracterización (caracterización edafolóxica mediante sondeo, caracterización físico-química das augas, métodos de muestreo da vexetación, métodos de muestreo de vertebrados).
- 3.- Biodiversidad ligada os ecosistemas de turbeira en Galicia.
- 4.- As turbeiras de Brañas do Deo e o seu estado de conservación.
- 5.- Participación activa por parte dos participantes na exploración da biodiversidade das turbeiras das 'Brañas do Deo'. Utilizamos a aplicación iNaturalist (<https://www.inaturalist.org/>) para registrar e compartir as observaciones durante a xornada.
- 6.- Recopilación de imáxenes e observacións durante as actividades da xornada sobre a biodiversidade das turbeiras das 'Brañas do Deo', e compartición da información a todos los participantes.

Voluntariado da Corporación Hijos de Rivera reforestan as Mariñas Coruñesas

Os espazos naturais da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo foron reforestadas o 6 de marzo con especies autóctonas grazas ao equipo de Voluntariado de Corporacion Hijos de Rivera S.L. O obxectivo desta acción foi o de preservar a riqueza ecolólica do territorio a través da plantación de 200 árbores e arbustos autóctonos nunha parcela da Cmvmc de San Antón en Irixoa, espazo de gran interese ambiental e paisaxístico.

VOLUNTARIADO NA RESERVA

O 7 e 8 de maio celébrouse as xornadas de voluntariado coa Dirección Xeral de Xuventude na ZEC Betanzos-Mandeo, na Ponte do Porco de Miño, en plena Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, zona custodiada pola Fundación Fragas do Mandeo.

Un grupo de persoas voluntarias retiraron casi 300 exemplares de chopo blanco na área da Ponte do Porco, no Concello de Miño, dentro da Rede Natura 2000, e dentro do Programa de Voluntariado da Xunta de Galicia en Espacios Naturais.

Esta actuación está impulsada pola Fundación de Custodia do Territorio "Fragas do Mandeo", que impulsou os traballos e que adicou moitas horas de traballo previo a secar estes exemplares para garantir que non proliferen de novo.

Desde a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo felicitamos á Fundación por estas actuacións de mellora ambiental, que puideremos visitar con Cristina Pichel e Belén do Campo, directoras xerais de Xuventude e Patrimonio Natural.

VOLUNTARIADO NA RESERVA DE BIOSFERA

O 1 de outubro organizouse unha xornada de voluntariado centrada na eliminación de flora invasora na praia do Pedrido, no Concello de Bergondo, na ZEC Betanzos-Mandeo.

Concretamente, os traballos consistiron na retirada da planta exótica "margarida africana".

O 7 de outubro, a Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo organizou unha xornada de voluntariado centrada na eliminación de flora invasora na ZEC Encoro de Abegondo-Cecebre.

Os traballos consistiron na retirada da planta exótica "falsa acacia".

Anexo I: Entidades asociadas, agrupadas sectorialmente

MESA SECTORIAL ADMINISTRACIÓN LOCAIS E SECTOR PÚBLICO

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
12	CONCELLO DE ABEGONDO	ABEGONDO	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
18	CONCELLO DE ARANGA	ARANGA	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
21	CONCELLO DE ARTEIXO	ARTEIXO	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
26	CONCELLO DE BERGONDO	BERGONDO	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
32	CONCELLO DE BETANZOS	BETANZOS	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
41	CONCELLO DE CAMBRE	CAMBRE	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
48	CONCELLO DE CARRAL	CARRAL	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
54	CONCELLO DE COIRÓS	COIROS	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
56	CONCELLO DE CULLEREDO	CULLEREDO	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
66	CONCELLO DE IRIXA	IRIXA	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
69	CONCELLO DE MIÑO	MIÑO	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
73	CONCELLO DE OLEIROS	OLEIROS	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
75	CONCELLO DE OZA - CESURAS	OZA DOS RÍOS	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
77	CONCELLO DE PADERNE	PADERNE	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
84	CONCELLO DE SADA	SADA	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
125	CONCELLO DE CURTIS	CURTIS	ADMINISTRACIÓN LOCAIS
126	CONCELLO DE SOBRADO	SOBRADO	ADMINISTRACIÓN LOCAIS

SECTOR INSTITUCIONAL

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
4	COLEGIO OFICIAL DE INGENIEROS TÉCNICOS INDUSTRIALES DE A CORUÑA (COETICOR)	A CORUÑA	SECTOR INSTITUCIONAL
6	FUNDACIÓN PARA O AVANCE CIENTÍFICO DA VETERINARIA EN GALICIA	A CORUÑA	SECTOR INSTITUCIONAL
74	CENTRO DE EXTENSIÓN UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN AMBIENTAL GALICIA (CEIDA)	OLEIROS	SECTOR INSTITUCIONAL
110	COLEGIO DE GEOGRAFOS - DELEGACIÓN GALLEGA	SANTIAGO	SECTOR INSTITUCIONAL

SECTOR AGRARIO, GANDEIRO, COOPERATIVO, E SECTOR FORESTAL E DA MADEIRA

22	COOPERATIVA AGRARIA PROVINCIAL DE A CORUÑA, S. COOP. GALEGA	ARTEIXO	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
27	LUPULO TECNOLOGÍA DE GALICIA, S. COOP. GALEGA (LUTEGA)	BERGONDO	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
33	ASOCIACIÓN DE COSECHEROS DEL VINO DE BETANZOS	BETANZOS	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
34	ASOCIACION SECTORIAL DE VITICULTORES E ADEGUEIROS DE BETANZOS E COMARCA	BETANZOS	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
35	SINDICATO LABREGO GALEGO	BETANZOS	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
62	C.M.V.M.C DE CASTELO	CULLEREDO	SECTOR FORESTAL E DA MADEIRA
68	C.M.V.M.C. EL RAÑO	IRIXOA	SECTOR FORESTAL E DA MADEIRA
91	ASOCIACIÓN PROVINCIAL DE LA INDUSTRIA 1ª TRANSFORMACIÓN DE LA MADERA DE LA CORUÑA	SANTIAGO	SECTOR FORESTAL E DA MADEIRA
101	ASOCIACION PANADEIROS DE CARRAL	CARRAL	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
114	COMUNIDADE VECIÑAL MONTE DE SAN ANTÓN	IRIXOA	SECTOR FORESTAL E DA MADEIRA
115	"RIO LAMBRE" SOCIEDADE COOPERATIVA GALEGA	IRIXOA	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
119	ASOCIACIÓN AGROALIMENTARIA DO EUME	AS PONTES	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
132	ASOCIACIÓN AFRUGAL	BERGONDO	SECTOR AGRARIO, GANDEIRO E COOPERATIVO
137	C.M.V.M.C "XALO"	CULLEREDO	MESA SECTORIAL AGRARIA, GANDEIRO, FORESTAL E DA MADEIRA

MESA SECTORIAL ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
20	VAL DE ARANGA ASOCIACIÓN CULTURAL E DEPORTIVA	ARANGA	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
36	CLUB HAN'S HORANG-I	BETANZOS	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
49	ASOCIACION CULTURAL CULTURA ABERTA DE CARRAL	CARRAL	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
52	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS DE CUTIÁN	CESURAS	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
57	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS "SAN MARTÍN DE SÉSAMO"	CULLEREDO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
58	ASOCIACION RECREATIVA E CULTURAL "O CRUCEIRO DE CELAS"	CULLEREDO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
59	ASOCIACION CULTURAL E DEPORTIVA SAN COSME	CULLEREDO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
67	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS SAN TIRSO DE AMBROA	IRIXOA	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
70	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS "A IRMANDADE DE BEMANTES"	MIÑO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
80	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS DE SAN PANTALEON DAS VIÑAS	PADERNE	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS

81	ASOCIACION DE VECIÑOS "SAN ESTEBO DE QUINTAS"	PADERNE	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
83	ASOCIACIÓN CULTURAL LIBRE DE PADERNE ROXIN ROXAL	PADERNE	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
96	CENTRO CULTURAL DEPORTIVO DE XESTOSO-CAMBÁS	ARANGA	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
97	CONSELLO DE ANCIÁNS DE XESTOSO-CAMBÁS	MONFERO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
103	ASOCIACION DE VECIÑOS "ANDURIÑA DE CALLOBRE"	MIÑO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
105	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS SAN ANTÓN DE DEXO	OLEIROS	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
107	ASOCIACION DE VECIÑOS ALBEIRO DE VELOUZAS	PADERNE	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
111	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS "SAN PEDRO DE CAMBÁS"	ARANGA	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
112	ASOCIACIÓN DE VECIÑOS "SAN ESTEBAN DE MORÁS"	ARTEIXO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
117	ASOCIACION RIO LAMBRE DE VECIÑOS PONTE DO PORCO - MIÑO	MIÑO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
121	ASOCIACIÓN CULTURAL A FULIADA	BETANZOS	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
130	ASOCIACIÓN VEDOREIRA	PADERNE	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
133	ASOCIACIÓN CAMIÑO DOS BROZOS	CURTIS	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
143	ASOCIACIÓN CR SPORT HORSE	ABEGONDO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
144	ASOCIACIÓN LUME ATLÁNTICO	CULLEREDO	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS
146	LEIRANTAS S.COOP.GALEGA	COIRÓS DE ARRIBA	ASOCIACIONS DEPORTIVAS, RECREATIVAS, DE VECIÑOS, CULTURAIS, ANPAS

MESA SECTORIAL DE ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
2	ASOCIACION MARINEDA DE JÓVENES EMPRESARIOS	A CORUÑA	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
3	FEDERACIÓN PROVINCIAL DE ASOCIACIONES COMARCALES DE EMPRESARIAS, PROFESIONALES Y EMPRENDEDORAS DE A CORUÑA (FEDACEPE)	A CORUÑA	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
23	ASOCIACIÓN DE EMPRESARIOS DEL POLÍGONO DE SABÓN - ARTEIXO	ARTEIXO	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
29	ASOCIACIÓN DE EMPRESARIOS DE BERGONDO	BERGONDO	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
42	ASOCIACION DE EMPRESARIOS/AS DE CAMBRE	CAMBRE	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
60	ASOCIACION EMPRESARIOS DE CULLEREDO	CULLEREDO	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
99	ASOCIACIÓN DE COMERCIANTES E EMPRESARIOS DE BETANZOS (ACEBE)	BETANZOS	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
104	ASOCIACIÓN DE EMPRESARIOS DE MIÑO	MIÑO	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS
118	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES EMPRESARIALES DE AS MARIÑAS	CULLEREDO	ASOCIACIÓNS DE EMPRESARIOS MULTISECTORIAIS

MESA SECTORIAL COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
7	ASOCIACIÓN PRO ENFERMOS MENTALES (APEM)	A CORUÑA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
8	ASOCIACIÓN APRONAGA	A CORUÑA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
9	ASOCIACIÓN DE PADRES PARA LA FORMACIÓN DE JÓVENES LÍMITE	A CORUÑA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
10	FEDERACIÓN DE ASOCIACIÓNS DE MINUSVÁLIDOS DA PROVINCIA DE A CORUÑA (COGAMI-CORUÑA)	A CORUÑA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
11	ASOCIACION ECOS DO SUR (ONG)	A CORUÑA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
43	FUNDACIÓN INDALI	CAMBRE	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
44	LIMCO, S. COOP. GALLEGA INTERES SOCIAL	CAMBRE	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
63	ASOCIACIÓN MESTURA PARA LA INTEGRACIÓN SOCIAL DE LOS INMIGRANTES Y EMIGRANTES	CULLEREDO	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
85	ASOCIACIÓN DE PARAPLÉJICOS Y GRANDES MINUSVÁLIDOS DE GALICIA (ASPAYM GALICIA)	BERGONDO	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S

86	ASOCIACION DE PADRES DE PERSONAS CON PARALISIS CEREBRAL (ASPACE)	SADA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
108	ASOCIACIÓN DE PROMOCIÓN, ATENCIÓN AS PERSOAS EN RISCO DE EXCLUSIÓN POR RAZÓN FÍSICAS, SOCIAIS, ECONÓMICAS OU CULTURAIS." INCLUSION"	SADA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
120	ASOCIACION DE PAIS DE PERSOAS CON TEA DA PROVINCIA DA CORUÑA (ASPANAES)	A CORUÑA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
134	ASOCIACIÓN BENÉFICA RENACER	A CORUÑA	COLECTIVOS DE INTERESE SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG'S
138	CENTRO PAI MENNI	BETANZOS	COLECTIVOS DE ACCIÓN SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG
139	RELIGIOSOS TERCIARIOS CAPUCHINOS "AGARIMO"	ARTEIXO	COLECTIVOS DE ACCIÓN SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG
142	ASOCIACIÓN AGARIMO	ARTEIXO	COLECTIVOS DE ACCIÓN SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG
147	ASOCIACIÓN RAIÑA PARAISO	OLEIROS	COLECTIVOS DE ACCIÓN SOCIAL, DISCAPACIDADE E ONG

MESA SECTORIAL ASOCIACIÓN E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS E MOCIDADE

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
14	ASOCIACIÓN DE CAZADORES DE ABEGONDO	ABEGONDO	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
64	CLUB AGRUPACIÓN DEPORTIVA E TEMPO LIBRE "A PEDROSA"	CULLEREDO	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
82	ASOCIACION O RABO DO GALO	PADERNE	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
94	SOCIEDADE GALEGA DE HISTORIA NATURAL	SANTIAGO	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
109	ASOCIACION PROTECTORA DE ANIMAIS GATOCAN	SADA	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
122	ASOCIACIÓN PARA A DEFENSA ECOLÓXICA DE GALICIA (ADEGA)	A CORUÑA	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
128	GRUPO NATURALISTA HABITAT	A CORUÑA	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
129	ASOCIACIÓN AMIGOS DE LOS RÍOS DE BETANZOS - ARBE	BETANZOS	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
140	ASOCIACIÓN BRIBESLY HILLS	CAMBRE	ASOCIACIONES E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS OU ACTIVIDADES NA NATUREZA
141	ASOCIACIÓN DE CUSTODIA DO TERRITORIO "BREXA"	CARRAL	ASOCIACIÓN E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS E MOZOS
145	LABRECOS, S.C.G	OZA-CESURAS	ASOCIACIÓN E COLECTIVOS MEDIOAMBIENTAIS E MOZOS

MESA SECTORIAL DE ASOCIACIÓNS E COLECTIVOS DE MULLERES

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
15	ASOCIACIÓN DE AMAS DE CASA, CONSUMIDORES Y USUARIOS DE ABEGONDO	ABEGONDO	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES
30	ASOCIACION ELAS	BERGONDO	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES
40	ASOCIACIÓN DE MULLERES RURAIS LIAFAIL	BETANZOS	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES
47	ASOCIACIÓN DE MULLERES RURAIS ANTONIA DANS	CAMBRE	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES
88	MEIGAS, ASOCIACION SOCIOCULTURAL DE MULLERES	SADA	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES
98	ASOCIACIÓN DE MULLERES DO CAMPO DE CUMBÁS	ARANGA	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES
116	ASOCIACIÓN DE REDEIRAS DE LORBÉ	OLEIROS	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES
127	AMFAR CAMBRE	CAMBRE	ASOCIACIONS E COLECTIVOS DE MULLERES

MESA SECTORIAL PESCA, MARISQUEO, ACUICULTURA E DESENVOLVEMENTO LITORAL

MESA SECTORIAL SECTOR DE TURISMO E HOSTALERIA

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
123	ASOCIACIÓN DO TURISMO SOSTIBLE DE A CORUÑA	PADERNE	SECTOR DE TURISMO E HOSTALERIA

Nº SOCIO	ENTIDADE	CONCELLO	MESA SECTORIAL
89	COFRADIA DE PESCADORES DE SADA	SADA	PESCA, MARISQUEO, ACUICULTURA
106	COFRADÍA DE PESCADORES DE MERA	OLEIROS	PESCA, MARISQUEO, ACUICULTURA
124	CONFRARÍA DE PESCADORES DE MIÑO	MIÑO	PESCA, MARISQUEO, ACUICULTURA
131	GALP SECTOR PESQUEIRO "GOLFO ÁRTABRO SUR"	SADA	PESCA, MARISQUEO, ACUICULTURA

Anexo II: Proxectos apoiados pola Medida LEADER na Convocatoria 2022-2023

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE AGRICULTURA, PESCA
Y ALIMENTACIÓN

Fondo Europeo Agrícola
de Desenvolvemento Rural:
Europa inviste no rural

X 21·22

PROXECTOS ASOCIACIÓN MARIÑAS BETANZOS APOIADOS (2022)

MELLORA DAS CAPACIDADES DOS AXENTES LOCAIS EN RELACIÓN Á DIVERSIDADE VEXETAL, OS ENDEMISMOS E A BOTÁNICA EN MARIÑAS BETANZOS

Expediente: L21-1920-23-236

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 1.569,60€

Contía subvención: 1.519,60€

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

Entre os obxectivos específicos do plan de formación están os de contribuír á diversificación económica, á xeración de emprego, á conservación e á mellora ambiental, ao fomento da innovación e a mellora da competitividade do sector agroforestal, entre outros.

A formación proposta consistiu no desenvolvemento de 2 cursos de formación práctica en campo, cunha duración de 7 horas cada un (14 horas en total) que se van desenvolver en dúas sesións.

Os cursos foron impartidos por un docente especialista en botánica, e de inventario de plantas de interese, coa finalidade de promover a conservación das especies.

Os cursos de formación en campo levaronse a cabo nos seguintes montes:

- Monte veciñal en man común do Xalo, nas parroquias de Celas e Castelo (Culleredo).
- Monte público de Rodeiro (Concello de Oza-Cesuras).
- Monte veciñal en man común Abeas Auriana, nas parroquias de Fervenzas e Vilarraso (Concello de Aranga).

"MELLORA DAS CAPACIDADES LOCAIS E A FORMACIÓN SOBRE NOVOS MODELOS DE CONVIVENCIA NO MEDIO RURAL: COHOUSING"

Expediente: L22-1920-23-245

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 3.079,63 €

Contía subvención: 3.079,63 €

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

A Estratexia de desenvolvemento local participativo da Asociación Mariñas-Betanzos identificou a formación como un dos piares nos que fundamentar a mellora e a creación de emprego no ámbito rural do GDR. incrementar a capacitación para o emprego da poboación activa no territorio, facilitando a súa inserción laboral resulta o obxectivo xeral do programa de formación do GDR Mariñas-Betanzos. entre os obxectivos específicos do plan de formación están os de contribuir á diversificación económica e á xeración de emprego, á conservación e á mellora ambiental, ao fomento da innovación e á mellora da competitividade do sector forestal entre outros.

O obxectivo deste proxecto foi o desenvolvemento dunha actividade formativa sobre novos modelos de convivencia e, en concreto, sobre as vivendas colaborativas (COHOUSING).

FORMACIÓN EN CALIDADE -SICTED- E SUSTENTABILIDADE TURÍSTICA (MARCA RB E CLUB ECOTURISMO ESPAÑA) DIRIXIDA AO EMPRESARIADO 2022

Expediente: L22-1920-23-245

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 24.850€

Contía subvención: 4.970 €

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

Este proxecto formativo tivo como obxectivo mellorar a profesionalidade do empresariado turístico local e polo tanto a calidade e competitividade do sector turístico.

Tratouse do desenvolvemento dun Plan Formativo que será unha ferramenta útil para contribuír a lograr os obxectivos do Destino para este ano 2022:

- Mellora da calidade, competitividade e sustentabilidade turística no territorio dos concellos que conforman a Asociación Mariñas- Betanzos.
 - Articular un Destino Ecoturístico adaptado ao novo escenario climático e fundamentado na natureza, establecendo mecanismos para un Destino neutro en Carbono que mellore a biodiversidade e a calidade turística.
 - Desenvolver novos produtos turísticos e fortalecer os existentes, baseados nos recursos e a cultura local, creando produtos de Ecoturismo singulares e innovadores, que xeren un retorno económico cuantificable.
 - Profesionalización do sector a través de formación e xeración de coñecemento, aumentando a competitividade, a innovación e a sustentabilidade do turismo na área.
 - Afianzar un modelo de gobernanza coa poboación local e co empresariado turístico fomentando a colaboración público-privada.
-

CAPACITACIÓN PARA O DESEÑO E ELABORACIÓN DE MOBILIARIO URBANO MEDIANTE A RECICLAXE DE APARATOS ELÉCTRICOS E ELECTRÓNICOS

Expediente: L22-1920-23-261

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 1.444,25€

Contía subvención: 1.444,25 €

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

O contido deste proxecto formativo promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos, da reciclaxe de residuos eléctricos e electrónicos mediante a súa reutilización na elaboración e/ou construcción de mobiliario urbano, pode supor unha oportunidade para a xeración de emprego, ademais dun avance nun modelo de economía circular.

Tamén, os Concellos do territorio de Mariñas-Betanzos amosaron o seu interese no desenvolvemento dunha actividade formativa nesta temática para a capacitación de demandantes de emprego, persoas emprendedoras e outros interesados na materia.

Este proxecto tivo por obxecto o desenvolvemento dunha actividade formativa sobre "deseño e elaboración de mobiliario urbano mediante a reciclaxe de aparatos eléctricos e electrónicos". Esta actividade formativa será presencial e eminentemente práctica, e terá unha duración total de 16 horas. Levarase a cabo en 4 xornadas (días), preferentemente no mes de setembro e en 2 semanas consecutivas.

DIFUSIÓN DO TERRITORIO MARIÑAS-BETANZOS EN FEIRA DE TURISMO- FITUR 2022

Expediente: L22-1940-23-B240

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 2.118,09€

Contía subvención: 2.118,09 €

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

Asistiuse á Feira Internacional de Turismo (FITUR 2022) como entidade xestora do destino de calidade turística -SICTED-, onde Mariñas-Betanzos leva desde 2019 formando ao empresariado turístico local en clave de Calidade Turística, fomentando a utilización do produto local e de tempada e as boas prácticas ambientais no sector turístico.

Dende a Axencia de Turismo de Galicia (Xunta de Galicia), convidouse á Asociación Mariñas- Betanzos, a realizar unha presentación en FITUR 2022 para o lanzamento e a promoción nacional dos novos produtos de Ecoturismo neutras en carbono no Pabellón de Galicia, así como facer difusión e a presentación do VI Congreso Estatal de Ecoturismo, que se celebrará no último trimestre do ano 2022 organizado pola Asociación Mariñas-Betanzos.

PARTICIPACIÓN NA FEIRA BIOCULTURA 2022 (FEIRA DE PRODUTOS ECOLÓXICOS E ECOTURISMO)

Expediente: L22-1940-23-B241

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 6.997,23€

Contía subvención: 6.997,23€

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

BioCultura é a maior feira de produtos ecológicos e de ecoturismo de España. Datas de celebración do evento: 4 ao 6 de marzo de 2022. Lugar. EXPOCoruña (A Coruña). Contou con más de 100 expositores dedicados aos sectores da alimentación ecológica (máis de 10.000 referencias), cosmética ecológica, moda sostible, fogar saudable, benestar, estilo de vida ecológico, turismo responsable, artesanía e ONG. Paralelamente á exposición celebraronse máis de 150 actividades e más de 13.000 visitantes durante toda a fin de semana. A participación da Asociación Mariñas- Betanzos neste evento, foi para impulsar e promocionar as iniciativas de desenvolvemento rural e o modelo de ecoturismo para o territorio, un destino que conta co selo da UNESCO como Reserva de Biosfera. Entre os obxectivos previstos están os seguintes:

- Posicionar ao territorio como primeiro destino de Ecoturismo certificado de Galicia, a través do Club de Ecoturismo de España.

-
- Posta en valor dos produtos locais e empresas agroalimentarias certificadas na Marca de Calidade da Reserva de Biosfera, a través de talleres, charlas e obradoiros de cociña por parte de profesionais do sector, así como pola elaboración da Guía de produtores do territorio.
 - Difundir as diferentes experiencias de ecoturismo nas Mariñas, as cales se puxeron en marcha en colaboración co empresariado turístico certificado da área.
 - Apostar pola calidade e sustentabilidade turística, baseado na participación e colaboración público-privada.
-

ASESORAMENTO NUTRICIONAL PARA OS ECOCOMEDORES NA RESERVA DE BIOSFERA

Expediente: L22-1940-23-B244

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 5.759,60€

Contía subvención: 2.879,80€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

"Ecocomedores da biosfera" está orientado a promover a producción e comercialización de alimentos locais dende as explotacións ecolóxicas cara as cociñas dos comedores escolares do territorio. Preténdese así incrementar o consumo de alimentos ecológicos de tempada nas escolas, implicando ao conxunto da comunidade educativa (dirección dos centros, familias, alumnado, profesorado, persoal de cociña, produtores e administracións).

Obxectivos deste proxecto:

1. Sensibilizar e capacitar no deseño e elaboración de menús escolares adaptados ao producto de tempada. Incrementar o consumo de hortalizas.
 2. Reforzar os vínculos do sector produtor coa comunidade escolar.
 3. Incorporar escolas do territorio á esta iniciativa.
 4. Mellorar a capacidade loxística e de organización das explotacións.
-

ACTIVIDADES DE SENSIBILIZACIÓN E DIVULGACIÓN AMBIENTAL 2022

Expediente: L22-1940-23-B247

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 8.591€

Contía subvención: 1.491€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

As actividades contempladas no presente expediente están enmarcadas no eido da sensibilización e divulgación ambiental dos recursos naturais do territorio, conxugando actuacións formativas teóricas con outras de aplicación práctica directa no territorio así como talleres participativos e xogos para a poboación máis moza.

Se persigue os seguintes obxectivos: retirada de especies exóticas invasoras de espazos de alta vulnerabilidade e concienciación social do perigo que supón a súa expansión; mellora da capacitación da poboación activa no territorio sobre os recursos medioambientais, co obxectivo de fomentar iniciativas emprendedoras ligadas ao sector do Ecoturismo e medioambiente; mellora da capacitación da poboación moza do territorio sobre os recursos medioambientais do seu entorno.

As actividades a desenvolver serán as seguintes:

Xornada de voluntariado ambiental na ZEC encoro de Abegondo-Cecebre (4 horas). Xornada de voluntariado ambiental na ZEC Betanzos-Mández (4 horas); organización e desenvolvemento de seminario sobre especies de interese no territorio (5 horas); organización e desenvolvemento de seminario sobre ornitoloxía e actividades vinculadas sobre o terreo (7 horas); participación con stand divulgativo e talleres e actividades participativas na feira de ciencia Open Science Cambre 2022 (2 días)

ACTIVIDADES PROMOCIONAIS E DIFUSIÓN DOS PRODUTOS LOCAIS DO TERRITORIO “MARIÑAS-BETANZOS”

Expediente: L22-1940-23-B249

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 3.490,85€

Contía subvención: 3.490,85€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

Trátouse de levar a cabo un conxunto de actuacións promocionais, co obxectivo de promover os produtos alimentarios do territorio de mariñas-betanzos.

Entre as actuacións de promoción estiveron as seguintes:

1- actuación promocional do pan de carral, enmarcado na indicación xeográfica protexida "pan galego, e que terá lugar no mes de maio deste ano 2022.

2- acto para a promoción dos produtos alimentarios locais da reserva de biosfera mariñas coruñesas e terras do mandeo, no ámbito do congreso internacional de asesores rurais, e que terá lugar no concello de paderne no mes de xuño.

3- promoción dos produtos alimentarios locais do territorio de mariñas-betanzos, en feiras agroalimentarias locais, eventos especializados (campeonato de golf terra das mariñas, etc.)

Estas actuacións teñen sido demandadas polas entidades locais (concellos), contando co apoio da xunta directiva da asociación mariñas-betanzos, co obxectivo de mellorar a promoción das producións alimentarias locais do territorio, dar a coñecer a medida leader, así como animar a participación da poboación local nas diferentes actuacions a desenvolver.

COMUNICACIÓN E DIVULGACIÓN DOS ECOCOMEDORES DO TERRITORIO

Expediente: L22-1940-23-B250

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 17.772,79€

Contía subvención: 8.886,39€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

"Ecocomedores da biosfera" está orientado a promover a producción e comercialización de alimentos locais dende as explotacións ecolóxicas cara as cociñas dos comedores escolares do territorio. Preténdese así incrementar o consumo de

alimentos ecológicos de temporada nas escolas, implicando ao conxunto da comunidade educativa (dirección dos centros, familias, alumnado, profesorado, persoal de cociña, produtores e administracións). Os obxectivos son os de sensibilizar e capacitar no deseño e elaboración de menús escolares adaptados ao producto de temporada; incrementar o consumo de hortalizas; reforzar os vínculos do sector produtor coa comunidade escolar; incorporar escolas do territorio á iniciativa; mellorar a capacidade loxística e de organización das explotacións.

As actividades que se desenvolveron foron as seguintes: organización de seminarios de formación por persoa especialista en cociña local (8 horas en 2 seminarios); póster do "prato de harvard" (100 uds); póster do calendario de temporalidade (100 uds); edición do dossier final do proxecto; audiovisual e 50 fotos do proxecto; difusión do proxecto por redes sociais (7 meses); organización de xornadas de visita dos centros escolares a explotacións de horta (3 xornadas de 4 horas); organización dun evento de difusión e divulgación final do proxecto (5 horas); avaliación externa do proxecto.

PROMOCIÓN DE EXPERIENCIAS TURÍSTICAS NO PRIMEIRO DESTINO DE ECOTURISMO CERTIFICADO DE GALICIA

Expediente: L22-1940-23-B251

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 43.237,10€

Contía subvención: 8.647,42€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

Con este proxecto tratouse de levar a cabo un conxunto de actuacións no eido da dinamización, co obxectivo de promocionar os produtos de Ecoturismo na área de Mariñas-Betanzos, con novas experiencias turísticas certificadas do territorio. As actuacións e obxectivos deste expediente son as seguintes: Primeiro obxectivo: Impresión da Guía de Produtos de Excelencia da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas para potenciar o destino gastronómico coa inclusión de novos apartados. As actuacións que se queren levar a cabo para acadar este obxectivo son:

- Elaboración de trinta (30) receitas cos produtos más premiados na Guía de Excelencia.
- Realización de novas catas de produto para poder incluir máis produtos na Guía, daqueles produtores recentemente incorporados na Marca de Calidade da Reserva de Biosfera.
- Visita a 3 novos produtores e obtención de mostras.
- Obtención de mostras de novos produtos de tempada de 10 produtores.
- Tradución, maquetación e impresión bilingüe (galego/castelán) da Guía (1.200 exemplares), con páxinas a cor, utilizando tintas naturais e encadernadas en fío realizado por un artesán local. Segundo obxectivo: Creación de experiencias no territorio e elaboración de materiais promocionais. As actuacións que se queren levar a cabo para acadar este obxectivo son:
 - Reimpresión de 4 modelos de folletos realizados no ano 2021 (10.000 unidades) e creación de 4 novos folletos de "Experiencias de Ecoturismo" (10.000 unidades) en tres idiomas. Terceiro obxectivo: promover novas experiencias de Ecoturismo e de coñecemento do territorio a través da promoción dixital con audiovisuais e inclusión das experiencias nos materiais promocionais.
 - Realización de 400 fotografías do Destino turístico; 6 vídeos promocionais de cada experiencia de Ecoturismo da Reserva da Biosfera; 2 vídeos xenéricos para a promoción do Destino en feiras e congresos; 1 vídeo resumo dos resultados das acción do proxecto da mellora da calidade, competitividade e sustantibilidade turística; material audiovisual (1 microvídeo) para a recuperación do entroido de Samede (Paderne); 3 microvídeos promocionais para a promoción dos produtos de restaurantes, aloxamentos e sendas da Reserva da Biosfera.

ROTEIRO AGROALIMENTARIO NO CONCELLO DE PADERNE

Expediente: L22-1940-23-B252

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 12.886,50€

Contía subvención: 2.236,50€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

As actividades deste proxecto enmarcadas no eido da animación e divulgación dos recursos ecoturísticos, a través da posta en marcha dun roteiro agroalimentario.

Perséguense a creación dun produto turístico que facilite a promoción dos produtos agroalimentarios desde unha óptica sostenible, fomentando o desenvolvemento socioeconómico a todos os niveis, continuando así os esforzos que desde hai anos desenvolve o GDR Mariñas-Betanzos.

Entre os concellos que forman parte do territorio de Mariñas-Betanzos salienta o caso de Paderne, tanto pola alta concentración de produtores como pola súa diversidade, configurándose como un municipio estratéxicamente posicionado para a creación dunha ruta agroalimentaria.

Esta ruta é froito dun estudo realizado no ano 2021, e que ten en conta os recursos naturais e culturais, a marca de calidade Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e os produtores adheridas á mesma, para sobre esta base propoñer un itinerario, programa e contidos.

Paderne é o municipio cunha maior variedade de produtores, estando representadas as categorías Horta e Froita, Lácteos, Viño e Aromáticas. Analizados os produtores neste municipio a través deste proxecto preténdese organizar unha ruta dunha xornada de duración que conecte lácteos, viño, aromáticas e horta.

Os equipamentos e lugares propostos nesta actuación son os seguintes:

- 2 hitos indicativos: 1 ud en cruce N651/DP0905; 1 ud en cruce DP0905/CP3901.
 - Panel informativo descriptivo e de inicio de roteiro. Emprazamento: aparcamento da Igrexa de Vilamourel (Paderne).
 - Panel informativo sobre producción hortofroitícola. Emprazamento: explotación Seitura (Vilamourel - Paderne).
 - Panel informativo sobre producción láctea e elaboración de queixos. Emprazamento: Granxa Cagiao (Vilamourel - Paderne).
 - Panel informativo sobre producción vitícola e elaboración de viños. Emprazamento: Adega Beade (San Mamede - Paderne).
 - Panel informativo sobre cultivo e procesado de plantas aromáticas. Emprazamento: Orballo (Donín - Paderne).
-
-

ACTUACIÓNS DE PROMOCIÓN DE PRODUTOS ALIMENTARIOS DO TERRITORIO DE MARIÑAS-BETANZOS E FOMENTO CONSUMO

Expediente: L22-1940-23-B257

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 5.608,64€

Contía subvención: 5.608,64€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

Consiste en levar a cabo un conxunto de actuacións promocionais, co obxectivo de promover os produtos alimentarios do territorio de Mariñas-Betanzos.

Entre as actuacións de promoción están as seguintes:

1. Actuacións de apoio e difusión da variedade Branco Lexítimo. Mostra do Branco Lexítimo en Paderne.
 - Apoio á realización dunha cata das Indicacións Xeográficas Protexidas de viños de Galicia (sábado 2 xullo).
 - Organización xornada divulgativa "comercialización e márketing nas vendas dos viños das I.X.P.S"
2. Promoción das empresas e produtos alimentarios adheridos ao distintivo de calidade da Reserva de Biosfera.

Realizaranse bolsas reutilizables (1.500 uds) para a promoción dos produtos alimentarios locais e o fomento do seu consumo nas canles curtas de comercialización. Esta actuación será cofinanciada a través das axudas a entidades xestoras de Reservas de Biosfera, convocadas pola Consellería de medio ambiente.

3. Material de difusión e promoción da mostra do Branco Lexítimo en Paderne.

- Realizaranse gorras (260 uds) e mochilas (256 uds) para a promoción da I.X. viño da terra de Betanzos, así como da mostra do Branco Lexítimo.

Estas actuacións teñen sido demandadas polos produtores alimentarios do territorio de Mariñas-Betanzos, especialmente polos que están adheridos á marca de calidade Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas, así como polo Concello de Paderne e a asociación de viticultores e adegueiros da indicación xeográfica viño da Terra de Betanzos.

SENSIBILIZACIÓN PARA DIFUSIÓN DAS CONDICIÓNIS AMBIENTAIS DO TERRITORIO

Expediente: L22-1940-23-B260

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 1.890€

Contía subvención: 1.890€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

As actividades contempladas no presente expediente están enmarcadas no eido da sensibilización e divulgación ambiental dos recursos naturais do territorio. Con este proxecto quérese acondicionar o observatorio ornitolóxico de Crendes, presente no encoro de Abegondo-Cecebre, mediante a decoración dos seus paramentos con motivos de natureza acordes ao seu emprazamento a carón da zona de especial conservación ZEC Encoro de Abegondo-Cecebre. Os traballos foron executados por un artista local de recoñecido prestixio. As imaxes a ilustrar das aves e da flora darán a coñecer a Biodiversidade do territorio. O observatorio ornitolóxico de Crendes (Abegondo) supón un enclave fundamental para a observación e estudo das numerosas especies de aves que se poden atopar no entorno da ZEC encoro Abegondo-Cecebre, incluída na rede natura 2000. A actuación consistiu en ilustrar dita infraestrutura con motivos de natureza acordes ao seu emprazamento, de xeito que se enriqueza e incremente o interese e valor engadido do seu uso tanto por parte de profesionais como afeccionados ou visitantes. A superficie ocupada polo observatorio é duns 100 m², estando executado en madeira e sen dispor na actualidade de elementos ilustrativos adicionais.

Un xeito de disfrutar das aves silvestres e a fauna en xeral é observándoas, sendo esta unha actividade que nos conecta coa natureza, alónganos do estrés cotiá e invítanos a descubrir outros animais e plantas da nosa contorna. Ás veces se agochan ou marchan polo que pode non ser doado a súa observación. Este proxecto amósanos as aves sen ter que esperar a velas e ademais non axudaría a identificalas.

Os traballos consistiron en:

- Instalación de andamios e elementos de seguridade
- Limpeza da superficie
- Tratamento de selado, mantendo a apariencia natural da madeira
- Elaboración de bocetos e simulación dixitalizada dos resultados finais
- Pintado mediante materiais acrílicos, evitando o uso de materiais sintéticos e/ ou disolventes
- Tratamento impermeabilizante.

MATERIAL PROMOCIONAL SOBRE BIODIVERSIDADE"

Expediente: L22-1940-23-B262

Promotor: Asociación Mariñas-Betanzos

Concello: Abegondo

Investimento: 387,20€

Contía subvención: 387,20€.

Descripción do proxecto: Este proxecto formativo está promovido pola Asociación Mariñas-Betanzos.

Con esta actividade de animación, a Asociación Mariñas-Betanzos quere difundir á importancia da conservación da Biodiversidade dos páridos (aves) en seminarios e talleres con axuda de material promocional como poden ser as caixas niño para páridos, desmontables, obxecto deste proxecto

Coa realización de talleres de construcción de caixas niño quérese concienciar a pequenos e adultos da importancia e necesidade de protexer e coidar paxaros, respectando o seu hábitat e a súas costumes.

Deste xeito as pequenas aves disporán de espazos onde pasar o inverno.

Investimentos: 20 caixas niño desmontables.

PROXECTOS PRODUTIVOS APOIADOS (2021-2022)

PISTA ECUESTRE PARA ENTRENAMIENTO, HIPOTERAPIA E ALTA TECNIFICACIÓN

Expediente: L21-1920-23-196

Promotor: Roi Calviño Rabón

Concello: Abegondo

Investimento: 120.000,00€

Contía subvención: 50.000,00€

Emprego: 3 (creación)

Descripción do proxecto: O promotor deste proxecto é unha persoa moza de 22 anos que leva dende moi neno practicando o deporte da equitación. Conta con ampla formación no sector (grado superior técnico deportivo de hípica, cursos de alta tecnificación e de hipoterapia). Pertence á selección española de hípica e participa en concursos a nivel nacional, europeo e internacional. Está considerado un deportista de alto rendemento pola Xunta de Galicia e o Goberno de España. Con este proxecto crea un centro hípico onde imparte cursos de alta tecnificación tentando achegar xinetes e amazonas de rancking mundial para que colaborasen con el, no ensino. Na actualidade compaxina a súa faceta competitiva coa de adestrador de xinetes aficionados.

PEQUENA INDUSTRIA DE PRODUTOS CÁRNICOS E LOCAL DE VENDA DIRECTA VINCULADA Á EXPLOTACIÓN

Expediente: L21-1920-23-216

Promotor: Granxas Lousada

Concello: Irixoa

Investimento: 54.081,76€

Contía subvención: 29.217,88 €

Emprego: 2 (consolidación), 0,25 (creación)

Descripción do proxecto: O proxecto consiste na construcción dunha edificación e o equipamento para destinalo a sala de despece e pequeno obradoiro de produtos cárnicos, empregando como materia prima da propia granxa, ademais de realizar a venda directa dos produtos que na granxa se producen.

AMPLIACIÓN EMPRESA DE XARDINERÍA EN ARTEIXO

Expediente: L21-1920-23-215

Promotor: Mallo Ares, S.L.

Concello: Arteixo

Investimento: 151.078,30€

Contía subvención: 50.000,00€

Emprego: 3 (creación), 4 (consolidación)

Descripción do proxecto: Este proxecto consiste na adquisición dunha máquina autopropulsada que permita mellorar as actuacións de poda das zonas verdes, incluíndo a vexetación ao carón das vías públicas. Ata a chegada desta máquina facíase manualmente esta labor.

ZONA FAN

Expediente: L21-1920-23-232

Promotor: Ocio Marineda, S.L.

Concello: Carral

Investimento: 116.070,79 €

Contía subvención: 50.000,00 €

Emprego: 4 (creación), 5 (consolidación)

Descripción do proxecto: A entidade promotora está constituída por dúas mulleres con ampla experiencia no sector do entretemento.

Con este proxecto ofrecen servizos de eventos de ocio infantís e familiares, para colexios (romaría, excursións, festas de fin de curso...), campamentos urbanos, talleres e actividades para a terceira idade e discapacitados e talleres educativos e actividades extraescolares. Ofertan un amplo abano de actividades de ocio adaptando estas, á demanda existente. Danlle prioridade ás actividades ao aire libre, incluíndo actividades con robótica e talleres educativos de firmas como Lego, Engino...).

DIXITALIZACIÓN EMPRESA

Expediente: L21-1920-23-219

Promotor: María Esther Lago Fariña

Concello: Curtis

Investimento: 4.833,88 €

Contía subvención: 2.199,42 €

Emprego: 2 (creación), 2,5 (consolidación)

Descripción do proxecto: A promotora deste proxecto é unha muller que conta cunha asesoría fiscal, laboral, contable e xurídica en Teixeiro (Curtis). A promotora crea esta empresa con 23 anos e xa leva máis de 20 anos en funcionamento.

Con este proxecto a promotora da un paso na dixitalización da empresa, permitindo o teletraballo e a conciliación das persoas traballadoras.

COMPRA MATERIAL INFORMÁTICO

Expediente: L21-1920-23-221

Promotor: Peque Monster, S.L.

Concello: Bergondo

Investimento: 1.852,13 €

Contía subvención: 768,63 €

Emprego: 5,5 (consolidación)

Descripción do proxecto: As dúas socias da empresa adícanse a prestar servizos lúdicos e educativos (clases particulares a nenos; talleres de horta, alimentación saudable, teatro, artes plásticas, música, contacontos, tardes en familia...) ofrecendo un servizo ás familias da contorna.

Con este proxecto incorporan as novas tecnoloxías na xestión, para axilizar traballos administrativos e telematizar procedementos.

A incorporación das novas tecnoloxías no centro é moi importante para axilizar todos os trámites administrativos na súa relación coas familias, coas empresas de servizos e coa Administración Pública.

LIÑA PARA O ASTELADO

Expediente: L21-1920-23-207

Promotor: Maderas Gestal, S.L.

Concello: Oza-Cesuras

Investimento: 125.000,00€

Contía subvención: 50.000,00€

Emprego: 29 (consolidación)

Descripción do proxecto: Este investimento mellora o aproveitamento dos subprodutos do serradoiro (todos os restos da madeira serrada, como son costeiros, tacos, retestados, etc), que tiñan un maior custo de producción, dándolle unha nova vida aos mesmos a través da transformación en astelas.

Ao mesmo tempo permite mellorar o sistema de almacenamento dentro do serradoiro, o gasto de combustible e maquinaria para o transporte dos subprodutos e investimento en tempo nestes procesos

ESTABLECIMENTO SEDE SOCIAL E OFICINAS

Expediente: L21-1920-23-225

Promotor: Adrián José Paredes Vázquez

Concello: Cambre

Investimento: 10.524,74 €

Contía subvención: 3.999,40 €

Emprego: 1 (consolidación)

Descripción do proxecto: O promotor deste proxecto é un mozo con formación e experiencia profesional no adestramento e coidado de animais. Atópase dado de alta nesta actividade dende o ano 2017

Con este proxecto, dota de oficinas administrativas á parcela onde desenvolve a súa actividade para recibir aos clientes, ademais de adquirir equipamento básico para o desenvolvemento da actividade e un robot cortacéspede para facilitarle as tarefas de mantemento do terreo

GALPÓNS PARA GARDAR MAQUINARIA E LEÑA

Expediente: L21-1920-23-227

Promotor: Andrés Seoane Villaverde

Concello: Carral

Investimento: 52.906,71 €

Contía subvención: 19.575,48 €

Emprego: 2 (creación), 11 (consolidación)

Descripción do proxecto: O promotor deste proxecto conta cun serradoiro no concello de Carral, e este proxecto consiste na construcción de dous galpóns nunha finca próxima ao mesmo.

A construción realiza en madeira de castaño e estes galpóns empréganse para gardar principalmente maquinaria e, en menor medida, madeira elaborada, taboleiro e táboa.

CENTRO DE FORMACIÓN TCP

Expediente: L21-1920-23-217

Promotor: READY4TAKEOFF, S.L.

Concello: Cambre

Investimento: 11.793,33 €

Contía subvención: 4.068,70 €

Emprego: 2 (creación)

Descripción do proxecto: O proxecto consiste en dotar con dispositivos 3D de realidade virtual para a formación e aprendizaxe de futuros tripulantes de cabina de pasaxeiros. A través destes dispositivos de simulación tridimensional é posible maximizar o potencial do adestramento en voo con ferramentas de realidade virtual de punta, creadas especificamente para a aviación.

As demandas competitivas do mercado das compañías aéreas requieren métodos e dispositivos de adestramento cada vez más eficaces e eficientes para preparar membros da tripulación de cabina resilientes e competentes. Os escenarios de

adestramento experiméntanse na última xeración de cascos de realidade virtual e dispositivos móbiles ofrecendo un alto nivel de realismo e inmersión emocional sen necesidade de adestradores de cabina físicos.

ADQUISICIÓN MESA RECOÑECIMENTO POPA SUITE GATOS

Expediente: L21-1920-23-233

Promotor: Vetur Servicios Veterinarios, S.L.

Concello: Curtis

Investimento: 3.143,00 €

Contía subvención: 1.068,62 €

Emprego: 3 (creación)

Descripción do proxecto: Este proxecto foi promovido por unha sociedade de dúas persoas socias, veterinarios, e especializada en prestar servizos veterinarios, salón de peiteado e venda de produtos para animais no concello de Curtis. A clínica está especializada en dar servizos veterinarios a cans e gatos.

Con este proxecto dótase dunha mesa de exploración de maiores dimensíons, para atender a cans de gran tamaño, e de gaiolas para manter aos gatos en observación na clínica.

CONSULTORÍA DIGITAL

Expediente: L21-1920-23-205

Promotor: Santiago Jesús Méndez Pérez

Concello: Oleiros

Investimento: 59.602,01 €

Contía subvención: 19.072,64 €

Emprego: 1 (consolidación)

Descripción do proxecto: A persoa detrás do proxecto é un profesional especializado en comercio internacional. Esta persoa desenvolve a súa actividade desde decembro de 2018 como profesional autónomo, con diferentes clientes de varios sectores profesionais. Co presente proxecto pretende reorientar o seu negocio para consolidalo no panorama empresarial actual, cun plan de crecemento e oficina física para poder atender aos clientes nun espazo propio así como xerar emprego estable.

COMPRA MAQUINARIA PARA MELLORA DE NEGOCIO

Expediente: L21-1920-23-229

Promotor: Feribeco, S.L.

Concello: Curtis

Investimento: 91.800,00 €

Contía subvención: 28.917,00 €

Emprego: 10 (consolidación)

Descripción do proxecto: A empresa promotora conta con máis de 20 anos de actividade, e entre os seus servizos está o de alugar maquinaria e equipos de construcción.

Este proxecto consistiu na adquisición dunha excavadora.

PROXECTOS NON PRODUTIVOS (ENTIDADES PÚBLICAS)

ESTUDIO E DIAGNOSE PARA A POSTA EN VALOR DO PATRIMONIO RURAL NO CONCELLO DE OZA-CESURAS

Expediente: L21-1920-23-213

Promotor: Concello de Oza-Cesuras

Concello: Oza-Cesuras

Investimento: 10.466,50 €

Contía subvención: 9.419,85€

Descripción do proxecto: Este proxecto non produtivo está promovido polo Concello de Oza-Cesuras e consiste en definir os usos que se lle dará á recuperación e rehabilitación do antigo sanatorio de tuberculosos de Paraxón, na parroquia de Bragade. O obxectivo final é definir de xeito participativo os usos para unha posterior recuperación e rehabilitación do antigo edificio do Sanatorio de tuberculosos coa finalidade de que sirva como proxecto tractor do medio rural no que se atopa.

CENTRO PARA ESTANCIAS DE INVESTIGADORES NA RESERVA DE BIOSFERA MARIÑAS CORUÑESAS E TERRAS DO MANDEO

Expediente: L21-1920-23-218

Promotor: Concello de Abegondo

Concello: Abegondo

Investimento: 105.230,67 €

Contía subvención: 50.000,00€

Descripción do proxecto: Este proxecto consiste na creación dun Centro para estancias de investigadores nun edificio anexo ao Centro de Recepción de Visitantes da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.

Con este proxecto preténdese que unha ou dúas persoas investigadoras poidan desenvolver estudos e análises científicos de investigación, na procura de coñecemento en temas de interese para o territorio de Mariñas-Betanzos. Neste centro, contémplase incorporar o necesario para a estadía do persoal investigador durante o tempo de duración do estudo.

MELLORA E ACTUALIZACIÓN ROTEIROS DE MARIÑAN, COSTA DA ÉGOA, MÁRTIRES DE CARRAL E RIBEIRA DO RÍO BARCÉS

Expediente: L21-1920-23-220

Promotor: Concello de Carral

Concello: Carral

Investimento: 21.459,96 €

Contía subvención: 19.313,96 €

Descripción do proxecto: O Concello de Carral, a finais dos anos 80 do século XX, inicia a sinalización dos chamados “Roteiros Culturais”, o “Roteiros dos Mártires” e o “Roteiro do Vello Camiño de Santiago”: Trátase de promocionar o concello por medio da visita a lugares de singular interese ligados por unha senda. Da mesma maneira, acometérónse importantes obras de consolidación en distintos bens culturais (Conxunto hidráulico de Costa da Égoa e Igrexa de San Pedro de Rubieiro. Despois de 30 anos, estes roteiros precisan unha mellora e actualización, tanto da súa infraestructura como para ser utilizada por novos usuarios (veciñanza que camiña, ciclistas, corredores, alén dos simples excursionistas).

O proxecto ten por obxecto mellorar o Roteiro de Costa da Égoa, homologado pola Federación Galega de Montaña, así como incorporar códigos QR nas sinais e paneis.

TRANSFORMACIÓN DIXITAL EN CURTIS

Expediente: L21-1920-23-222

Promotor: Concello de Curtis

Concello: Curtis

Investimento: 56.899,16 €

Contía subvención: 16.187,70€

Descripción do proxecto: O proxecto consiste na transformación dixital municipal a través do uso das novas tecnoloxías. Este investimento melloraría o servizo ofertado por esta entidade local á ciudadanía introducindo unha solución innovadora mediante o uso das TIC.

PROXECTOS NON PRODUTIVOS(ENTIDADES PRIVADAS)

CREACIÓN SALA DE XOGOS E OCIO

Expediente: L21-1920-23-209

Promotor: Tercarios Capuchinos

Concello: Arteixo

Investimento: 30.691,05 €

Contía subvención: 27.621,95 €

Descripción do proxecto: Este proxecto consiste na reforma dun local para a creación dunha sala de xogos e ocio, dando resposta aos seguintes obxectivos:

- Atender ás necesidades detectadas para ter un lugar adecuado de esparcemento dos menores sobre todo en días nos que non se poida estar no exterior.
- Dotar dun espazo adecuado a diversas actividades deportivas realizadas e en especial á actividade de esgrima que se realiza en colaboración coa Fundación Imelga e a entidade Zalaeta 100Tolos que se desenvolve semanalmente desde o ano 2018.
- Mellorar as condicións de seguridade nestas actividades.

CONTORNA BENESTAR E CALIDADE DE VIDA

Expediente: L21-1920-23-212

Promotor: Aspanaes

Concello: Culleredo

Investimento: 29.653,47 €

Contía subvención: 26.688,12 €

Descripción do proxecto: Con este proxecto preténdese crear ambientes seguros, evitando contornos que polas súas características poidan ser perigosos. En ocasións os usuarios do centro poden presentar problemas de conducta intensos (autolesión, agresividade, estado de nerviosismo, tirarse de golpe o chan, golpear superficies,...) por diferentes motivos. Estas situacóns problemáticas, pode ser extremadamente perigosa para a propia persoa con TEA e tamén para as persoas do seu arredor, si se presenta nunha contorna que non é o suficientemente adaptado ou segura.

EQUIPAMENTO VETERINARIO

Expediente: L21-1920-23-210

Promotor: Gatocán

Concello: Coirós

Investimento: 14.497,92 €

Contía subvención: 6.211,32 €

Descripción do proxecto: Con este proxecto mellórase o equipamento veterinario das instalacóns da Asociación Protectora de Animais Gatocán mediante a adquisición do seguinte material veterinario para

a correcta atención e coidado dos animais: mesa de ciruxía hidráulica; UCI con conexión para nebulizador; nebulizador para UCI Pet; lámpada led parede; respirador electrónico; compresor para respirador electrónico; Ecógrafo; Batería ecógrafo 2 horas.

RESULTADOS ECONÓMICOS

Balance correspondente aos exercicios pechados o 31 de decembro de 2022 e 2021

Asociación Desenvolvimento Rural Mariñas-Betanzos

Número de contas	Activo	Notas de Memoria	2022	2021
	A) ACTIVO NON CORRENTE		7.022,46 €	5.553,16 €
21,(281),(2831),(291),23	III. Inmobilizado material	Nota 5	7.022,46 €	5.553,16 €
	B) ACTIVO CORRENTE		2.412.900,66 €	353.985,79 €
447.448,(495) 430,431,432,432,433,434,435,436,(437), (490),(493),440,441,446,449,460, 464,470,471,472,544,558 57	II. Usuarios e outros debeiros da actividade propia III. Debedores comerciais e outras contas a cobrar VII. Efectivo e outros activos líquidos equivalentes	Nota 6 Nota 10 	49.313,15 € 2.299.004,28 € 64.583,23 €	10.000,00 € 320.671,34 € 23.314,45 €
	TOTAL ACTIVO (A + B)		2.419.923,12 €	359.538,95 €

Balance correspondente aos Exercicios Terminados o 31 de Decembro de 2022 e 2021

Asociación Desenvolvimento Rural Mariñas-Betanzos.

Número de contas	Patrimonio Neto e Pasivo	Notas de Memoria	2022	2021
	A) PATRIMONIO NETO		121.134,61 €	115.694,80 €
11 120,(121) 129 13	A-1) Fondos propios II. Reservas III. Excedentes dos exercicios anteriores IV. Excedente do exercicio A-2) Subvencións, doazóns e legados recibidos	Nota 9 Nota 3 Nota 12	119.956,24 € 115.127,64 € -€ 4.828,60 € 1.178,37 €	115.013,04 € 104.895,67 € -€ 10.117,37 € 681,76 €
	B) PASIVO NON CORRENTE		967.171,14 €	-€
1605,17 1615,1635,171,172,173,175,176, 177,179,180,185	II. Débedas a longo prazo 1. Débedas con entidades de crédito 3. Otras deudas a largo plazo	Nota 8	967.171,14 € 232.171,14 € 735.000,00 €	-€ -€ -€
	C) PASIVO CORRENTE		1.331.617,37 €	243.844,15 €
5105,520,527 50,5115,5135,5145,521,522,523, 525,528,551,5525,555,5565,5566, 5595,560,561 410,411,419,438,465,475,476,477	II. Débedas a curto prazo 1. Débedas con entidades de crédito 3. Outras débedas a curto prazo V. Acredores comerciais e outras contas a pagar. 2. Outros acredores.	Nota 8 Nota 8 Notas 8 e 10	1.271.851,28 € 103.441,45 € 1.168.409,83 € 59.766,09 € 59.766,09 €	232.596,76 € 150.170,89 € 82.425,87 € 11.247,39 € 11.247,39 €
	TOTAL PATRIMONIO NETO E PASIVO (A + B + C)		2.419.923,12 €	359.538,95 €

Conta de Resultados correspondente aos Exercicios Terminados o 31 de Decembro de 2022 e 2021
Asociación Desenvolvemento Rural Mariñas-Betanzos.

NÚMEROS DE CONTAS		Nota da memoria	(Debe) Haber	
			2022	2021
	A) Excedente do exercicio			
720	1. Ingresos da entidade pola actividade propia.		755.639,86 €	515.606,05 €
	a) Cotas de asociados e afiliados		38.000,00 €	38.000,00 €
740,747,748	b) Subvencións, doazóns e legados imputados ao excedente do exercicio	Nota 12	717.639,86 €	477.606,05 €
728	c) Reintegro de subvenciones, donaciones y legados		63.528,49 €	38.331,79 €
700,701,702,703,704,705,(706),(708),(709)	2. Vendas e outros ingresos ordinarios da actividade mercantil		- 1.026,26 €	- €
(650)	3. Axudas monetarias e outros		- 1.007,67 €	- €
(658)	a) Axudas monetarias		- 18,59 €	- €
(600),(601),(602),606,(607),608,609,61*, (6931),(6932),(6933),7931,7932,7933	4. Aprovisionamentos	Nota 11	- 12.647,12 €	- €
740,747,75,778	5. Outros ingresos da actividad		90,11 €	- €
(64)	6. Gastos de persoal	Nota 11	- 251.099,46 €	- 228.538,32 €
(62),(631),(634),636,639,(655),(656),(659), (694),(695),(678),794,7954	7. Outros gastos da actividad	Nota 11	- 545.251,42 €	- 313.347,20 €
(68)	8. Amortización do inmobiliizado	Nota 5	- 979,23 €	- 1.537,56 €
745,746	9. Subvencións, doazóns e legados de capital traspasados ao excedente do exercicio	Nota 12	964,70 €	1.202,00 €
	A.1) EXCEDENTE DA ACTIVIDADE (1+2+3+4+5+6+7+8+9)		9.219,67 €	11.716,76 €
760,761,762,769	10. Ingresos financieros		- €	4,10 €
(660),(661),(662),(665),(669)	11. Gastos financeiros		- 4.391,07 €	- 1.603,49 €
	A.2) EXCEDENTE DAS OPERACIONES FINANCEIRAS (10+11)		- 4.391,07 €	- 1.599,39 €
	A.3) EXCEDENTE ANTES DE IMPOSTOS (A.2+A.3)		4.828,60 €	10.117,37 €
(6300)*,6301*,(633),638	12. Imposto sobre beneficios.	Nota 10	- €	- €
	A.4) Variación do patrimonio neto recoñecida no excedente do exercicio (A.3+12)		4.828,60 €	10.117,37 €
	B) Ingresos e gastos imputados directamente ao patrimonio neto		719.101,17 €	477.606,05 €
940,9420	1. Subvencións recibidas	Nota 10	693.335,17 €	450.704,44 €
941,9421	2. Doazóns e legados recibidos		25.766,00 €	26.901,61 €
	B.1) Variación do patrimonio neto por ingresos e gastos recoñecidos directamente no patrimonio neto (1+2+3+4)		719.101,17 €	477.606,05 €
	C) Reclasificacións ao excedente do exercicio		- 718.604,56 €	- 478.808,05 €
(840),(8420)	1. Subvencións recibidas	Nota 10	- 692.838,56 €	- 451.906,44 €
(841),(8421)	2. Doazóns e legados recibidos		- 25.766,00 €	- 26.901,61 €
	C.1) Variación do patrimonio neto por reclasificacións ao excedente do exercicio (1+2+3+4)		- 718.604,56 €	- 478.808,05 €
	D) Variacións do patrimonio neto por ingresos e gastos imputados directamente ao patrimonio neto (B.1+C.1)		496,61 €	- 1.202,00 €
	F) Axustes por errores		114,60 €	- €
	I) RESULTADO TOTAL, VARIACIÓN DO PATRIMONIO NETO NO EXERCICIO (A.4+D+E+F+G+H)		5.439,81 €	8.915,37 €

OS NOSOS INGRESOS

Resumo da nosa conta de resultados exercicio anual rematado o 31 de decembro de 2022

	2022		2021	
	Importe	% Distribución	Importe	% Distribución
Actividade propia	63.528,49 €	7,7 %	38.331,79 €	6,90 %
Ingresos financeiros	0 €	0 %	4,10 €	0 %
Outros ingresos da actividad	91,11 €	0 %	0 €	0 %
Subvencións e proxectos	717.639,86€	87,5 %	477.606,05€	86,0 %
Subvencións de capital traspasadas ao excedente do exercicio	964,70 €	0,10 %	1.202 €	0,20 %
Cotas asociados	38.000 €	4,60 %	38.000 €	6,80 %
TOTAL	820.223,16€	100 %	555.143,94€	100%

OS NOSOS GASTOS

	2022		2021	
	Importe	% Distribución	Importe	% Distribución
Amortizacións	979,23 €	0,12 %	1.537,56 €	0,28 %
Custo de persoal	251.099,46 €	30,74 %	228.538,32 €	41,94 %
Outros gastos da actividad	558.924,80 €	68,55 %	313.347,21 €	57,49 %
Gastos financeiros	4.391,07 €	0,54 %	1.603,49 €	0,29 %
TOTAL	815.394,56€	100 %	545.026,58€	100%

RESULTADO: 4.828,60 € (EXCEDENTE POSITIVO)

Esperamos as túas
suxestións

**Calquera opinión ou comentario en relación a
esta memoria ou a calquera temática vinculada
co traballo da Asociación é más que benvida!
Podes escribirnos ao enderezo electrónico
info@marinasbetanzos.gal ou facernos unha
visita en:**

Asociación de Desenvolvemento Rural Mariñas-Betanzos

San Marcos, s/n (Antiga Cámara Agraria, 1º andar)

CP 15318

Abegondo, A Coruña

981 669 541

info@marinasbetanzos.gal

www.marinasbetanzos.gal

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

GOBiERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE AGRICULTURA, PESCA
Y ALIMENTACIÓN

Fondo Europeo Agrícola
de Desarrollo Rural:
Europa inviste no rural

X 21·22